ИНТЕРВЮ Баки Хюсеинов за това кой е дискриминиран в България 11

ПРОЕКТ Москов узаконява доплащането и листите на чакащите 5

КРИЗА Очакват до 60% спад на руските туристи 6

АТЕНТАТ Терористи убиха седемнадесет туристи в Тунис 9

13

ДУМА®
ЛЕВИЯТ ВЕСТНИК
90 cm.
www.duma.bg
ЧЕТВЪРТЪК 19 МАРТ 2015 ГОДИНА/24 БРОЙ 62 (7063)

ГЕРБ разходи хора от Сърница в парламента

В навечерието на балотажа Цветан Цветанов призова гостите в НС да направят „правилния избор"

Два автобуса с граждани на Сърница бяха докарани вчера в Народното събрание за среща с парламентарната група на ГЕРБ. Сърничани бяха посрещнати от председателя на групата Цветан Цветанов и депутати от ГЕРБ, а малко по-късно към тях се присъедини и председателят на парламента Цецка Цачева. Преди срещата гостите проследиха за кратко заседанието, по време на което бяха приети промени в Закона за банковата несъстоятелност. Цветанов обясни, че целта на посещението е гостите да се запознаят с дейността на българския парламент.

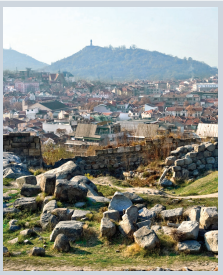
Посещението обаче става в навечерието на балотажа на местните избори, на който за кметското място ще се борят кандидатите на ГЕРБ и ДПС. Цветанов обаче обясни, че гостуването е уговорено отдавна и не е свързано с изборите. Въпреки това в своето кратко обръщение той призова гостите да направят "правилния избор" на предстоящия балотаж в неделя. Да изберат "достоен кмет на тяхната община" пожела на гостите и Цецка Цачева.

Снимка Мариета ТОМОВА

Протест на дърводобивни фирми срещу тримесечния мораториум върху износа на дървесина се състоя вчера пред сградата на Народното събрание. Протестиращите обявиха, че забраната е лобистка, в интерес на няколко дървопреработващи фирми, а появилите се депутати от управляващата коалиция обещаха, че мораториумът може да бъде отменен по-рано

8

Ще падне ли и Небет тепе в жертва на кича

24

Роби Уилямс с концерт на плажа в Бургас

28

Бербатов намери терен за футболна школа в София

30

НЯКОЛКО ДУМИ

Павлета ДАВИДОВА

ПАРЛАМЕНТАРНИ ЧОРБАДЖИИ

В новата община Сърница се провеждат местни избори. В тази част на Родопите думата "чорбаджия" все още се употребява. Наричат така бизнесмена, който дава работа и препитание. Обикновено е собственик на дърводобивно или дървопреработвателно предприятие. Прекалено често е политически удобен. Половината жители са на гурбет, другите са с мазоли по ръцете. Работят без осигуровки, с гъвкаво работно време и с малки заплати. Няма на кого да се оплачат.

В Сърница не им пука за прегръдката с лидери на ГЕРБ. Не ги интересува абонаментната загриженост на ДПС. БСП е съвсем далечна, след като призна, че няма сили да се бори в този българо-мохамедански район. Двата автобуса туристи, които ГЕРБ разходи из парламента вчера, искат само едно - работа. ГЕРБ обаче ги извозиха за пиарското си представяне като таран в непревземаемите земи на ДПС.

Тази вечер туристите ще се върнат в Сърница. А там ги чакат. И ще ги отмятат поименно. Кой е с най-голям властови ресурс в този район? Нима ДПС не е най-големият работодател в Родопите? Как ще реагират на предателство? Замисли ли се ГЕРБ на какво обрича хората, подарили гласа си за розовите им обещания и няколкото десетачки плюс екскурзия до София?

Частичните избори у нас протичат еднакво - усмивки, снимки, обещания. После политиците ги забравят, давейки се в неудобството да са на власт.

Властимащите трябва да спрат да мислят само за пиарските си акции. По-добре е да се концентрират върху проблемите на избирателите. И да го направят наистина, а не да разчитат на натиск, на заплахи за уволнения и проверки, на псевдорелигиозни провидения.

12
4

ISSN 0861-1343

EUR: 1.95583 USD: 1.84652 GBR: 2.70516 CHF: 1.84043

Кабинетът предложи Димитър Георгиев за шеф на ДАНС

Снимка Мариета ТОМОВА

На заседание МС предложи заместника на Цветанов от предишното правителство на ГЕРБ за шеф на ДАНС

Бившият заместник вътрешен министър от първия мандат на Борисов поема поста от подалия оставка Владимир Писанчев

Правителството предложи бившият зам.-министър на вътрешните работи и настоящ съветник на вицепремиера Меглена Кунева Димитър Георгиев да бъде назначен за председател на Държавната агенция "Национална сигурност". Предстои президентът Росен Плевнелиев да реши дали да одобри предложението и да издаде указ за назначаването му.

До назначението се стигна, след като досегашният шеф на ДАНС Владимир Писанчев подаде оставка на 6 март. За отстраняването му заедно с вече бившия главен секретар на МВР Светлозар Лазаров настояваше бившият вътрешен министър Веселин Вучков, който дни по-рано изненадващо подаде оставка, която пък веднага бе одобрена от премиера.

Димитър Георгиев е завършил ВВТУ "Тодор Каблешков", а по-късно и ЮЗУ "Неофит Рилски", откъдето има магистърска степен по икономика. От октомври 1995 г. до ноември 2005 г. работи като разузнавач и инспектор в Националната служба за сигурност при МВР. След това става съветник на главния секретар на МВР с ранг на полицейски комисар. От ноември 2006 г. до януари 2011 г. е директор на дирекция "Международно оперативно полицейско сътрудничество", след което до 28 май 2013 г. заема поста заместник-министър на вътрешните работи.

"Спомням си, когато премиерът Борисов беше главен секретар на МВР (2001-2005 г.), Димитър Георгиев беше част от екипите, с които заедно с "Европол" и евроатлантическите партньори успяхме да направим много успешни реализации", коментира вчера председателят на ПГ на ГЕРБ и бивш вътрешен министър Цветан Цветанов. "Смесването на контраразузнавателни дейности с полицейски функции е неприемливо за цялата европейска специализирана общественост в сектор "Сигурност", коментира Цветанов пред журналисти по повод новите правомощия на ДАНС. Според него със законодателните промени тази възможност е ограничена и точно това е бил смисълът - "да може контраразузнавателната дейност да бъде приоритет в дейността на службите и по-специално в ДАНС и мерките, които трябва да се вземат за борбата с тероризма".

Пред журналисти президентът Росен Плевнелиев оцени позитивно кандидатурата на Димитър Георгиев. Тя била съгласувана по време на разговора му с Бойко Борисов в рамките на проведените от държавния глава политически консултации с парламентарно представените партии. Тази кандидатура не е изненада и след като приключи процедурата в президентската институция, тя ще бъде одобрена, каза държавният глава.

Местан:
Кандидатът е достоен

Мила ХРИСТОВА

Трябва да се отнесем с подобаваща отговорност от гледна точка на отговорностите, които ще изпълнява Димитър Георгиев. Номиниран е един достоен кандидат. Това каза лидерът на ДПС Лютви Местан за предложението на кабинета Димитър Георгиев да оглави ДАНС. Малко по-рано вчера и депутатът от ДПС Камен Костадинов сподели същото мнение. За факта, че номинацията е на Реформаторския блок, а все повече анализатори и политици твърдят, че блокът "преяжда с власт", Местан коментира, че самият той е уличен в преяждане с власт, но тази опорна точка не е на ДПС. Този израз "преяждане с власт", с който беше номинирано ДПС в участие в предишните две управления, по никакъв начин не кореспондираше с реалната властова тежест, която имахме и в кабинета "Сакскобургготски", и в кабинета "Станишев", и в кабинета "Орешарски", смята Местан и допълни, че тежестта на партията дори не съответствала на парламентарното съотношение между участващите във властовата коалиция. С повод и без повод, почти всеки ден, българската общественост се облъчваше с твърдението: "ДПС преяжда с власт", обясни лидерът на движението. На фона на властовите позиции, които заеха колегите от РБ, ние звучим като пионерчета, да не кажа чавдарчета, направи сравнение той.

Нека видим работата му, смята Валери Симеонов

Нека да оценяваме хората, след като видим работата им, каза лидерът на Патриотичния фронт Валери Симеонов по повод новата кандидатура за шеф на ДАНС. По думите му няма значение кой на кого е кандидат, по-важно е какво може да свърши. Според него е важно да се изпълнява програмата на ПФ. По повод смяната на главния секретар на МВР Лазар Лазаров и председателя на ДАНС Владимир Писанчев, Симеонов каза, че това е част от програмата им за спецслужбите. Той обясни, че не познава и не знае нищо за новия шеф на ДАНС.

Красимир Янков:
ГЕОРГИЕВ Е НАЗНАЧЕНИЕ НА БОРИСОВ, НЕ НА КУНЕВА

Милена НИКОЛОВА

Предложението за председател на Националната агенция "Национална сигурност" е лично на Бойко Борисов. Това каза пред ДУМА в Народното събрание депутатът от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ Красимир Янков по повод номинацията на Димитър Георгиев за председател на ДАНС. По думите му в този момент е необходимо в управляващата коалиция да се демонстрира диалогичност и работа в екип. Това е логиката да се лансира тезата, че кандидатурата е предложена от вицепремиера Меглена Кунева. Отговорността за работата на службите в сектор "Сигурност" е лично на премиера Бойко Борисов, обясни депутатът. Според него именно на Борисов са предложенията за вътрешен министър, главен секретар на МВР и за шеф на ДАНС. Вие всички сте били свидетели на изказванията на Борисов, че той е човекът, който най-много разбира от служби. Не приемайте, че друг прави предложенията за тази спецслужба, допълни Янков.

Димитър Георгиев е в нова политическа среда и ще трябва да изпълнява личната воля на Бойко Борисов, обясни депутатът. По думите му фактът, че името на Георгиев доби популярност чрез медиите, е за да се тестват обществените нагласи. Решението е лично на Бойко Борисов, смята Янков. Той посочи, че тепърва ще станат ясни качествата на Димитър Георгиев. Според Янков начинът, по който се управлява държавата, ще се отрази и на сектор "Сигурност".

Цветлин Йовчев отрече да е имало теч на информация

Около два часа и половина прекара вчера в следствието бившият вътрешен министър Цветлин Йовчев във връзка с казуса "Червеите", по който е свидетел. За пореден път той отрече да е имало подслушване на протестиращи срещу кабинета на Пламен Орешарски. "Няма нищо скандално. Нито има подслушване, нито има изтичане на информация", категоричен бе той.

"Постепенно от това, което беше вдигнато като теза, вие сами виждате, че започват да се пукат балоните един след друг. И най-накрая ще се види, че това в края на краищата беше една доста гнусна политическа интрига, която беше направена. Няма нищо в тази разработка, абсолютно", обобщи Йовчев. Той добави, че при повдигането на обвинението на Тодор Костадинов е станало ясно че няма данни за никакво изтичане на информация.

На въпрос какъв е смисълът от операцията "Червеи" и защо я е наредил, бившият вътрешен министър заяви, че такава операция няма и че той не я е нареждал. "Знаех, бях уведомен, че има такава разработка и се извършва такава проверка", каза Йовчев и допълни, че целта е била да бъдат заложени капани, които да покажат дали някой от администраторите на системата не предоставя нерегламентиран достъп на лица, които са извън системата. "Това беше смисълът. За жалост по една или друга причина резултати не се получиха", призна бившият министър. Той заяви, че няма 300-дневна непрекъсната употреба на СРС.

"Абсолютно нормална обикновена разработка, в която определени политически кръгове, подпомогнати от длъжностни лица, направиха един гигантски скандал. Не смятам, че в момента съм значим, за да бъда аз основната цел на един такъв удар, но определено имаше такава цел. За мен е ясно каква беше целта и кой стои зад нея", каза Йовчев.

РБ удовлетворен

Ние, от Реформаторския блок, сме удовлетворени от избора на Димитър Георгиев за председател на ДАНС, каза пред журналисти в парламента съпредседателят на Реформаторския блок Найден Зеленогорски. По думите му човекът бил почтен и професионалист. За нас ефективното функциониране на ДАНС е от изключително значение и в контекста на всичко случващо се с "Ислямска държава", в контекста на тероризма, с който е заплашена Европа и цял свят, и събитията в Украйна, обясни мотивите си Зеленогорски. Според него ДАНС не функционирал добре. Има случаи, в които човекът и кандидатурата са толкова качествени, че е безсмислено да се каже, че това е номинация само не ГЕРБ, на РБ или на цялото мнозинство. В случая за мен става въпрос за един безспорен авторитет, който е общо приемлив за мнозинството и ще се справи по един безупречен начин, допълни Зеленогорски.

Сумите за снежното бедствие набъбват като великденски козунак

БОЙКО БОРИСОВ ОТНОВО СЕ ОПЛАКВА КАК ПАРИТЕ НЯМА ДА МУ СТИГАТ

ВЕРА ЧОЧКОВА:

Инспекторатът може да възстанови авторитета на съдебната система

Отново изслушваха в НС двете стари кандидатки за шеф на контролния орган към ВСС

Вярвам, че Инспекторатът към ВСС като институция има потенциала да възстанови ерозиралия авторитет на съдебната система. Това каза по време на второто си поредно изслушване кандидатът за главен съдебен инспектор Вера Чочкова. Тя беше изслушвана и при първата анулирана процедура за избор на главен инспектор преди повече от година. На вчерашно заседание на правната комисия бяха изслушани и двете стари нови кандидатки за поста на Ана Караиванова, която от две години е депозирала своята оставка, но НС така и не можа да избере неин заместник.

Чочкова говори за проблемните области в институцията. Тя смята, че с качествена промяна на концепцията на дейността на ИВСС той би могъл да се превърне отново в стратегически инструмент в усилията за справяне със системните проблеми в правосъдието и с основната задача правосъдието да е ефективно. Тя се обяви за създаване на нова методика за работа на ИВСС по отношение на основната му функция - инспекционната. Според нея отсъства какъвто и да е опит за анализ на дисциплинарната практика на ИВСС до този момент.

Теодора Точкова заяви, че основните цели и приоритети на работата на Инспектората са да продължи да бъде коректив на работата на съдебната система. Според нея освен явната контролна дейност ИВСС трябва да анализира събраната информация при проверките. Трябва да способства активно в случаите на противоречива съдебна практика, да сигнализира компетентните органи за приемане на тълкувателни решения и постановления. По думите ѝ започналите оздравителни процеси вече дават резултати. В актуализираната стратегия изрично е записано като амбициозна цел Инспекторатът да противодейства на корупционните практики и работата е под непрекъснатия мониторинг на ЕК, каза Точкова и поясни, че има препоръка той да действа по-ефективно. Подобни констатации се съдържат и в последния мониторингов доклад, уточни тя, като цитира препоръките от ЕК.

Вера Чочкова подчерта, че качественото правораздаване не е само срочното, защото когато единственият показател, който се оценява, е сложността, магистратите се превръщат в чиновници. Дали ефективно е правосъдието, няма значение, това остава на заден план. Не можем да искаме от магистратите в София да разглеждат дела в сроковете, в които го правят колегите им в Сливен. Разликата не е в професионализма, а в това, че делата в София са в пъти повече от тези в Сливен. Важно е да има еднакъв критерий за натоварване, за да може крайната оценка да бъде справедлива, беше мнението за забавянето на делата на Чочкова.

Снимка БГНЕС

На заседание на парламентарната комисия по правни въпроси се проведе изслушване на кандидатите за главен инспектор в Инспектората към Висшия съдебен съвет Теодора Точкова (л) и Вера Чочкова (д)

До петък с милиони ми се вдигат разходите, оплака се Борисов

До петък с милиони ми се вдигат разходите, проплака вчера по време на протоколни снимки на заседание на МС премиерът Бойко Борисов заради необходимостта от инфраструктурни ремонти след падналите снегове и дъждове в страната.

Той обясни, че работел със зам.-министъра на финансите Кирил Ананиев по въпроса с парите за възстановителните дейности. Ще трябва да минем през комисиите за това, което сте дали като заявки, обърна се премиерът към представителите на местната власт от засегнатите области и общини. От мен зависи да го направя днес, да дадем една седмица срок за всичко, което имате като заявки и комисиите да го одобрят, и веднага ще ви разплатя. До другия понеделник трябва да сме приключили с тези теми. Защитавате си това, което има да се дава, малко сте засилили с цифрите, но затова комисията с това ще се занимава, размишляваше на глас Борисов. Регионалният министър Лиляна Павлова обобщи заявките, като за област Смолян искането е за аварийно почистване на коритата в урбанизираните територии, което е изключително важно предвид снеготопенето. В допълнение се искат средства за допълнително наемане на машини за поддържане и обезпечаване на доброволци, храна, гориво и привлечени сили за преодоляване на бедствието. Заявената сума е 6 395 000 лв. за Смолянска област, а за Кърджали е 2 356 000 лв. Разходите за Агенция "Пътна инфраструктура" за изпратените допълнителни машини по републикански пътища, общински пътища и укрепване на свлачища са 24 млн. лв., обясни Павлова.

Съкращават 20% от служителите в „Национална полиция"

Персоналът в главна дирекция "Национална полиция" ще бъде съкратен с 20%, съобщи вчера "Хоризонт". Планира се ръководният състав на звеното да бъде съкратен три пъти. Очакванията са, че всички освободени от националната полиция ще бъдат пренасочени към свободни щатни бройки в различни поделения на МВР. Имало възможност част от работещите в дирекцията да бъдат върнати обратно в ГДБОП, защото след връщането на националната полиция в МВР там трябва да бъдат назначени над 600 души, за да се попълни съставът. Намаляването на щата вероятно се дължи на факта, че част от функциите на дирекцията ще се преместят в ГДБОП, след като службата се върне в МВР след влизането в сила на законовите промени в сектор "Сигурност". Друга причина била и тезата на експерти, че щатът на двете вече бивши дирекции "Криминална полиция" и "Охранителна полиция" бил раздут.

Рапорт за напускане е подал и директорът на КАТ "Пътна полиция" Антон Антонов.

ПФ иска „мълчаливото съгласие" да се приема за „да"

Мила ХРИСТОВА

Патриотичният фронт анонсира промени в Административно-процесуалния кодекс, които вече са внесени в деловодството на Народното събрание от парламентарната им група. С поправките се въвежда понятието "мълчаливо съгласие", обясни лидерът на ПФ Валери Симеонов. Според него така ще се даде възможност при изтичане на срока, в който административният орган трябва да се произнесе, да действа "мълчаливото съгласие". По думите му, процедурата ще започне да действа 7 дни след изтичането на срока, в който гражданин очаква произнасяне по даден казус. След изтичането на тези седем дни становището ще се счита за положително в полза на гражданина. Имаше среща с петте най-големи работодателски организации, те нарекоха нашия законопроект като революция, каза Симеонов. По думите му предстои среща и със синдикатите, за да коментира и с тях предложената промяна. Това ще позволи българската администрация да бъде прозрачна, адекватна и ефикасна към проблемите на българските граждани, смята Симеонов. Според неговия колега от ПФ Борис АЯчев така щяло да се приключи с казуса, наречен административен "мълчалив отказ", и да се замени с принципно съгласие от страна на институциите в случаи на искано становище.

Тотка Митова е новият председател на Селскостопанската академия

Извършена е смяна в ръководството на Селскостопанската академия - Тотка Митова е новият ѝ председател. Това съобщи министърът на земеделието и храните Десислава Танева по време на заседание на Комисията по земеделието и храните. Съкращения ще има в Селскостопанската академия, но не следва да се драматизира всичко това, допълни Танева. „Във връзка с очаквания риск от тези наводнения всеки от собствениците трябва да вземе мерки, така че да минимизира щетите. Има държавна помощ за пропаднали площи от наводнения, но това нарушава нормалния ритъм на земевладелците", добави тя.

ОБЯВА

На 20 март 2015 г. (петък) от 14,30 часа в зала "Ал. Лилов" на ул. "Позитано" 20 ще се проведе конференция на Обединението на левите социалисти - "БСП - примирение или промяна"

БСП ще гласува срещу дълговете в бюджетната прогноза на община Пловдив

БСП ще гласува против бюджетната прогноза 2016-2018 на сесията на Общинския съвет в Пловдив днес. Това стана ясно от думите на председателя на групата съветници Николай Радев. Мотивите са свързани със заложените огромни дългове, които в края на периода са близо 20 милиона лева повече. Данъците на пловдивчани в момента са най-високи в сравнение с подобни на Пловдив общини. Няма гаранция, че ще се запазят същите ставки, въпреки уверенията на управляващите, твърдят от БСП.

Кметът Иван Тотев обеща вчера на пловдивчани, че ако гласуват за ГЕРБ, данъците ще останат като сегашните. С постоянното раздуване на администрацията обаче нараства бюджетните разходи. Липсата на управленски капацитет за усвояване на европейски средства е причината да не постъпват пари от външен източник. Община Пловдив не може да генерира приходи и от собствена стопанска дейност, извън продажбите на терени и имоти. Очевидно е, че задлъжняването ще се поеме от пловдивчани под формата на увеличени местни данъци и такси, смятат социалистите.

"Защо беше изгубен Големият воден проект? Каква е причината да се изпусне срокът за подписване на договор за финансиране по програма Джесика на така искания от управляващите втори гребен канал? И защо беше отказано финансиране на проекта за Небет тепе от Норвежката програма, щом не е бутафорен?". Това са малка част от въпросите, които поставят темата за компетентността на администрацията и за желанието ѝ да работи в полза на пловдивчани, коментират социалистите.

ЮРИСКОНСУЛТЪТ НА ВМРО ПОЕМА АГЕНЦИЯТА ЗА БЪЛГАРИТЕ В ЧУЖБИНА

Борис Вангелов ще ръководи Държавната агенция за българите в чужбина (ДАБЧ), реши вчера правителството. Той е магистър по право и по история и география към ВТУ "Свети Кирил и Методий", докторант към ВТУ по специалността конституционна история на Балканските държави, организатор на събития за историческите български общности. Към момента е юрисконсулт на Фондация ВМРО. Вангелов беше водач на листата на коалицията "Патриотичен фронт НФСБ - ВМРО" за Габрово на последните избори. Деветима кандидати бяха подали документи за конкурса за председател на агенцията за българите в чужбина, който беше обявен в началото на декември 2014 г. Кандидатите трябваше да представят концепция за развитието на агенцията, но това стана при закрити врати.

Изборът на шеф на агенцията бе предшестван от скандал, защото сред кандидатите първоначално бе Ива Йорданова от ДБГ, която живее с икономическия министър Божидар Лукарски. Йорданова беше назначена в служебното правителство на Георги Близнашки за зам.-председател на агенцията, но след недоволство от българи, живеещи зад граница, подаде оставка.

Няма да намаляват цената на водата в Шумен

Гражданите ще искат от държавата местното ВиК да не плаща такса водоползване за язовир „Тича", докато се изгради пречиствателна станция

Комисията за енергийно и водно регулиране няма правно основание да намали цената на водата в Шумен. Това заяви Ивайло Касчиев, началник на отдел "Ценово регулиране" в комисията, който вчера бе в Шумен за среща с областния управител Донка Иванова, управителя на ВиК и граждани.

ДУМА припомня, че Шумен и околните населени места не могат да използват водата от централното водоснабдяване от близо четири месеца, след като от проливните дъждове през декември месец пробите от язовир "Тича" показват, че тя е негодна за консумация. Регионалната здравна инспекция регулярно наблюдава качеството на водата и е издала забрана тя да се ползва за пиене и готвене. Шуменци няколко пъти се събираха на протест пред местното ВиК дружество, като искат поне да се намали цената на кубик вода. Гражданите плащат една от най-високите цени за вода в страната.

Решение за намаление на цената може да бъде гласувано от собственика на капитала на търговското дружество. Това обаче може да доведе до невъзможност на ВиК в Шумен да плаща задълженията си, което ще застраши бъдещото нормално водоснабдяване. Според Касчиев Шумен има проблем с качеството на питейната вода, защото няма пречиствателна станция и усилията трябва да бъдат насочени към изграждането ѝ. Управителят на ВиК инж. Светлозар Дамянов заяви, че дружеството ще направи предложение към МОСВ и МРРБ да не плаща такса водоползване за язовир "Тича", докато се изгради пречиствателна станция. Таксата е около 600 000 лв. годишно. Ако това предложение се приеме, би било възможно да се направи редукция на цената на водата.

Близо 100 милиона лева ще бъдат необходими за съоръжението, както и за нов довеждащ водопровод, промяна на статута на язовир "Тича" и съпътстващи дейности по проекта за изграждане на пречиствателна станция. С готовия работен проект през 2016 година ще се търсят европейски пари за пречиствателната станция. При осигуряване на финансиране е възможно тя да бъде построена за три години.

Двама души пострадаха в горящ тролей във Варна

Три полицейски екипа, пожарни и линейки пристигнаха на мястото на инцидента с изгорелия до основи тролей

Двама души пострадаха, след като тролей се запали на Аспаруховия мост във Варна. Шофьорът е е би обгазен вследствие пламъците и дима, а жена е била ранена при излизането от горящото превозно средство. Тролеят е пътувал от Аспарухово към Варна и се е запалил близо до изхода на моста. Превозното средство е почти напълно изгоряло. Инцидентът предизвика голямо задръстване на моста, който беше блокиран и от пристигналите полицейски, пожарни коли и линейки.

Приеха идея за 192 км плавателен канал Русе-Варна

Предложение за изграждане на плавателен канал между Русе и Варна беше прието на заседание на Регионалния съвет за развитие на Северен централен регион във вторник вечерта. На срещата присъстваха представители на всички пет области, включени в региона - Велико Търново, Габрово, Разград, Русе и Силистра.

Председател на съвета е областният управител на Велико Търново проф. Пенчо Пенчев, освен него имаше и представители на академичните общности от посочените градове. Предложението за изграждане на плавателния канал беше втора точка от дневния ред и беше прието с 27 гласа "за" и 1 "въздържал се". Областният управител на Русе Стефко Бурджиев обяви идеята за екстравагантна, но много полезна за региона. Той обясни, че първите проучвания за нея започват през 1972 г.

"Маршрутът на канала е 192 км. Като започва от Русе, преминава в близост до Разград и Русе и завършва във Варна. Стойността на проекта е 3,6 млрд. лв. Реализацията му не е осъществена поради невъзможността на държавата да го построи поради големината на разходите", добави още Бурджиев.

Каналът, освен за развитие на речния и морския транспорт, щял да служи за напояване на плодородните почви в Добруджа и Лудогорието и за промишлено водоснабдяване на Северна България. Предложението ще бъде внесено в Министерския съвет, след това ще се търси финансиране от инвеститори или от Европейския съюз. Във фейсбук вчера лидерът на ДСБ Радан Кънев си приписа заслугите за това решение. "Най-смелата и умна концепция за регионална политика от десетилетия. Три години борба за връщане на темата в публичното пространство вече дават плод, обяви той.

МОН:

СГРАДАТА НА НГДЕК НА УЛ. „БАБА" Е ГОТОВА ЗА УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ

Сградата на НГДЕК на ул. "Баба" има готовност за провеждане на учебни занятия. Това показва проверката на Министерството на образованието и науката, разпоредена от Министерството на културата. В писмо на образователния министър Тодор Танев до министъра на културата Вежди Рашидов се казва, че преместването на учениците по това време на учебната година е възможно с оглед на тяхното спокойствие и вече създадената организация на учебния ден.Организацията на учебно-възпитателния процес е в правомощията на директора на училището, се казва в писмото. Министерството на образованието и науката не възразява при добра организация на седмичното разписание, в два дни през седмицата учениците от 11 и 12 клас да провеждат профилирано обучение, извънкласни дейности и репетиции в сградата на ул. "Свети Кирил и Методий", се казва в писмото на Танев. Министерството на културата уточнява, че учебният процес в обновената с европейски средства сграда на Националната гимназия за древни езици и култури "Константин Кирил Философ" на ул. "Баба" №16 в "Модерно предградие" вече се нормализира. Във вторник 407 ученици са били в гимназията си, където са се провели нормални учебни занятия.

ЖЕНА СКОЧИ С ДЕТЕТО СИ ОТ 5-Я ЕТАЖ В БУРГАС

Млада жена е скочила с детето си от 5-я етаж на жилищна кооперация в бургаския квартал "Лазур", съобщиха от местната полиция. Сигналът за инцидента е подаден около 18 ч. във вторник. На място е загинала 33-годишна рускиня, пребивавала временно у нас. Преди дни жената се върнала от ски почивка в Пампорово и според съседите изглеждала притеснена. По информация на полицията жената е семейна, а съпругът ѝ работел в Москва и идвал в България епизодично. Детето ѝ, момиченце на видима възраст между 3 и 5 години, е откарано в МБАЛ в Бургас, където е извършена животоспасяваща ортопедична операция. По първоначални данни то е с тежка черепно-мозъчна травма, разкъсвания на белите дробове, фрактури на лявата ръка и левия крак и множество вътрешни поражения. Д-р Даниела Люцканова обясни, че момиченцето има контузия на мозъка и на белия дроб, уточнява се състоянието на корема и отделителната система. Руският консул в Бургас Тонко Фотев потвърди, че жената е 33-годишната московчанка Александра Нани. Тя скоро се е прибрала с дъщеря си от Москва, където живеел нейният съпруг. Бащата е уведомен за трагедията и пътува към България. По случая е образувано досъдебно производство. Криминалисти проверяват версията за самоубийство от мъка или за падане по невнимание от балкона.

www.duma.bg

ДУМА
ЧЕТВЪРТЪК 19 МАРТ 2015

Парични награди в размер на 3000 лв. получиха д-р Филиз Абидин-Ахмет (вдясно) за оказването на спешна медицинска помощ на едномесечно бебе по време на усложнената метеорологична обстановка в махала на село Рани лист в област Кърджали, медицинската сестра Гюлай Хамид (в средата), помогнала на едногодишно дете с двустранна пневмония от същото село, и д-р Дафинка Сейменова (вляво) за оказването на спешна помощ на родилка в гр. Сърница, област Пазарджик. Наградите връчи здравният министър Петър Москов по решение на Министерския съвет

Работодателите пак искат да отпаднат наказанията за укриване на осигуровки

Работодатели декларират готовност да сезират Конституционния съд, ако не бъде отменена въведената наказателна отговорност за укриване на осигурителни вноски. Това стана ясно от писмо до Ивайло Калфин на национално представителните работодателски организации. В него Асоциацията на индустриалния капитал, Българската стопанска камара, Българската търговско-промишлена палата и Конфедерацията на работодателите и индустриалците представят новите си предложения за реформа на осигурителната система. В писмото са предложени 25 мерки. Сред тях е и искането първите 3 дни болнични на работника да се заплащат от НОИ, а не от тях, както бе досега. ДУМА припомня, че тази мярка бе въведена при предишното управление на ГЕРБ като антикризисна мярка.

Работодателите не подкрепят и предложението на работната група по пенсионна реформа за въвеждане на ежегодно служебно преизчисляване на пенсиите за придобит стаж и доход след пенсионирането. Те не са съгласни и със заплащането на обезщетения за безработица на дългосрочно безработните и хората, на които не достигат 2 години за пенсия. Вместо това те предлагат да се приложи схема за ранно пенсиониране при намален размер на пенсията съобразно броя на недостигащите месеци. Работодателите настояват за изчистване на плащанията с характер на социално подпомагане, радикална промяна в правилата за определяне и отпускане на пенсии за инвалидност, отделяне в самостоятелен фонд на приходите и разходите за осигурените по чл.69 на КСО (военни, полицаи и пр.), отмяна на втора категория и нови критерии за първа категория труд.

Москов узаконява доплащането и листите на чакащите

Депутатите започнаха да обсъждат промени в Закона за здравно осигуряване

С разделянето на медицинския пакет на основен и допълнителен се узаконява доплащането от пациентите и въвеждането на листи на чакащите, затова БСП няма да подкрепи законопроекта за изменение и допълнение на Закона за здравно осигуряване (ЗЗО). Това заявиха депутати от левицата на започналото вчера първо четене на документа в пленарна зала.

Д-р Емил Райнов бе категоричен, че идеята на министъра за разделяне на пакета медицински услуги, заплащани от НЗОК, на основен и допълнителен, ще затрудни достъпа на хората до медицински услуги. Той е категоричен, че не е ясно нито дали НЗОК ще гарантира с бюджета си само основния или и допълнителния пакет, нито кой ще плаща допълнителния пакет, ако човек е осигурен в НЗОК и се застрахова в дружество за доброволно здравно осигуряване. Предложението на разделяне на гарантирания от НЗОК пакет от медицински дейности на основен и допълнителен Райнов нарече "генерална промяна на здравноосигурителния модел". Очевидно интерпретирал по свой си начин това изказване, Москов заяви от парламентарната трибуна, че действително това правителство прави истински реформи. Той дори се похвали, че с проектозакона се въвежда договорното начало и арбитражните комисии, но пропуска да каже, че те съществуваха до края на 2009 г., докато управляващите от ГЕРБ не ги премахнаха.

"Скъпо ни излизат експерименти от типа "проба-грешка". Още повече, че новоизбраният управител на НЗОК е твърдо против договарянето на цени и обеми", припомни Райнов. Той бе категоричен, че държавата е в дълг към системата на здравеопазване и към НЗОК, след като от 2010 г. кабинетът на ГЕРБ национализира около 2 млрд. лв. от парите на българите за здраве.

Разделянето на пакета здравни услуги на основен и допълнителен ще гарантира навременно и безплатно лечение на хората, които в момента са принудени да чакат и да си плащат, заяви министърът. По думите му сегашното здравеопазване в България не е нито гарантирано, нито безплатно. Москов се опита и да развие теорията си за здравно осигуряване на хората, които се чувстват бедни, но не попадат в системата за социално подпомагане. Той предвижда тези хора да попълват индивидуални анкети и ако се докаже, че наистина са социално слаби, държавата да поеме тяхното здравно осигуряване, увери Москов и се похвали, че досега такова нещо у нас не е правено. Според него този механизъм щял "да създаде възможност на всеки български гражданин да се осигурява за здраве - било чрез държавата, било през активни действия на НАП, било чрез собствено осигуряване".

ЩАТЪТ НА МЗ И АГЕНЦИЯ „МЕДИЦИНСКИ ОДИТ" СЕ УВЕЛИЧАВА С 27 БРОЯ

С 23 бройки се увеличава щатът на МЗ и с 4 на Изпълнителната агенция "Медицински одит" за сметка на намаляване на щата на регионалните здравни инспекции. Това е предвидено в новите устройствени правилници на ведомствата, които бяха одобрени на вчерашното заседание на кабинета. Според министъра на здравеопазването Петър Москов новата структура на МЗ дава възможност за организиране и изпълнение на здравните приоритети от управленската програма на кабинета.

В ИА "Медицински одит" се създава нова дирекция "Осигурителни права и права на пациенти", която обединява функциите на съществуващите дирекции "Контрол по спазване правата на пациентите" и "Контрол на здравните дейности и услуги, осигурявани от НЗОК и застрахователните дружества". Нова е и дирекцията "Осигуряване на качество и анализи" с основни функции по изработване на методически ръководства, справки, таблици и инструкции за осъществяване на медицинския контрол и наблюдаване на резултатите от контролната дейност. Променя се и изискването за заемане на длъжността изпълнителен директор на агенцията от 5 на 7 години в областта на управлението или контрола на здравеопазването.

Промяна в Устройствения правилник на Националния съвет по цени и реимбурсиране на лекарствените продукти предвижда съкращаване на длъжността "служител по сигурността на информацията", тъй като съветът не обработва и не съхранява класифицирана информация.

КНСБ сигнализира за напрежение в администрацията заради съкращения

КНСБ констатира все по-голямо напрежение сред работниците и служителите от различните администрации във връзка с дадените указания от различни равнища, свързани със съкращения на персонал и оптимизиране на управленските структури.

Президентът на КНСБ Пламен Димитров е сигнализирал за това в свое писмо, изпратено до министър Ивайло Калфин. Наблюденията на синдиката сочат, че в различни администрации отново се върви по линията "първо портиера, след това общия работник"; "най-много в най-ниските звена, най-малко в най-високите звена", "в ниските структури - реални хора, но над 10%, във високите структури - съкращаване на свободни места", пише в писмото.

КНСБ констатира случаи, при които постановлението на МС се изпълнява без разчети и без анализи за реалното отражение върху способностите на звената и администрациите да изпълняват съответните функции.

Дейността в някои отраслови съвети за тристранно сътрудничество е блокирана, твърдят от КНСБ. Президентът на синдиката Пламен Димитров настоява на секторните съвети да бъдат обсъдени резултатите от изпълнението на постановлението в различните административни сфери.

РОДИТЕЛИ СЕ КАНЯТ ДА ПРОТЕСТИРАТ СРЕЩУ „СВИДЕТЕЛИ НА ЙЕХОВА"

Родители от Благоевград готвят протест срещу религиозната секта "Свидетели на Йехова". В една от социалните мрежи вече е създадена и специална група "Свидетели на Йехова вън от Благоевград". Протестът ще е на 7 април от 18.30 ч. До момента участие са заявили 35 души.

Забраненото в много страни религиозно движение притесни родители и учители в Благоевград. Най-голяма е тревогата в СОУИЧЕ "Св. Климент Охридски", до което движението отвори офис през септември м.г. Дни по-късно пред офиса им се проведе мирен протест. До екскусии не се е стигало.

Засега "Свидетели на Йехова" продължават своята дейност в областния център.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 19 МАРТ 2015

Очакват до 60% спад на руските туристи

Браншът предлага България да поиска компенсации от ЕС

Мая ЙОВАНОВСКА

Между 30 и 60% ще е отливът на руските туристи през летния туристически сезон, обяви вчера по време на изслушване в парламентарната комисия по икономическа политика и туризъм нейният председател Петър Кънев. Според министъра на туризма Николина Ангелкова обаче спадът на руските туристи ще е от около 30-40 на сто. Спадът на туристите от Украйна ще е около 20-30%, каза Ангелкова.

Комисията се събра, за да бъдат изслушани министрите на туризма и социалната политика Николина Ангелкова и Ивайло Калфин по искане на бранша във връзка с очаквания спад на туристите от Русия, заради подкрепата от страна на България на европейските санкции спрямо Москва. Заради това страната ни е извадена от социалните програми за туризъм на Русия за деца, пенсионери и инвалиди. Включително на работещите в силовите ведомства е забранено да почиват у нас, обяви Кънев. Заради това се очаква отлив на туристите от Русия, каза той и допълни, че във връзка с това е умерен песимист за сезон 2015 г. Затова очакваме бърза реакция от страна на държавата, призова Кънев. Той препоръча да се потърси бърза компенсация за отлива на туристи.

По време на изслушването министърът на туризма Николина Ангелкова призна, че страната ни я очаква много труден летен сезон. Очакваният спад на туристи от Русия и Украйна заради външни за нас причини налага вземането на спешни мерки за тяхното компенсиране, каза тя. Същевременно министърът призова да не се вещаят апокалиптични картини.

Председателят на съвета на директорите на "Албена" АД Ивелина Грозева обаче заяви, че ситуацията с руския пазар е изключително тежка. Хотелите ни са готови да посрещнат гости, но за съжаление те няма да дойдат, допълни Грозева. В тази връзка тя предложи България да търси компенсации от ЕС заради загубите от руските туристи.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Председателят на комисията по икономическа политика и туризъм Петър Кънев (вдясно) заяви вчера, че е умерен песимист за летния туристически сезон

Една от мерките на Министерството на туризма за компенсиране на негативните очаквания е участието на страната ни във всички възможни туристически изложения. Крайната цел за сезон 2015 г. е да се запази нивото от 2014 г. като брой туристи, каза министър Ангелкова. Това според нея може да стане чрез компенсация с туристи от други държави. Според Ангелкова по данни на туроператорите има между 5 и 10% поголям интерес към България от Германия. От Литва, Латвия и Молдова повишеният интерес е до 40%. Очаква се ръст между 6-7% на туристите от Сърбия, 4-5% от Македония и до 10% от Гърция.

Заместник-министърът на външните работи Катя Тодорова напомни за въведения пакет от мерки за облекчаване издаването на визи за туристи от Русия, Украйна, Беларус, Молдова. Още в началото на заседанието Петър Кънев постави въпроса дали е възможно намаляване на цената на визите за туристите от бившите руски републики, както и попита дали има възможност многократните едногодишни визи да се издават за срок от три години. Дали това е възможно като антикризисна мярка попита и председателят на Българската хотелиерска и ресторантьорска асоциация Благой Рагин. Той съобщи, че 70% от оборота в туризма идва от морския туризъм.

Временният синдик влиза в КТБ следващата седмица

С промените в Закона за банкова несъстоятелност, приети на второ четене вчера, Народното събрание одобри назначаването на временен синдик.

Промените бяха внесени между първо и второ четене и одобрени от представителите на всички парламентарни групи. Очаква се временният синдик да влезе във Корпоративна търговска банка (КТБ) до края на следващата седмица.

Конфликт между управляващи и опозиция се появи единствено при обсъждането на текста за конфискация на имущество, придобито от незаконни сделки с активи на банка в несъстоятелност. Според Мая Манолова с този текст са възможни злоупотреби.

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Мая Манолова предупреди за възможни злоупотреби с текста за конфискация на имущество, придобито от незаконни сделки с активи на банка в несъстоятелност

В хода на дебатите Чавдар Георгиев от БСП ЛЯВА БЪЛГАРИЯ заяви, че по същество това е извънреден закон. Не бива да се самозалъгваме, че с този закон ще решим всички проблеми, коментира той. Според него проблемът е в назначаването на синдик изобщо. Очакваме да се отприщи лавина от съдебни дела, които само ще забавят процеси за връщане на имущество, заяви депутатът.

Освен промените, за които ДУМА вече писа, друга конкретна промяна е преди да постанови решение по искането на БНБ за откриване на производство по несъстоятелност, съдът въз основа на молба от Централната банка или на Фонда за гарантиране на влоговете да постанови спиране на съдебните и арбитражните дела срещу имуществото на банката.

ЛУКАРСКИ: „ДУНАРИТ" МОЖЕ ДА ПРОДЪЛЖИ ДА ИЗНАСЯ ПРОДУКЦИЯ

Завод "Дунарит" може да продължи да изнася продукцията си до окончателното произнасяне на съда. Това каза вчера министърът на икономиката Божидар Лукарски в отговор на въпрос дали министерството ще обжалва решението на Административния съд - София да отхвърли отнемането на лиценза на предприятието. Лукарски каза още, че по въпроса за отнемането на лиценза Министерството на икономиката не е страна, а Междуведомственият съвет, който ще заседава и решението му ще е да не обжалва решението на съда. Така след като съдът е спрял решението за прекратяване на лиценза, то значи към настоящия момент предприятието може да продължи да изнася продукцията си, коментира Лукарски.

Божидар Лукарски коментира и дали ще се спазят сроковете за строителството на "София Тех Парк" и дали няма да загубим европейско финансиране "Следим внимателно ситуацията около "София Тех Парк". Там всички проектни и монтажно-строителни дейности се движат по график и в срока, в който ще приключат през ноември 2015 г. Нямаме причини да се съмняваме, че това няма да се случи", каза министърът на икономиката. За "София Тех Парк" не са налагани финансови корекции и от министерството на Лукарски смятат, че няма да има такива.

Швейцарец вдига завод за палети в Монтана

Швейцарският бизнесмен Андре Урех ще построи завод за производство на метални палети в Технологичния парк край Монтана, съобщи БТА, като се позовава на информация от местната община.

Заводът ще е на площ от 30 декара и ще даде работа на 100 души. През миналата година Урех купи от община Монтана земята, на която ще построи предприятието, и плати 500 000 лева. Неговите намерения са за 38 месеца да изгради завода и да започне производство с високотехнологични машини за металообработване.

Очаква се началото на строителството да е в средата на годината, уточниха от общинската администрация.

На предпоследно място сме в ЕС по строителството

Строителното производство в България се е свило с 4,2% за последната година. Това показват данните на европейската статистическа служба Евростат за първия месец на 2015 г. На месечна база намалението е в рамките на 1,7% при ръст от 1,2% за декември миналата година.

Страната ни се намира на предпоследно място от всички страни от Европейския съюз (ЕС) по отношение на строителството. С по-голям спад е единствено съседна Румъния, където секторът се е свил с 5,3% през януари. Европейската статистика отчита намаление за Великобритания от 2,8%.

Като цяло обаче през първия месец на годината строителството регистрира положителни резултати за всички 28 държави членки. В целия ЕС секторът е нараснал с 1 на сто при увеличение от 0,2 на сто за декември 2014 г. На годишна база ръстът е от 1,4 на сто.

В рамките на еврозоната дори увеличението в строителството е по-голямо. Данните за януари показват нарастване с 1,9% при такова от 0,2% за декември миналата година. На годишна база растежът е в размер на 3% при спад от 2,7% за миналата година.

www.duma.bg

ЗЪРНЕНИ ПАЗАРИ

Търговията със зърно остава слаба

През изминалата седмица търговията на зърнените пазари в страната бележи леко раздвижване, но като цяло остава слаба.

Количествата зърно и зърнени продукти, напуснали страната за периода 02.03 - 09.03.2015 г. възлизат в размер на 130 611 тона, което е със 106 284 т повече спрямо предходната седмица.

По основни видове зърно и зърнени продукти обемите са както следва: пшеница - 81 655 т; ечемик - 1911 т; царевица - 43 136 т; маслодаен слънчоглед - 195 т; белен слънчоглед - 99 т; ориз - 733 т; оризова арпа - 560 т; карго - 388 т; кориандър - 46 т.

ПОЛЕЗНА ИНФОРМАЦИЯ

Към 09.03.2015 г. ситуацията на пристанищата е както следва:

На пристанище Варна се товари: пшеница - 5500 т за Италия.

На пристанище Бургас се товари: пшеница - 30 000 т за Джибути и 3000 т слънчоглед за Гърция.

На Дунавските пристанища не се товарят зърно или зърнени продукти.

Агро ММ
Мениджмънт & Маркетинг

СЪСТОЯНИЕ НА БЪЛГАРСКИЯ ПАЗАР

Пшеницата с високи хлебопекарни качества остава без промяна и сделки се сключват на ценови нива от 300 - 360 лв./т.

Средната цена на тази култура е без промяна спрямо предходния период - 328 лв./т без ДДС.

За същия период на миналата година цените на пшеницата с високи хлебопекарни качества са били в границите от 320 - 380 лв./т.

През реколтната 2012 г. цените са били съответно 430 - 470 лв./т и отчетената средна цена за страната - 455 лв./т.

Пшеницата с ниски хлебопекарни качества се търгува на ценови нива от 250 - 330 лв./т, отново непроменени от предходния отчет.

През периода се отчита спад на цената на пшеницата с ниски хлебопекарни качества в района на гр. Бургас, средно с 3%.

Средната изкупна цена за страната е 282 лв./т без ДДС.

През миналогодишната реколта цените на пшеницата с ниски хлебопекарни качества са били в рамките на 300 - 350 лв./т без ДДС.

През 2012 реколтна година цените са били също в диапазона 420 - 440 лв./т и отчетената средна цена е била 439 лв./т без ДДС.

Пивоварният ечемик поради изчерпване на свободните за търгуване количества няма информация за цената.

Фуражният ечемик също е без пазарни котировки поради изчерпване на свободните за търгуване количества.

Черният маслодаен слънчоглед е без промяна в търговията и се търгува в ценови граници от 600 - 650 лв./т.

Средната цена на маслодайната култура за отчетния период остава без промяна в сравнение с предходния период и е 633 лв./т без ДДС.

През реколтната 2013 година цените на черния маслодаен слънчоглед са били на нива от 560 - 650 лв./тон.

През 2012 г. цените са били в диапазона от 780 - 950 лв./т.

Царевицата - зърно е с цени от 230 - 310 лв./т. В Южния централен регион на страната нивата са по-ниски с две на сто спрямо предходната седмица.

Средната цена на тази култура е 265 лв./т и отново бележи спад с 1 лв./т.

За същия период на миналата реколтна година царевицата е била търгувана в границите на 260 - 340 лв./т.

През 2012 година тези нива са били 380 - 450 лв./т.

Брашната от производител през изминалата седмица отново запазват стабилни ценовите си равнища и са съответно както следва: тип 500 - 629 лв./т; тип 700 - 607 лв./т; тип 1150 - 582 лв./т.

Средни цени на основни култури към 02.03.2015 г.
Хлебна пшеница - 328лв./тон без ДДС (без промяна);
Фуражна пшеница - 282 лв./тон без ДДС (-0.7%);
Царевица зърно - 265 лв./тон без ДДС (-0.3%);
Слънчоглед - 633 лв./тон без ДДС (без промяна).

СТАТИСТИКА

1. ПШЕНИЦА

Общият размер на напуснала пшеница от реколтната 2014 година за периода 01.07.2014 - 09.03.2015 г. е в размер на 2416 хил. т (1434 хил. т за ЕС и 982 хил. т за трети страни).

За същия период на миналата реколтна година напуснала пшеница възлиза в размер на 3151 хил. т, което е със 735 хил. т по-малко за настоящата година.

Пшеницата, която може да бъде изтъргувана извън страната до края на реколтната 2014 година, възлиза в размер на 741 хил. тона.

2. ЕЧЕМИК

Общото количество ечемик, напуснало страната от реколта 2014 година за периода 01.07.2014 - 09.03.2015 г., е в размер на 522 951 т (117 023 т за ЕС и 405 928 т за трети страни).

Към същия период на миналата реколтна година напусналият ечемик е възлизал в размер на 351 034 т, което към момента е със 171 917 т повече спрямо предходната година.

3. РАПИЦА

Общото количество рапица реколта 2014 година, напуснало страната за периода 01.07.2014 - 09.03.2015 г., е в размер на 464 923 т (405 508 т за ЕС и 59 415 т за трети страни).

Към същия период на миналата реколтна година напуснала рапица е възлизала в размер на 274 611 т или със 190 312 т повече за настоящата година.

По оперативни данни на Интелект консулт към 23.02.2015 г. наличните количества от рапица в страната са едва 10 хил. тона.

4. БРАШНО

По оперативна информация на НСЗ общото количество брашно за периода 01.07.2014 г. - 09.03.2015 г., напуснало страната, е 27 046 т, което е с 2343 т повече спрямо напусналото количество към същия период на миналата година - 24 703 т.

5. ЦАРЕВИЦА

Общото количество царевица реколта 2014 г., напуснало страната за периода 01.09.2014 - 09.03.2015 г., е в размер на 1710 хил. т (1354 хил. т за ЕС и 356 хил. т за трети страни).

За същия период на миналата година напусналото количество е било 519 хил. т., което е със 191 хил. т по-малко спрямо настоящата реколтна година.

6. ЧЕРЕН МАСЛОДАЕН СЛЪНЧОГЛЕД

Общото количество черен маслодаен слънчоглед от реколта 2014 г., напуснало страната за периода 01.09.2014 - 09.03.2015 г., е в размер на 596 382 т (508 110 т за ЕС и 88 272 т за трети страни).

Напусналото количество слънчоглед за същия период на миналата реколтна година е 780 793 т, което е със 184 411 т повече спрямо настоящата.

МЕЖДУНАРОДНИ ЦЕНИ

Мелничарската пшеница 1 клас (11-12,5% протеин) на Френския пазар е на ниво от 187евро/т - покачване с 1 евро/т спрямо предходните нива. Мелничарската пшеница на Унгарския пазар ФОБ Будапеща е с цена от 197 дол./т, намаление от предходния период с 10 дол./т.

Фуражната пшеница също отчита понижение с 4 щ.д./т и е на ниво от 175 щ.д./т ФОБ Будапеща.

Мелничарската пшеница на Украинския пазар отчита спад от 2 щ.д./т и е на нива от 228 дол./т FOB Черноморско пристанище.

Фуражната пшеница също отчита спад от 2 дол./т и е на нива от 208 дол./т.

Пшеницата с високи хлебопекарни качества на Руския пазар също отчита спад в размер на 3 дол./т и е на ниво от 232 дол./т FOB Новоросийск.

Царевицата FOB Бордо е с цена от 151 евро/т при 152 евро/т от миналата седмица и отново бележи понижение от 1 евро/т. Царевицата FOB Будапеща е на ниво от 145 дол./т или промяна надолу с 4 дол./т спрямо миналата седмица. Царевицата на Украинския пазар е на ценово равнище от 168 - 175 дол./т ФОБ Одеса при 170 - 173 дол./т за изминалия отчетен период.

Фуражният ечемик на пазара във Франция е непроменен на ниво от 176 евро/т FOB Руан, а на Унгарския пазар ечемикът отчита рязка промяна надолу с 10 дол./т до ниво от 163 дол./т FOB Будапеща при 163 дол./т през предходния период.

Маслодайният слънчоглед ФОБ Будапеща е с изкупна цена от 388 дол./т при 397 дол./т спрямо предходната седмица. В Украйна слънчогледът FOB Черноморско пристанище е с цена от 415 дол./т, остава без промяна спрямо предходния отчетен период.

Материалите са от бюлетина „Агро ММ“, издаван от „Интелект Консулт Плюс - ЦМ“ ЕООД, Адрес: София, пк 962, e-mail: office@intellect-consult.com, тел: +35902 4414746, факс: 0884 12 35 90
WWW.INTELLECT-CONSULT.COM

Отменят по-рано забраната за износ на дървесина

Ограничаване на поголовната сеч в частните гори ще иска МЗХ

Мораториумът върху износа на необработена дървесина може да бъде отменен по-рано от обявения тримесечен срок. Това обявиха депутати, които се срещнаха с представителите на дърводобивни фирми, които протестираха вчера пред парламента срещу наложената забрана.

Ако Министерството на земеделието внесе своевременно подготвените поправки в Закона за горите, депутатите са готови да заседават извънредно, за да ги приемат и да свалят забраната за износ, каза председателят на парламентарната комисия по земеделие Румен Христов, цитирани от БНР. Той и колегата му Цвета Караянчева признаха пред протестиращите, че забраната за износ е непазарна мярка, която пречи на бизнеса. Караянчева каза също, че не разполага с данни фирма - износител на дървесина да е уличавана досега в незаконна сеч.

Според представители на фирмите службите за сигурност много добре знаят от кого се прави незаконната сеч у нас, но извършителите имат политически и икономически чадър. Протестиращите твърдят, че мярката е лобистка, в полза на български преработвателни фирми, тъй като само за последните дни след мораториума цената на дървесината е паднала с 8 лева на кубик.

Собственици на фирми твърдят, че от една седмица са спрели дейност и са освободили работниците си. До месец масово фирмите износители ще фалират, казват протестиращите бизнесмени, а техните работници непрекъснато скандираха "Искаме работа".

Според протестиращите забраната за износ е лобистка мярка в полза на няколко български преработвателни фирми, тъй като само за няколко дни цената на дървесината е паднала с 8 лв. на кубик

Междувременно стана ясно, че Министерството на земеделието и храните (МЗХ) ще предложи промяна в режима на сеч на дървета в частните гори, така че те да не могат да се изсичат напълно. Това каза пред журналисти в Министерския съвет зам.-министърът на земеделието Георги Костов, цитиран от БТА. В страната има над 1 млн. частни имота с гора, с обща площ около 2 млн. декара. Новият режим не отнема собствеността на горите, но не дава възможност да се премахва всичко наведнъж, подчерта Костов. Състоянието на горите се следи по два проекта. Единият - "КОРИНЕ" на ЕС, следи състоянието им чрез спътникови снимки от 2000 до 2013 г., а другият е на НАСА и обработва информация от 1990 г. до 2013 г., каза Костов. Според изследването на ЕС за последните 13 години държавата е загубила нетно само 30 хил. хектара. Това, според Костов, са само 0,8% от горските площи. Според изследването по проекта на НАСА, от 1990 г. сме загубили само 8 хил. хектара, каза Костов. През 90-те години на 20 век горите се увеличават, защото има много изоставени земеделски земи и овощни градини. След 2000 г. горите намаляват, като през 2000-2006 г. те намаляват с 20 хил. хектара, а от 2006-2012 г. с 16 хил. хектара. Общият баланс за загуба на гора е в рамките на 29 хил. хектара. За гора са броят дървета с височина поне 5 метра. През последните 13 години от пожари са засегнати 217 хил. хектара гори. Поне половината от дърветата в тези площи са изгорели. Горите в други 130 хил. хектара са пострадали от сухнене и от вредители. Всички дървета там трябва да бъдат подменени, каза заместник-министърът. Той даде пример със състоянието на други държави. Швейцария е с почти толкова горски площи, колкото България, но е загубила за последните 13 години 12 хиляди хектара, в Румъния загубите са десет пъти повече от нашите, в Австрия горите са намалели с 13,5 хил. хектара, а Германия губи 220 хил. хектара гори за същия период.

ДФЗ отпуска 600 000 лв. за загинали животни в Кърджали и Смолян

С решение на УС на Държавен фонд "Земеделие" (ДФЗ) ще се обезщетят собствениците на загиналите от обилните снеговалежи животни с 600 000 лв. по помощ de minimis. Загиналите животни са общо малко над 1800 в областите Кърджали и Смолян. Това заяви министърът на земеделието и храните Десислава Танева, предаде БГНЕС.

Танева поясни, че в срок от 24 часа от подаване на заявлението на собственика на загиналото животно, ДФЗ е в готовност да изплати парите. Към момента има 70 готови заявления и те ще получат обезщетения за загиналите животни до петък, събота също е работен ден, каза тя.

Танева обясни, че стойността на обезщетението е пазарната цена по системата за агропазарна информация, тоест за едно загинало говедо стойността е 1000 лв., а за една загинала овца - 160 лв.

"Там при хорицата, тези, които не могат да си попълнят заявленията - може да има там по-ниско образование, помогнете им. Четвъртък, петък, събота - това са 3 дни, можем да ги оправим да си получат парите", обърна се премиерът към представителите на местната власт, които също присъстваха на заседанието.

"Орфей" и Агенция "Музика" отново със забрана за приватизация

Националната агенция "Музика" ЕООД и Аудиовидео "Орфей" ЕАД да бъдат върнати в забранителния списък за приватизация. Това гласят предложените от правителството промени в Закона за приватизация и следприватизационен контрол.

Двете дружества, в които собственик на държавния капитал е Министерството на културата, са изведени от т.нар. забранителен списък през 2011 г. и 2013 г., но оттогава неколкократно е поставян въпросът за ревизиране на тези решения. Аудиовидео "Орфей" е единственото предприятие в страната, специализирано в извършване на дигитална реставрация на филмов архивен материал и притежава дигитални мастери на стотици класически български игрални и документални филмови заглавия. В това отношение дейността му е гарант за опазване на националното културно наследство. Национална агенция "Музика" подпомага и насърчава създаването на българска музика, създава условия за реализацията на българските музиканти, спомага за съхраняването на българската музикална култура и традиции в съответствие с националните политики.

ДАВАТ ЧЕТИРИ МОРСКИ ПЛАЖА НА КОНЦЕСИЯ

Плажовете "Козлука" в община Несебър, "Созопол-Буджака" в община Созопол, СБА и "Иканталъка 2" в община Каварна да бъдат дадени на концесия, реши Министерският съвет на заседанието си вчера.

Четирите плажа ще бъдат отдадени за срок от 15 години. Концесионерите ще бъдат определени след конкурс, организиран от министъра на регионалното развитие и благоустройството и проведен от комисия, назначена от премиера.

Размерът на минималните годишни концесионни плащания са определени съгласно одобрената от кабинета в началото на 2015 г. методика, допълват от МС. Ясен е и размерът на гаранциите за участие в процедурите и са предложени банкови гаранции за концесионните плащания и изпълнението на всички останали задължения по договорите.

Сблъсъци между полицията и протестиращи, съпроводени с палежи на коли, отбелязаха протеста на движението срещу капитализма "Blockupy" във Франкфурт. Протестът на групата, която е против кризисната политика в Европа, съвпада с официалното откриване на седалището на Европейската централна банка във Франкфурт

Терористи атакуваха туристи в Тунис

19 души, 17 от които чужденци, са загинали при атентата в музея „Бардо"

Най-малко деветнадесет души, 17 от които чужденци, са били убити при нападение срещу националния музей на Тунис. Все още не се съобщава каква е националността на загиналите. Към момента властите в страната все още не са потвърдили дали има заложници в музея, но според министерския говорител Мохамед Али Ароуи има информация, според която в сграда все още има туристи. Съобщава се за една ранена туристка.

Според властите двама атентатори с автомати "Калашников" са нахлули в сградата на музея и са открили стрелба по намиращите се вътре хора. По време на нападението е имало около 100 туристи в сградата на музея. Според Ароуи "по-голяма част от туристите са били евакуирани".

Италианското министерство на външните работи потвърди, че сред задържаните има и техни граждани, но не и дали има и други чужденци. Националната телевизия на Тунис съобщи за интензивна стрелба в района на музея.

Малко по-късно испански медии съобщиха, че сред жертвите има испански гражданин. Информацията обаче не бе официално потвърдена.

По-рано беше разпространена информацията, че терористите са се опитали да нахлуят и в сградата на парламента. Това съобщи депутатът Мохамед Труди пред радио "Мозаик" ФМ. Народната представителка Саида Униси, която е била в сградата, написа в социалната мрежа "Туитър", че е имало ожесточена стрелба в националния музей. Музеят "Бардо" е най-голямата културна забележителност на Тунис.

По време на кървавото нападение е имало заседание на няколко парламентарни комисии. Всички депутати са получили предупреждение да се съберат в една от залите на парламента.

В късния следобед стана известно, че операцията срещу нападателите е приключила. Единият нападател е починал от раните си, а други двама са били убити на място, съобщи тунизийското радио Express FM.

Френският премиер Манюел Валс осъди терористичната атака в музея "Бардо" в Тунис.

"Тази терористична атака показва пред какви заплахи са изправени Европа, Средиземноморието и целият свят", добави той.

Анкара и Москва се договориха за газа

Турският министър на енергетиката и природните ресурси Танер Йълдъз заяви, че страната му е постигнала споразумение с руската компания "Газпром" за отстъпката при закупуване на газ от Русия, предаде РИА "Новости".

Йълдъз направи това изявление по време на конференцията Turoge-2015, която се провежда в Анкара. Министърът уточни, че става въпрос за отстъпка в размер на 10,25 процента.

Танер Йълдъз също така подчерта, че газопроводът "Турски поток" няма да замени Трансанадолския газопровод (ТАНАП).

"Мнението на Европейския съюз няма да повлияе върху реализацията на енергийната "пътна карта" на Турция. Ние сме готови да окажем съдействие при намирането на компромис между ЕС и Русия по енергийните въпроси. Макар че на нас не ни предстои да търсим решение", каза министърът.

Танер Йълдъз отбеляза, че Турция и ЕС са взели решение да започнат "енергиен диалог на високо равнище". В рамките на тези преговори ще се обсъжда въпросът за купуването на газ от ТАНАП. В тази връзка министърът подчерта, че позицията на Анкара по отношение на "Турски поток" не се е променила. Страната проявява все още интерес към него, но едновременно с това се подчертава, че "Турски поток" не заменя ТАНАП.

И АЛБА подкрепи Венецуела

Единайсетте страни членки на Боливарския съюз за Америка (АЛБА) призоваха американския президент Барак Обама да отмени указа, с който определя Венецуела като заплаха за сигурността на САЩ, предаде Франс прес. На извънредна среща на върха в столицата на Венецуела Каракас, свикана специално по този въпрос, страните от регионалната организация приеха декларация, прочетена от венецуелския президент Николас Мадуро, в която настояват за "незабавно спиране на тормоза и агресията" на Вашингтон срещу Венецуела.

"Венецуела не представлява заплаха за никоя страна, защото е солидарна държава, която изрази желанието си да си сътрудничи с народите и правителствата от региона", се казва в декларацията.

Разнобой в ЕС

В ЕС няма единна позиция по продължаването на икономическите санкции срещу Русия. По време на срещата на европейските лидери на 19-20 март няколко страни от ЕС може да се обявят против удължаването на санкциите срещу Русия, сочи анализ на агенция "Блумбърг". Агенцията посочва, че позиция срещу удължаване на санкциите може да заемат Кипър, Италия, Гърция, Унгария, Словакия, Австрия и Испания.

ДЕМОБИЛИЗАЦИЯ В УКРАЙНА

Демобилизацията в Украйна започна, съобщи украинското Министерство на отбраната. Според ведомството зоната на конфликта ще напуснат 35 000 войници.

кратки

В Донецк пак се стреля

Жители на Донецк са чули взривове от артилерийски оръжия в сряда, предаде РИА "Новости". Детонациите са отекнали между 11 и 12 часа в западните покрайнини на града. Освен това в село Пески е била открита стрелба с автомати.

Руснаци пишат картички на Меркел

След като стана известно, че германската канцлерка Ангела Меркел няма да присъства на Военния парад за Деня на победата в Москва, руски лекар организира свои сънародници да й пращат картички. "Ако Меркел не иска да дойде на празника на 9 май, то нека празникът отиде при нея", казва авторът на идеята д-р Вадим Раскин.

Трима загинаха при престрелка в Калифорния

Трима души загинаха при престрелка в калифорнийския град Стоктън. Според полицията инцидентът е станал през нощта в района на магазин в центъра на града. Причините за инцидента все още не са известни, но е започнало разследване по случая.

В центъра на Москва се състоя грандиозен концерт по случай първата годишнина от присъединяването на полуостров Крим към състава на Руската федерация. Концертът бе под надслов "Ние сме заедно"

В Тулуза спипаха наши крадци

Френски жандармеристи и полицаи разбиха българска мрежа за обири в Тулуза. Арестувани са 13 българи. Един от заподозрените е успял да избяга. В операцията са участвали 250 жандармеристи. Групата българи е извършила 80 обира в южната част на Франция.

Пилотите на "Луфтханза" решиха да удължат и да разширят стачката си. Самолетите на компанията ще останат на земята и днес, както се отменят и дългите полети

Вашето
ТАКСИ
Ви чака!
ТАКСИ - С - ЕКСПРЕС АД
9 12 80
София, ул. "Житница" N 23
тел.: 02 855 60 12
факс: 02 855 50 04
e-mail: taxi_expres@abv.bg

Нетаняху спечели изборите

Ако обещанията му за повече еврейски селища бъдат изпълнени, това ще изолира още повече Израел от САЩ и ЕС, а мирът с Палестинската автономия ще се отложи

Премиерът на Израел Бенямин Нетаняху, председател на дясната партия "Ликуд", спечели във вторник предсрочните парламентарни избори, помитайки съперника си от левоцентристкия Ционистки съюз, съобщава Ройтерс. Четвъртият мандат за Нетаняху ще го направи най-дълго управлявалия лидер в историята на еврейската държава.

Израелските медии описват победата като голям триумф за Нетаняху, но също така коментират, че формирането на правителство ще зависи от коалиционните преговори сред различни политически партии. Официалните резултати дават на "Ликуд" 30 места. Исак Херцог и "Ционистките съюз" ще има 24 в 120-местния парламент. Значително по-малко гласове от първите две сили - "Ликуд" и левия "Ционистки съюз", имат Обединения арабски списък (14 места), партията "Еш Атид" (11), "Кулану" (10), "Еврейски дом" - (8), движението ШАС (7), "Движение на пазителите на Тората" (7). Партията на рускоезичните евреи "Нашият дом Израел" на Авигдор Либерман събра 6% от гласовете, "Мерец" - 4.

Главната интрига е към кой лагер - левия или десния, ще се присъедини новата центристка партия "Кулану". Ако отиде в блока от десни партии, то при сформирането на коалиция Нетаняху може да разчита и на тях, освен на гласовете на "Ликуд", "Еврейски дом", "Нашият дом Израел". Ако министър-председателят успее да се договори и с ултрарелигиозните партии ШАС и "Движението пазители на Тората", то дясната коалиция ще контролира 64 места в парламента, което е достатъчно, за да сформира кабинет.

В опит да убеди поддръжниците на по-малките десни партии "да се приберат у дома" (в "Ликуд"), Нетаняху обеща повече еврейски селища. Той предупреди срещу опасността от атаки на ислямисти и обеща, че ако бъде избран, палестинците няма да получат държавата си. Ако обещанията бъдат изпълнени, ще изолират още повече Израел от САЩ и ЕС, които смятат, че мирно споразумение би уталожило палестинските стремежи към държава на Западния бряг, Източен Ерусалим и Газа, коментира Ройтерс.

Според Силван Шалом, високопоставен представител на "Ликуд", коалиционните преговори вече са започнали и трябва да приключат "в следващите няколко дни", съобщава АФП.

Новата центристка партия "Кулану", водена от бившия министър на комуникациите Моше Калон, би могла да стане важен партньор в коалиционните преговори. След края на изборите лидерът на партията каза, че не изключва партньорство с Ликуд или Ционисткия съюз.

Интерес предизвиква резултатът на Обединената арабска листа. Това е съвместният (наричан още "обединен" и "общ") арабски списък - партии и движения на гражданите на Израел от арабски произход, които в последните години стават все повече и търсят своята тежест в държавата. В тази връзка Айман Одех, председател на Общата листа , който стана трети с 14 места, каза за Army Radio, че формацията "иска да работи за осуетяване на влизането на десни партии в правителството", съобщава Bloomberg.

Опозиционните партии атакуваха Нетаняху заради икономиката и мирния процес. През 2014 г. икономическата активност в Израел нарасна с най-слаби темпове от 2009-а, а цените на жилищата скочиха в последното десетилетие.

Това, което предстои в следващите няколко дни, е президентът на Израел Реувен Ривлин да връчи мандата след преговори с всички партии, след което лидерът на избраната партия ще има 42 дни да представи новото правителство на страната.

Снимка БГНЕС

АРЕСТИ В СЪРБИЯ ЗАРАДИ СРЕБРЕНИЦА

Седем души са арестувани в Сърбия по обвинение, че са участвали в клането в Сребреница, предаде сръбското радио b92. Според радиото лицата са арестувани на няколко места в страната, а полицията издирва още няколко души. Става дума за първи арестувани в Сърбия заради клането в Сребреница. Те са задържани по заповед на прокуратурата за военни престъпления.

Прокуратурата е взела решение за започване на разследване срещу бивши служители на Центъра за обучение "Яхорина", който е в състава на Специалната бригада на МВР на Република Сръбска. Разследването е започнато поради съмнения, че задържаните са извършили военни престъпления в местността Кравица край Сребреница.

През юли 1995 г. в Сребреница бяха избити над 7000 мюсюлмани - мъже и момчета. Сред основните обвиняеми е военният лидер на босненските сърби генерал Ратко Младич, който в момента се намира в ареста на Трибунала за военни престъпления в Хага.

Обама получи отровно писмо

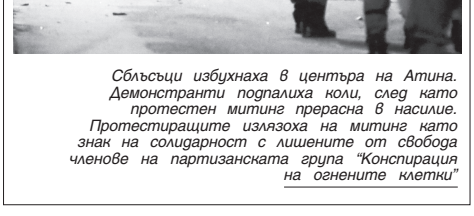
Тайните служби на Щатите спипаха писмо с цианид, което е адресирано до Белия дом. Американската "Сикрет сървис" заяви, че полученият плик е реагирал позитивно на първични изследвания за цианид, предаде Асошиейтед прес. Писмото е получено в център за контрол на кореспонденцията извън територията на Белия дом в понеделник. "Сикрет сървис" заяви, че разследването продължава и отказа други коментари по въпроса.

Лидерите на Донбас са възмутени от Киев

Никакви компромиси с Киев не са възможни, докато не бъдат отменени "позорните решения" на президента на Украйна Петро Порошенко и Върховната Рада по отношение на специалния статут на Донбас. Това становище беше изразено в съвместно изявление на лидерите на провъзгласените Донецка и Луганска народна република (ДНР и ЛНР Александър Захарченко и Игор Плотницки, цитирани от ТАСС. "Като отказа специален статут на Донбас, Киев потъпка крехкия мир от Минск и доведе ситуацията до задънена улица", се казва в заявлението, публикувано на сайта ЛуганскИнформЦентра.

Украинската Рада прие поправки за особения статут на отделни региони в Източна Украйна, контролирани от опълченците. Според тези поправки особеният статут щял да започне да действа едва след провеждане в Донбас на избори според законите на Украйна.

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Сблъсъци избухнаха в центъра на Атина. Демонстранти подпалиха коли, след като протестен митинг прерасна в насилие. Протестиращите излязоха на митинг като знак на солидарност с лишените от свобода членове на партизанската група "Конспирация на огнените клетки"

ПОД НАБЛЮДЕНИЕ

Във Федералната антимонополна служба разказаха как смятат да следят увеличението на цените на най-важните стоки

Василий МИРОНОВ

През тази година в Русия ще бъдат под наблюдение не само цените на продуктите, но и на лекарствата. Федералната антимонополна служба няма да позволи на продавачите да се възползват от икономическата ситуация в страната за собствено обогатяване. В противен случай ще конфискуват 15% от търговския оборот на търговците, а това често са милиарди рубли.

За приоритетите на антимонополната служба разказа на пресконференция зам.-ръководителят на ФАС Александър Кинев.

"През 2015 г. задачата ни е да се концентрираме върху пазарите със социално значими стоки, преди всичко хранителните продукти, лекарствата - заяви пред журналистите Кинев. - Бихме искали да предупредим да внимават всички, които се опитват да сформират картел и да използват нелекото икономическо положение, в което днес се намира Руската федерация, за да получат допълнителна печалба. Днес не е времето и не е положението, когато може да се стремиш към спечелването на допълнителни пари".

Експертите отбелязват, че решението да се акцентира върху социално значимите отрасли, е оправдано. През тази година ръстът на цените на стоките от първа необходимост ще вълнува населението както никога. Да се контролират тези цени е нелека задача, но изпълнима.

"Това е много тежък за регулиране отрасъл заради големия брой субекти на икономическа дейност - казва доцентът от катедрата по теория и практика на държавното управление във Висшата школа по икономика Павел Кудюкин. - Дори при наличието на големи търговски мрежи пак съществува на локално ниво достатъчно силна конкуренция. В тази ситуация е много трудно да се открият ценови сговори".

В самото ведомство се съгласяват с това. По думите на Кинев ФАС може да провери търговците дали спазват две норми на законодателството. Те засягат злоупотреба с доминиращо положение и подписване на антиконкурентни споразумения.

Държавата има няколко лоста, с чиято помощ могат да се намалят апетитите на търговците. Всички те са по своему ефективни. Но не се отнасят към антимонополната политика.

Така например в сегашната ситуация някои региони използват практиката на преки преговори с големите търговски мрежи. Местното ръководство моли магазините да задържат цените на продуктите. Съдейки по това, че поне половината от федералните търговски мрежи обявиха "замразяване на цените", такава политика дава резултати.

Друг метод е изкуствено увеличаване на конкуренцията. Напоследък в много региони станаха популярни "антикризисните" пазари. Подобни пазарни механизми са за предпочитане, казва Кудюкин.

Правителството също има методи за пряка намеса в ценовата политика в търговията. Ако стока от социално значимите (24 позиции, определени от правителството) поскъпва в продължение на месец с повече от 30%, държавата може да "замрази" цената й за срок от 90 дни. Вярно е, че този механизъм досега не е бил използван нито веднъж. Въпреки че условия за това имаше. Вицепремиерът Аркадий Дворкович изказа мнението, с което са съгласни повечето експерти, че такава мярка може да доведе до дефицит на една или друга стока.

Освен това правителствата на регионите в Крайния Север или приравнени към тях според природните условия, могат да установяват определени надценки на определени стоки. Глобата за нарушаване на държавното регулиране на ценообразуването е до 100 хиляди рубли за юридически лица.

Междувременно инфлацията в Русия леко се забави. Тя достигна 0,4% срещу 0,6-0,9% седмично през януари. Най-бързо растат цените на хранителните стоки и преди всичко на ориза.

Российская Газета
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С
ДУМА

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 19 МАРТ 2015

БАКИ ХЮСЕИНОВ:

Увеличават се оплакванията, свързани с достъп до заетост

Гражданите вече осъзнават правата си и търсят комисията заради твърдяна от тях дискриминация

Интервю на Аида ПАНИКЯН

Г-н Хюсеинов, как оценявате изминалата година за работата на КЗД?

- Органите за равенство в ЕС, включително и българската Комисия за защита от дискриминация, имат специална роля в борбата срещу неравенството и в защита на човешките права. В тази връзка усилията ни са насочени към подкрепа за позитивното възприемане на различието във всички сфери на обществения живот, като се гарантира възможността на всеки да има възможност да търси и намира защита на своите права, да бъде себе си, без да има притеснение от това.

През 2014 г. бяха образувани 452 преписки, а през 2013 г. те бяха 454. Броят на постъпилите жалби, сигнали и запитвания през 2014 г. е 890 към 860 за 2013 г. Постановените решения от КЗД за 2014 г. са 478, а за 2013 г. са 325.

В предишни години немалка част от жалбите се пренасочваха по компетентност към други институции, тъй като не се вместваха в правомощията на комисията. Сега гражданите като че ли осъзнават все повече правата си и търсят комисията заради твърдяна от тях дискриминация, а не по друг повод. Така сред общия поток постъпили жалби годните за образуване на производство увеличиха своя брой. Разбира се, КЗД не гони норматив, но стремежът на всички ни е да удовлетворим желанието на страните както за навременно производство, така и за обективно и обосновано решение.

В първата година на КЗД - 2006 г., постъпилите жалби и сигнали бяха 279, а образуваните преписки - 183. Преобладаваха жалбите и сигналите, свързани с дискриминация по етнически признак. Сега този признак не е преобладаващ в оплакванията до КЗД, но като положителен резултат от последователните действия на комисията може да се приеме установената тенденция за промяна в търсената от етническите малцинства защита от дискриминация.

От какъв вид дискриминация се жалват най-често хората сега?

- Последните години намаляват оплакванията за отказ на достъп до плувни басейни, увеселителни и питейни заведения и др. За сметка на това се увеличават оплакванията, свързани с достъп до заетост, упражняване правото на труд, срещу бюрата по труда, за равно заплащане и около прекратяване на трудовото правоотношение. Най-много са жалбите за твърдяна дискриминация при упражняване правото на труд, като тук се преплитат различни дискриминационни признаци - възраст, пол, увреждане, образование, етнос, лично положение, синдикална или политическа принадлежност и др. Има оплаквания за непрестанен тормоз на работното място, за неравнопоставеност при заплащането при еднакво положен труд, за тенденциозно пренебрежително и дискриминационно отношение към хората с увреждания. Проблемите на бъдещите майки, които са много често обект на дискриминация от страна на своите шефове, също са на преден план в оплакванията до нашата институция. Имаме и случаи за дискриминация на работното място по признак етническа принадлежност, не са изключение оплаквания за извършен дискриминационен акт по признак синдикална принадлежност. Работодателят чужденец пък пренебрегва официалните български празници, служителите са принудени да работят по време на тези празници, а да почиват по време на официалните празници на страните от ЕС, от които са работодателите собственици.

> **Все повече са жалбите за тормоз и агресия срещу българи от страна на чуждестранни работодатели**

Интересна тенденция са зачестилите жалби от българи, работещи у нас във филиали на чужди фирми или във фирми, където техен пряк началник е чужденец. В оплакванията се сочат агресивното поведение на тези началници срещу българите само защото са такива, като е налице тормоз и създаване на неподходяща за работа среда, както и направените обобщения от тези началници чужденци по отношение на българския етнос изобщо, които биха могли да бъдат тълкувани като слово на омразата.

Вече има и случаи на неравно третиране при предоставянето на финансови услуги от банка, изготвяне на експертиза по наказателно дело, представляващи дискриминация по признак етническа принадлежност. За отбелязване е и наличието на оплаквания от етнически групи за дискриминация в сферата на образованието.

Сега в най-много образувани преписки фигурира защитеният признак лично положение. Този признак е комплексен и съчетава различни персонални характеристики на човека - семейно положение, образование, местожителство и др. През 2014 г., а и в предишни години най-много образувани преписки в КЗД има по жалби от хора, които се чувстват дискриминирани по признак увреждане.

Недостъпната архитектурна среда е непрекъснат повод за жалби в КЗД. Те засягят ограничената възможност навсякъде в страната хора с увреждания да ползват услугите на хотели, заведения за хранене, банки, офиси на мобилни оператори, учебни заведения - средни и висши, постановени са редица решения с установена дискриминация по тези преписки.

Напоследък се увеличават жалбите за твърдяна дискриминация в областта на образованието по различни признаци. Все по-чести са жалбите на хора с редки болести заради липсата на възможност да се снабдят със скъпоструващи лекарства или да проведат необходимите процедури заради факта, че всичко това не се субсидира от държавата. Имаме преписки, свързани с болните с тумор на хипофизата, с проблемите на децата с диабет и скъпоструващите за тях инсулинови помпи или с лекарство, което се ползва при остеопороза и се субсидира от НЗОК, но само за жените, като аргументът бил, че заболяването се срещало повече при жените. В процеса на образувано производство в комисията и след направеното проучване по преписката от заседателния състав на КЗД Центърът "Фонд за лечение на деца" - ответна страна по тази преписка, взима решение и отпуска пари за необходимите процедури, свързани със заболяването на дете. Неговата майка оттегля своята жалба и преписката е прекратена. Удовлетворението остава за всички.

В решение на КЗД през 2014 г. се дава препоръка на здравния министър да издаде наредба, която да регулира въпроса с лечението с неразрешени препарати в България, като по този начин да не се дискриминират обявените за нелечимо болни хора. Този акт на КЗД бе наречен в медийното пространство "рядко срещано за българска институция обосновано решение". Редица решения на КЗД са потвърдени от съда в полза на хората с редките болести, довели и до нормативни промени.

БАКИ ХЮСЕИНОВ е роден в с. Хърсово, Шуменско. Завършил е СА "Д.А.Ценов" в Свищов, магистър по "Счетоводство и контрол". Доктор по икономика, главен асистент в Института за икономически изследвания при БАН. Четири мандата е бил кмет на с. Църквица, зам.-министър на труда и социалната политика в правителството на Тройната коалиция и национален координатор на международната инициатива "Десетилетие на ромското включване (2005-2015)". С решение на 41-то НС от 12 юли 2012 г. е избран за зам.-председател на Комисията за защита от дискриминация.

Какви са приоритетите на комисията през тази година?

- До края на февруари 2015 г. в КЗД са постъпили 121 жалби, образувани са 76 преписки. Различни са оплакванията. Една от тенденциите за работата ни е увеличаването на броя на нашите регионални представители в страната. Европейската препоръка е да имаме свои представители във всеки областен град. Сега имаме представителства в 20 областни административни центъра.

В началото на годината в комисията са назначени петима млади специалисти по програмата "Старт на кариерата". Трима от тях са разпределени като регионални представителства. Другите двама остават в централната администрация на КЗД в София. Програмата гарантира 9-месечен срочен договор, който дава първоначален трудов стаж на младите хора.

През 2014 г. екип на КЗД разработи и подаде пет нови проекта, от които към момента са одобрени два. Използвани са както възможностите по оперативните програми, така и други донорски механизми. Първият одобрен проект е по оперативна програма "Административен капацитет" - "Ефективна структура на държавната администрация", и има за цел изработването на функционален анализ и организационна стратегия. Общата цел на проекта е оптимизиране на административната структура на КЗД и избягване на дублиращи се функции.

Работим за първи път и по проект за повишаване на капацитета на служителите в затворите за превенция на дискриминация и зачитане на човешките права. Проектът има за цел да допринесе за повишаване на компетентността на персонала в затворите в три града в страната чрез обучение в съответствие с европейските стандарти и чрез трансфер на норвежки опит, свързан с недопускане на дискриминация и зачитане на човешките права. Проектната целева група са 44 служители в затворите в трите града, вкл. и роми.

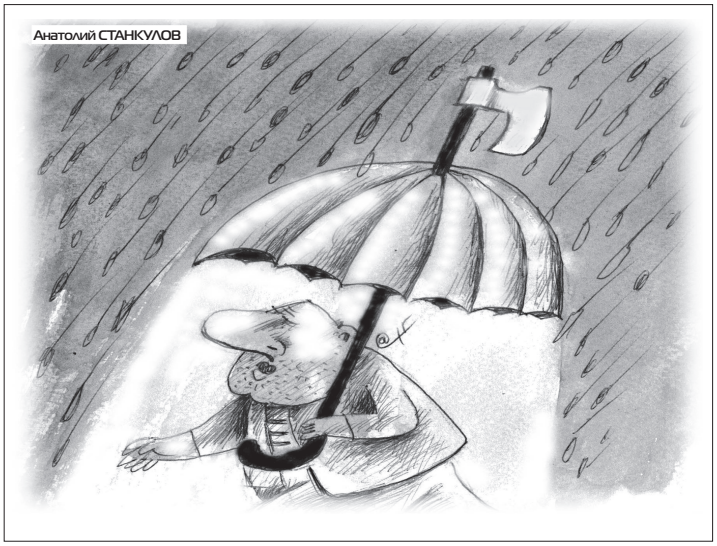
Като орган за предотвратяване на дискриминация, защита от дискриминация и осигуряване на равенство на възможностите комисията е бенефициент по оперативна програма "Развитие на човешките ресурси" за новия програмен период 2014-2020 г. Освен правораздавателната си дейност, комисията ще извършва и превенция на случаите на дискриминация и неравно третиране. Това се прави чрез подобряване на компетентностите на служителите на КЗД, провеждане на независими проучвания по въпросите на дискриминацията, както и информиране на обществеността и ангажиране на основните заинтересовани страни в процеса на предотвратяване на дискриминацията.

Достатъчен ли е ресурсът на комисията, за да се справи своевременно с всички подадени жалби?

- През 2006 г. постъпилите жалби и сигнали са 279, образуваните преписки - 183, а постановените решения са 76. През 2014 г. числата са съответно 890, 453 и 478. Налице е необходимостта от повече кадри за ефикасната работа на органа за равнопоставеност. Това е подчертавано многократно и в докладите за България от международни контролни органи, но на този етап се случва трудно. Бюджетът на КЗД за 2014 г. е еднакъв с този от 2006 г.

ВАЛЕНТИН ГЕОРГИЕВ

Държава на бедствията

Свлачищата и наводненията изглежда се превръщат в хронична болест за изтерзаната ни и без тях държавица. Да беше се случило веднъж-дваж, да мине като инцидент. Но упоритата повтаряемост на тези бедствия вече говори за тотално безхаберие и дори за умишлено водена политика, от която някои хора трупат дивиденти. Как иначе да си обясним например "странния" феномен с отпускането на пари за превенция, които потъват като пясък в пустиня, а резултатът след това - нулев. Падне 50 см сняг - и хоп - бедствено положение. Та кога България е била в такава безизходица и битка за оцеляване, някой помни ли такова нещо?

Властта обаче бързо намери цаката на проблема и запя познатата песен: "Погледнато нормално, всичко е формално. Погледнато формално, всичко е нормално." То не бяха приказки, не бяха предупреждения, а после хвалби колко добре сме си били свършили работата. И всичко това - на фона на поредните срутища и свлачища, напукани пътища, преливащи язовири и никнещи изпод снега трупове на хора... В познатия си безсрамен стил не остана по-назад и Борисов, който се завайка как с милиони МУ се вдигали разходите заради бедствията и как сумите "набъбвали като великденски козунак". И нито дума защо чиновническото безхаберие и безнаказаност продължават да си играят със съдбите на хората. Няма виновни, няма наказани. Колективната безотговорност продължава с пълна сила под благосклонния поглед и дори съдействие от страна на държавата.

Истината е, че само с приказки и запушване на дупки ще продължаваме да си прехвърляме топката и да преливаме от пусто в празно. Истината е, че не останаха гори, няма залесителни пояси, няма и специалисти, които прекрасно си вършеха работата. Има алчна дървена мафия, частни язовири, неподлежащи на контрол, и некадърни управници. Ако все още може нещо да се направи, то е спешно залесяване, одържавяване на язовирите и съд за виновните. Ама на кого му стиска да опита?

Шах и брак от пръв поглед

АЛЬОНА НЕЙКОВА

Преди време, за да се оженят, младите са разчитали на роднини и сватовници. Със сегашното влизане на интернет във всеки дом и телефон мъже и жени търсят (и намират!) сродни души в глобалната мрежа. Сайтове и бюра за запознанства, обяви в пресата и различни телевизионни предавания се надпреварват да са посредници на копнеещите за другарче до себе си. Но човешкото желание за пълноценна връзка вече никога няма да може да се впише в общоприетите рамки, след като в българския ефир се появи "Женени от пръв поглед".

Зад социалния експеримент, както титулуват предаването продуцентите му, застават специалисти по мачмейкинг, клиничен психолог и сексолог. Следват редица тестове, лични разговори и домашни посещения при кандидатите да намерят половинката си. И експертите не просто събират в двойка най-подходящите, а направо ги хвърлят в истинската бездна на реален, абсолютно официален и легитимен брак. От участниците в предаването се очаква да признаят "научния" подход при избора на най-точния човек за тях и да заживеят щастливо, запознавайки се един с друг по време на сватбата.

Още от първите кадри обаче не стават ясни причините, подтикнали млади, красиви и успели българи да създадат фамилна клетка чрез телевизията. Може би предпочитат отговорността за (не)успеха в личния живот да носи друг? Но дали този начин за промотиране на брака в национален ефир не ще изкриви представите за пътя към ритуалната зала? И няма ли да е за сметка на реални човешки съдби? Всъщност зрителите май се научиха да очакват само шоу и да приемат априори всяко продуцентско решение в името на развлечението. Ако пък надеждите за щастливо семейство не се оправдаят, това няма да стане достояние на публиката. Защото не е забавно...

Иди ми - дойди ми

МАРИН МИЛАШКИ

Стойчо Младенов остава треньор на ЦСКА. Бившият селекционер продължава да води тима, въпреки подадената оставка и след като Петър Манджуков си тръгна от "Армията". Сега наставникът щял да стяга червените редици и да води битка с "Лудогорец" за шампионската титла. Но за какво остана Младенов? Видно е, че за пари. Защото Стойчо винаги си е искал дължимото. Доказателство са делата, които води през годините срещу клуба, изградил го като личност. Беше ясно, че оставката му след неделната загуба от "Ботев" Пловдив с 0:2 е фарс. Ход, който винаги работи, за да се измият очите за резила и феновете да го провъзгласят за светец.

Ще има ли успех този път? По-скоро не, защото хората с пари бягат от "Армията". Манджуков повече няма да се върне, Александър Чакмаков и сдружението "ЦСКА Завинаги" харизаха 1,35 млн. лв. Заднапред главният въпрос е откъде ще идват парите. Как ЦСКА ще плаща текущите разходи? Какви средства трябват, за да се покрият изискванията за получаване на лиценз? Сумите трябва да се изваждят още до края на месеца. Дотогава Сашо Томов ще трябва да върне и парите на Манджуков, които са над 2 млн. лв.

За Стойчо явно това са бели кахъри. Него го интересува какво получава. В този ред на мисли може би Младенов трябва да отговори в комбина ли е с Томов и взимат ли се играчи "на кило" (последната година са привлечени общо 18), само и само да има комисиони и да се източва клубът? Наистина ли чуждестранните футболисти получават обявената заплата или част от нея остава в Стойчо и Томов? Защото това е една от причините хора като Манджуков да бягат от "Армията". Няма луди да дават пари, които да потъват. Или незнайни футболисти да получават заплати, за да са резерви. Като Денис Причиненко например.

Но явно за Стойчо фразата "иди ми - дойди ми" е нормална. Защо някой не помисли веднъж и за наймитулувания български клуб? С такива действия той върви към фалит!

1474 - ПРИЕТ Е ПЪРВИЯТ ЗАКОН ЗА ЗАЩИТА НА АВТОРСКОТО ПРАВО. Според разпоредбите на закона за защита на изобретенията във Венеция авторът получава правен монопол да използва изобретението си, ако то е ново, на територията на венецианската република. Актът регламентира и срока на правна закрила - шест години. По-късно в Англия е създаден актът на монополите, който регламентира защитния документ - патента, издаван за срок от 14 години. След това Франция приема патентен закон, после САЩ, Германия, Русия (1833).

1813 - РАЖДА СЕ ДЕЙВИД ЛИВИНГСТЪН, АНГЛИЙСКИ МИСИОНЕР И ПЪТЕШЕСТВЕНИК (УМИРА 1873 Г.). Посвещава живота си на Африка, изминавайки предимно пеша над 50 000 км. Открива водопада Виктория, висок 120 м. Африканците много обичат и уважават Ливингстън, макар че откритията му довеждат до утвърждаването на Британската колониална империя в онези части на Африка, които обикаля. Като лекар описва редица тропически болести - тропическа язва, скорбут и малария.

1926 - РАЖДА СЕ ТОШКО КОЗАРЕВ, АКТЬОР И ЦИРКОВ КЛОУН (УМИРА 2003 Г.). Участва в създаването на първия български тематичен цирков спектакъл. Героят му много прилича на Хитър Петър - с китка зад ухото, хармоника и магаре, и го превръща в символ на българския клоун за няколко поколения. Тошко умира на 77 години, забравен от хората, въпреки че е носител на най-високото отличие за циркова клоунада - "Сребърната маска на Грок". Целият му живот преминава на манежа, под купола на цирк "Добрич".

1958 - В СТРАСБУРГ СЕ ОТКРИВА ПЪРВОТО ЗАСЕДАНИЕ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ. ЕП е единствената пряко избирана институция, която представлява гражданите на Европейския съюз. Заедно със Съвета на ЕС той осъществява законодателната власт на Европейския съюз. Ежемесечните пленарни заседания на ЕП се провеждат в Страсбург (Франция), а извънредните и допълнителни заседания - в Брюксел (Белгия). Европарламентът има офиси и в Люксембург.

1982 - НАЧАЛО НА ФОЛКЛАНДСКАТА ВОЙНА. Конфликтът е между Аржентина и Великобритания във връзка със спора им за Фолкландските острови (наричани от Аржентина Малвинските) и Южна Джорджия и Южни Сандвичеви острови. На тази дата 50 аржентински войници слизат на о. Южна Джорджия и издигат аржентинското знаме. Макар и изненадани, англичаните реагират веднага. След сблъсъци, довели до 255 убити британци и 649 аржентинци, британците си връщат островите.

1987 - УМИРА ЛУИ ДЬО БРОЙЛ, ФРЕНСКИ ФИЗИК (Р. 1892 Г.). Нобелов лауреат за физика за 1929 г. и пожизнен секретар на Френската академия на науките. Прави принос към теорията на светлината: според него светлината е вид лъчиста енергия с електромагнитен характер. Всеки светлинен източник изпуска отделни малки порции (кванти) светлинна енергия, съставени от частици, наречени фотони. Те се движат в пространството със скоростта на светлината, придружени от електромагнитна вълна с определена дължина.

2003 - НАЧАЛО НА ВОЙНА В ИРАК. Малко след 22 ч. американско време Джордж У. Буш се обръща към американската нация и обявява началото на въздушни удари срещу цели в Ирак. Войната започва на 20 март 2003 г., когато САЩ и Великобритания атакуват по въздух, суша и море, подкрепени от Австралия, Дания, Полша и Испания. Освен САЩ, в Ирак жертви дават още над 20 държави, сред които и България - 13 убити.

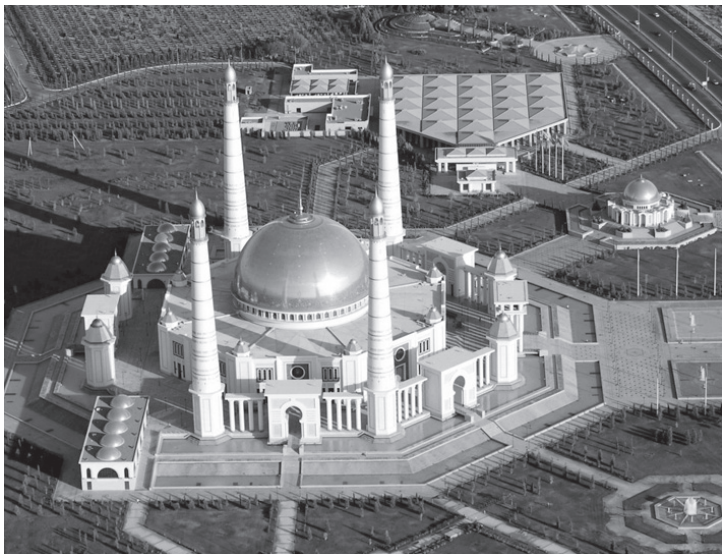
ДУМА
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С
МОНД дипломатик
LE MONDE diplomatique
българско издание

19 март 2015, година 12, брой 3 (124) - втора част lmdbg@press.bg; bg.mondediplo@gmail.com www.bg.mondediplo.com 8 стр.

„Буиг“ в Туркменистан

Строителни безумия за диктатори

Пълното отсъствие на свобода и карикатурният култ към личността не пречат на Туркменистан да поддържа добри отношения както със Запада, така и с руснаците и китайците. Тази неутрална централноазиатска държава, чиито недра крият огромни резерви от природен газ, е предпочитан клиент за някои чуждестранни предприятия, които не задават неудобни въпроси. Като „Буиг“, най-голямата строителна фирма във Франция.

Кипчак. Джамията „Туркменбаши Рухи“, най-голямата в Централна Азия.

Проучване на Давид Гарсия *

ДВАДЕСЕТ и първи декември 2006 г. Държавните телевизионни канали съобщават за смъртта на президента на Туркменистан Сапармурад Ниязов. *„Всички сме в състояние на шок“*, заявява тогава пред агенция „Франс прес“ висш правителствен служител. В „Буиг“ също са потресени. Има защо. Френската строителна компания се е установила в тази газова република от Централна Азия през 1994 г. и губи един верен клиент. Самопровъзгласил се за „баща на туркмените“, Туркменбаши никога не се е колебал да харчи на едро. Владетел мегаломан, Ниязов управлява с желязна ръка подопечното си население и неудържимо изпъстря столицата с престижни сгради. Величествен президентски дворец, внушителни министерства, централна банка във формата на кюлче злато, дом на журналистите, украсен с профила му…

Компанията „Буиг“, усърден изпълнител, е украсила столицата Ашхабад с луксозни орнаменти в прослава на Ниязов или на приемника му, сегашния президент Гурбангули Бердимухамедов, не по-малко склонен да залива с поръчки строителната компания. През последните две десетилетия френската фирма е изградила шестдесет и четири сгради. Туркменският филиал представлява през този период половината от дейността в чужбина на „Буиг – Строителство“, сочат данни на френското Министерство на външните работи.

Незабавно информиран за смъртта на президента, Шарли Сантер, заместник-ръководител на филиала на „Буиг“ в Ашхабад, позвънил на своя началник, завърнал се във Франция да празнува Коледа със семейството си: *„Президентът умря тази нощ и преди да издъхне поиска „Буиг“ да се погрижи за погребението му. Трябва да намерим представителен ковчег с капак от две части – остъклена и дървена.“* На другия край на жицата Алдо Карбонаро, генерален директор на „Буиг Туркмен“ от 1999 до 2009 г., понася стоически удара. Телефонният разговор е разказан в негов непубликуван ръкопис (1). В този неиздаден текст, където описва кариерата си в „Буиг“, Карбонаро сладкодумно описва сцени, видени отвътре, които свидетелстват за съвсем съзнателно съучастие на мултинационалната компания с един безмилостен към редките си противници режим.

Най-близък сред близките на починалия държавен глава, г-н Карбонаро естествено поема задачата „президентски ковчег“. По онова време в Париж се намира само един задоволителен екземпляр – уникален и „огромен“, както уточнява с подробности ръкописът. Толкова голям, че не може да влезе в багажното отделение на „Боинг 737“, обслужващ редовната линия Париж–Ашхабад. В отчаянието си Карбонаро се обръща за помощ към ръководителя на „Буиг Ер“, въздухоплавателното звено на фирмата. Последният трябва да разреши демонтиране на фюзелажа на служебния „Чалънджър“, за да се помести ковчегът.

Карбонаро си спомня с носталгия за един безвъзвратно отминал златен период от кариерата си и описва емоционално последния земен път на човека, който за него е бил много повече от поръчител, същински приятел: *„Тленните останки на Ниязов, загърнати в туркменското знаме, прекосиха целия град* [Ашхабад] *и поеха по магистралата към Кипчак, на дванадесет километра от столицата, съпроводени от ръкопляскания на хората, стекли се от двете страни на шосето (...). След религиозната церемония в „неговата“ джамия, тялото на Ниязов беше положено във вечния му дом, до родините му“.*

Как френската телевизия TF1 се разсипваше, за да угоди на Туркменбаши

Осем години по-късно, юли 2014 г., Кипчак, родният град на бившия президент. Туркменбаши почива в семейния мавзолей, изграден във формата на кръг, увенчан с купол, покрит от фибростъкло, инкрустирано със златен лист, специално изработен от „Буиг“. Застанали мирно в будки от двете страни на входа, двама военни стоят на стража пред входа на гробницата, в изнурителния задух на туркменското лято. Трети военен, облечен в маслено-зелена униформа, оглежда посетителите със строго изражение и прави забележка на носещите фотоапарат, кръстосвайки ръце в знак на забрана. Както пред повечето държавни сгради, тук снимането е строго забранено. Невъзможно е също да се задават въпроси на туркменец. Той подлежи на незабавен арест, в случай че отговорите му се появят на страниците на някой вестник.

Мемориалът е празен. Нашият млад и пъргав водач започва пропагандно слово за приносите на Туркменбаши. Пред нас черният мрамор на петте гроба на клана Ниязови контрастира върху белия фон на луксозната мраморна облицовка на пода и стените. Сапармурад се откроява в центъра на това пространство, навяващо хлад. Заобиколен е от празните гробове на майка си и на двамата си братя, жертви на земетресението, разрушило Ашхабад през октомври 1948 г. Телата им не са били открити. Както и тялото на баща му, съветски воин, убит през Втората световна война.

Мрамор покрива и фасадите на джамията, издигната на няколко метра от мавзолея. Най-голямата в Централна Азия, обича да напомня „Буиг“. А и най-биещата на очи. Мрамор, злато, големи водоскоци – ниязовска триада. *„Завършеният комплекс се издига гордо с огромните си шадравани и кипящата стена от водоскоци покрай пътя“*, възторгва се Карбонаро. Нищо че 80% от територията на страната е пустинна, а недостигът на вода е хронично явление.

Инструмент за обработка на населението изобщо и в частност на младежта е тъй наречената *Рухнама*, „Книга на духа“, на Ниязов, изтъкана от мракобеснически скудоумия. Дебелият том, публикуван през 1993 г., е смесица от крилати фрази и съждения за туркменската история и култура. Той е основен референтен източник за учениците от основния и средния курс, та дори и за студентите. При прочита му туркмените научават, например, че техните деди са *„изобретили колелото и писмеността“*. В тази страна с мюсюлманска култура те трябва също така да научат, че *„брадата расте от мозъка. Колкото брадата е по-дълга, толкова по-малко мозък остава. Колкото по-малко мозък, толкова по-малко мъдрост у човека“* (2).

(На стр.4-5)

* Журналист, автор на *Le Pays où Bouygues est roi* (Страната, в която „Буиг“ е цар), Danger public, Париж, 2006.

(1) „Le béton d'Allah“ (Бетонът на Аллах), от Алдо Карбонаро, който разреши *Le Monde diplomatique* да публикува цитати от книгата. Освен ако не е указано друго, цитираните думи на г-н Сантер и тези на автора са взети от този ръкопис.

(2) Цитирано в Jean-Baptiste Jeangène Vilmer, *Turkménistan* (Туркменистан), CNRS Editions, Париж, 2010.

УКРАЙНА ТЪРСИ ЕНЕРГИЕН СУВЕРЕНИТЕТ

На фронта на урана

Лишена от въглища заради боевете в Донбас, в конфликт с „Газпром“ поради снабдяването с природен газ, Украйна все повече залага на ядрената енергетика, за да задоволи нуждите си от енергия. Доставката на гориво за атомните централи, наследени от Съветския съюз, обаче също зависи от добрите отношения с Русия. Освобождаването от тази зависимост крие риск.

Специални пратеници
Себастиен Гобер и Лоран Жеслен*

НЯКОИ зимни утрини влагата се издига над Днепър и покрива с мъгла бетоновите кубове на ядрената централа на град Енергодар, разположен в Запорожка област (Югоизточна Украйна). Автобусите с полепнал мръсен сняг слизат по очертаните като с канап булеварди, за да транспортират единадесет хиляди служители към сърцето на ядрения комплекс. *„Енергодар е град на прогреса, енергийната столица на Украйна*, гордо обяснява Олег Ошека. *Петдесет и четирите хиляди жители на града имат съзнанието, че доставят електричество на милиони домакинства.“* Заместник-директорът на информационния център на централата се установява тук в началото на 80-те години, когато градът е още млад, а Съветският съюз изглежда вечен. Първите сгради са издигнати през 70-те години, за да подслонят работниците на една топлоцентрала, построена на реката. Изграждането на Запорожката атомна електроцентрала започва през 1972 г. Ядрената енергетика води до развитието на градове-образци, чието градоустройство е трябвало да предоставя идеални условия за живот на работещите. Припят, най-известният от тях, днес е на път да изчезне под растителността, тъй като се намира в центъра на забранената 30-километрова зона, която заобикаля Чернобил, в северната част на страната.

Запорожката централа има шест реактора с по 1000 мегавата (MW) мощност. По-мощна е от „Гравлин“, първата френска АЕЦ (5400 MW), изпреварва я по капацитет само централата „Брус“ в Канада, с нейните осем реактора (6232 MW). Производството на електричество осигурява известен просперитет на този град, където човек влиза със странното впечатление, че се впуска в пътуване във времето. *„СССР рухна, но условията на живот не са се променили много в Енергодар“*, разказва Ошека. Макар фасадите на блоковете да са олющени, градът си остава доста привлекателен, тъй като училищата му са пълни. *„Винаги има топла вода, електричеството е по-евтино от другаде, заплатите са добри и живеем в сигурност“*, потвърждава Богдан Стрижов, служител в централата. *„Като по-млад исках да замина за Киев или за чужбина. Учих в съседния град. Но ми предложиха работа и аз се върнах да се оженя тук.“*

Наследничка на амбициозните енергийни политики на СССР, Украйна разполага с петнадесет ядрени реактора, всички от типа ВВЕР с вода под налягане (1). Три блока работят в Южноукраинската АЕЦ, два – в Хмелницката АЕЦ, четири – в Ровно, и шест – в Запорожката АЕЦ. Последният от трите неповредени от катастрофата през 1986 г. реактора в Чернобил беше окончателно спрян през декември 2000 г.

В огромната зала с турбините на първи реактор на Запорожката АЕЦ машините боботят без прекъсване вече тридесет години. *„Първи реактор продължава да показва много добри резултати на тестовете за безопасност*, уверява генералният директор на централата Вячеслав Тишченко. *Всеки десет години Държавната инспекция за ядрено регулиране (ГИЯРУ) решава дали да се удължи животът на реакторите. При сегашните резултати възнамеряваме да ги използваме още шестдесет години.“* Удължение от десет до двадесет години вече беше дадено на повечето реактори. Запорожката централа влезе във водещите заглавия на международния печат на 2 декември м. г. след неумесното съобщение за технически инцидент в трети блок, направено на пресконференция от украинския министър-председател Арсений Яценюк. Инцидентът, станал на 28 ноември, бил късо съединение в помощен трансформатор. Без последствия и без опасност от радиоактивно заразяване, той беше класиран на най-ниското ниво – нула, по седемстепенната Международна скала за ядрени и радиационни събития (INES): *„Медийна шумотевица без никакво основание,* отсича директорът раздразнено, *повечето от хората, които говорят за ядрена енергетика, нищо не разбират или са злонамерени...“*

Американско гориво?

Това е част от информационната война, която от месеци водят Украйна и Русия. На 30 декември близкият до Кремъл телевизионен канал „LifeNews“ обяви, че близо до централата са измерени нива на радиация, седемнадесет пъти по-високи от максимално разрешените. С тази медийна офанзива руски отговорни служители искаха да свържат опасностите от радиоактивно изтичане с доставките на ядрено гориво, произведено от електрическата компания „Уестингхаус“ (2).

От 2008 г. тази американска компания, контролирана от японската „Тошиба“, прави опити да приспособи своето гориво към реакторите ВВЕР и така да разчупи монопола на руската държавна компания „Росатом“ и нейния филиал ТВЕЛ, които снабдяваха изцяло всички централи в Украйна и в няколко страни от Европейския съюз. Като наследство от миналото руските предприятия са тясно свързани с украинския ядрен отрасъл – от концепцията на реакторите до преработката на отпадъците. Всяка година например Украйна плаща по 200 милиона долара на Русия, за да складира там използваното си гориво, докато не бъде изградено ново хранилище, планирано за 2017 г. в района на Чернобил.

„Нашето гориво получи през есента одобрението на ГИЯРУ. Обичайно е ядрените централи да имат по няколко доставчици на гориво. Това е въпрос на конкуренция, а също и на сигурност на доставките. В случая с Украйна доставките от Русия може би не са напълно гарантирани поради политическата ситуация“, намеква Марк Кърст, вицепрезидент за международните отношения на „Уестингхаус – Европа“. Според него неоснователно е предупреждението на руския вицепремиер Дмитрий Рогозин, който през април м.г. заяви, че ако Украйна използва американско гориво, това ще означава, че *„не е извлякла никаква поука от катастрофата в Чернобил“*. През 2011 г. украинската държавна компания „Енергоатом“ прецени като *„безрезултатни“* опитите със западно гориво, които доведоха до спирането на два реактора (3). Русия изтъкна и други инциденти, по-специално в Чешката република, които разтревожиха обществеността.

На 30 декември м.г. „Уестингхаус“ и „Енергоатом“ все пак подписаха споразумение, което предвижда увеличение на доставките на американско гориво до 2020 г. Засега то се използва само в трети реактор на Южноукраинската АЕЦ. Макар условията на договора да са поверителни, според Кърст „Уестингхаус“ би трябвало да доставя гориво на *„три или четири реактора“*, за да е рентабилна операцията. Компанията е единствената в света, която инвестира още в началото на 90-те години в създаването на гориво, съвместимо с реакторите ВВЕР, които досега изцяло зависеха от доставките на ТВЕЛ. Идването на власт на новите украински ръководители е благодат за американската компания. *„Украйна се опитва от години да разнообрази източниците си на енергийни доставки*, обяснява енергийният експерт Михайло Гончар. *Разбрахме, че решение за стратегическите насоки на големите руски компании взема руският президент Владимир Путин. Засега ТВЕЛ изпълнява задълженията си и ние имаме запаси от гориво до октомври, но кой знае как ще се развие конфликтът между двете страни?“*

От началото на боевете в Източна Украйна Киев е изправен пред тревожна ситуация в енергийната област. Украйна е лишена от каменовъглените мини в Донбас, които преди захранваха топлоелектрическите ѝ централи. А руският гигант „Газпром“ редовно заплашва да спре износа на газ, ако Киев не уреди закъснелите си плащания. В „Стратегия – 2020 г.“, одобрена през септември м.г. от украинския президент Петро Порошенко, се предвижда ударението да се постави върху водноелектрическите централи, възобновяемите енергии, но преди всичко да се даде тласък на ядрената енергетика за граждански цели (4), която през 2014 г. достави над 50% от електричеството за страната (срещу 43% предишната година). За да задоволи вътрешното потребление, Украйна трябваше да намали неотдавна износа на електричество за Молдова и Беларус. *„Европейската банка за възстановяване и развитие и Евратом вече отпуснаха заем от 600 милиона евро за модернизирането на централите след катастрофата във Фукушима“*, обяснява Оля Кошарна от асоциацията „Украински ядрен форум“. *„Хванати сме в капан от стратегиите от времето на Съветския съюз, не е била инвестирана нито стотинка за увеличаване на енергийната ефективност“*, казва Олекси Пасюк от неправителствената организация „Национален екологичен център на Украйна“. Електрическата мрежа все още не е в състояние да пренася цялото електричество, произвеждано от украинските реактори. Така Запорожката АЕЦ работи с непълен капацитет, а двата най-нови реактора на АЕЦ „Ровно“ и на Хмелницката АЕЦ, завършени през 2004 г., от десет години са в експлоатация, като се редуват. Така всяка година се губят 1,7 гигавата производствен потенциал. „Стратегия – 2020 г.“ предвижда да се повиши преносният капацитет на мрежата, но според г-жа Кошарна инвестициите може *„да се окажат недостатъчни“*.

„Енергийната независимост, която дава ядрената енергетика, е напълно измамна. Ние внасяме от Русия гориво за 600 милиона долара и „Уестингхаус“ никога няма да е в състояние да замести напълно ТВЕЛ“, добавя Пасюк. В кабинета си в Запорожката АЕЦ директорът Тишченко пък заявява, *„че нищо не знае“* за горивото на „Уестингхаус“. *„И дума не може да става за някакво прекъсване на нашето сътрудничество с „Енергоатом“*, казва Александър Мертен, директор на представителството за Източна Европа на „Росатом“. *„Животът на един ядрен договор е поне век – никакво решение не може да бъде взето на политическа основа. Нашият абсолютен приоритет е ядрената сигурност.“*

„Росатом“ вече е съпътстваща жертва на руско-украинския конфликт. През юли 2014 г. новото правителство отстрани компанията от проекта за изграждане на трети и четвърти реактор на Хмелницката АЕЦ, който смята да запази за западни компании. Строителството на завод за сглобяване на ядрени горивни касети в Смолино, Кировоградска област, също е спряно, а правителството като че ли е готово да отстъпи 40% от националната компания „Енергоатом“ на чужд инвеститор. Лансираният през 2012 г. проект се очертаваше тогава като най-важната инвестиция между двете страни на стойност повече от 500 милиона долара. Ако санкциите срещу Русия се приложат към ядрения отрасъл, това би имало последици за „Росатом“, но най-вече за страните от ЕС – България, Финландия, Унгария, Чешката република. Компанията доставя гориво за шестнадесет техни реактора. И само за девет руски.

Престрелки близо до атомните централи

„Ядреното лоби в Украйна има защо да е доволно от падането на режима на Виктор Янукович“, отбелязва Кошарна. Преди бившият президент да бъде принуден да напусне Украйна на 22 февруари 2014 г. най-богатият олигарх в страната – Ринат Ахметов, можеше да се похвали, че контролира значителна част от националния енергиен пазар. Под контрола на неговия холдинг ДТЕК бяха някои каменовъглени мини в Донбас и 80% от ТЕЦ-овете в страната. *„Държавата купуваше топлоенергията три пъти по-скъпо от ядрената енергия, което позволи на Ахметов да натрупа голямо богатство“*, продължава Кошарна. През

---

* Журналисти.

(1) Т. нар. реактори второ поколение, създадени през 60 и 70-те години, които използват водата като топлоносител и регулатор.

(2) LifeNews, 30 декември 2014.

(3) Според Световната асоциация за ядрена енергетика, www.world-nuclear.org.

(4) След рухването на СССР ядрените оръжия, складирани в независима Украйна, бяха транспортирани в Русия и страната ратифицира Договора за неразпространение на ядрените оръжия.

CÉCILE MARIN

четирите години на президентството на Янукович „Енергоатом“ пък загуби стотици милиони долари. Дългът на украинския оператор според нея се равнявал на тримесечното производство на всичките му реактори.

Новото раздаване на картите в украинския енергиен отрасъл обаче далеч не е приключило и Ахметов, който има интереси в Донбас, несъмнено не е казал последната си дума. Засега в Запорожката АЕЦ с тревога следят движението на фронтовата линия, която е на двеста километра на изток. *„Привържениците на ядрената енергетика винаги изхождат от принципа, че най-лошото никога няма да се случи, но някой можеше ли да предвиди война с Русия?“*, пита се Пасюк. *„Една централа зависи от външни енергийни източници. Ако бъде изключена и ако помощните генератори се повредят, системата за охлаждане се дезактивира и реакторът започва да прегрява. За това не е нужно цунами, а само военен конфликт наблизо.“* На входа на „Енергодар“ се вижда само една бариера на украинската армия, поставена за защита на шестте реактора на централата. Престрелките в района обаче зачестяват. На 21 януари беше вдигнат във въздуха железопътен мост на стотина километра югоизточно от Запорожието и беше унищожена композиция със стоки. На 15 април 2014 г. четиридесетина въоръжени мъже, представящи се за активисти на крайно националистическата организация „Десен сектор“, се опитаха да влязат в комплекса, за да *„защитават Запорожката АЕЦ срещу сепаратистките набези“*. Но войната, която е съвсем наблизо, като че ли не плаши директора на централата.

Трудно е да се отсеят техническите въпроси от политическия избор. След „оранжевата революция“ президентът Виктор Ющченко постави на преден план въпросите за енергийната независимост и сигурност, за да се сближи с „Уестингхаус“. След това Янукович използва въпросите за съвместимостта на горивото, за да разшири сътрудничеството с „Росатом“. Днешното правителство влага цялото си доверие в западната технология. Ала животът на централите е доста по-дълъг от този на правителствата.

СЕБАСТИЕН ГОБЕР
ЛОРАН ЖЕСЛЕН
LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Мария Петрикова

Швейцарската банкова афера – голямото укриване

ИБРАИМ УОРД *

В БОРБАТА си срещу измамите данъчната администрация изпълнява до безкрай онази сцена, в която съпругът от *Дамата от Шанхай* (1947 г.) преследва своята съпруга в залата с огледалата, измислена от Орсън Уелс. Всеки път, когато след изстрел с револвер си мисли, че я е повалил, се счупва само поредното огледало в лабиринта, а любовниците се измъкват през тайна врата. Преследвачите в аферата „Суислийкс“ вероятно няма да избегнат същия сценарий. След като информатикът Ерве Фалсиани откраднa файлове с банкови данни, принадлежащи на швейцарския клон на британската банка HSBC, започна невиждана по своите мащаби афера – не по-малко от 106 000 сметки от периода между 2005 и 2007 г. са разнищени от 154 журналисти от 60 медии в 47 страни. На записите се чуват коментари и препоръки на мениджърите по комуникациите, които управляват богатствата на международна частна клиентела.

Кого откриваме в списъците, станали достояние на френското Министерство на финансите и разпратени след това до редица чуждестранни администрации? Водещи индустриалци, политически лидери, монарси (кралете на Мароко и на Йордания), звезди от екрана и спорта, но също така трафиканти на оръжия и наркотици, банкери, заподозрени във връзки с терористични групировки. При всички тези случаи откриваме една и съща обща цел – да се избегнат данъците. Последните притеснителни за финансовата система разкрития се вписват в поредица от други скандали като „Офшорлийкс“ (през 2013 г.) и „Лукслийкс“ (през 2014 г.), които разкриха размера на бягството на капитали към данъчните оазиси, и по-конкретно към Люксембург.

За да ограничи щетите, HSBC, чието седалище се намира в Лондон, използва цяла армия от говорители. От началото на скандала през декември 2009 г. те се опитват да дискредитират данните на Фалсиани – били придобити с кражба, списъците били фалшифицирани, информатикът не бил надежден и т.н. Доказателства? Има международна заповед за арест на Фалсиани, издадена от Швейцария по обвинения в кражба и нарушения на банковата тайна.

Изобличена в тази мащабна измама, банката признава някои свои *„предишни нарушения“*, но говори за друго време, в което *„културата да се спазват правилата и стандартите за контрол в HSBC не са били толкова високи, колкото днес“* (1). Банковото учреждение изтъква, че между 2008 и 2012 г. било извършено преустройство: две трети от сметките на швейцарския клон били закрити; авоарите под нейно управление намалели наполовина – от 118 милиарда долара през 2007 г. на 68 милиарда през 2014 г.; тегленето в брой на суми над 10 000 долара било строго контролирано; потенциалните корумпирани управници, или „личностите, участващи в политиката“ се проверяват щателно. Накратко, банката представя своите *„най-искрени“* извинения и се кълне, че услугите ѝ вече не се използват за данъчни измами и пране на мръсни пари.

Можем ли да ѝ вярваме? На второ място в световната класация на банките с най-големи финансови активи след Индустриалната и търговска банка на Китай (Latribune.fr, 9 юли 2014), това британско учреждение е известно със склонността си към рецидив и с относителната безнаказаност, на която се радва. Стивън Грийн, англикански пастор, за когото се твърдеше, че е с висока етика, ръководеше HSBC между 2006 и 2010 г., когато бяха разкрити отклоненията на капитали. Вместо да бъде наказан, през ноември 2010 г. той получи благородническо звание от английската кралица. Два месеца по-късно „барон Грийн Хърстпиърпойнт“ стана министър на търговията в правителството на Дейвид Камерън.

Въпреки че върху почитаемата банка падна гръм, щетите са минимални. Например, през 2012 г. комисия на американския Сенат я обвини, че е замесена в трафик на наркотици, пране на пари и финансиране на терористична дейност (2). Американските регулаторни органи ѝ наложиха глоба от 1,9 милиарда долара – почти символично наказание на фона на печалбите, натрупани от санкционираните дейности (3). Така сякаш нито клиентите, нито „пазарът“ са разочаровани от своята банка. Както отбеляза *Файненшъл таймс* в деня след разгласяването на последните данни, *„на моралистите и политиците няма да им хареса да чуят това, но последствията от скандала за HSBC са никакви“* (4).

По-малко засегната от своите конкуренти по време на кризата с високорисковите ипотечни кредити, банката дълго време изтъкваше високите си печалби и „ненадминатото“ обслужване на клиентите си. В скандала „Суислийкс“ всичко започна с директивата за облагане на спестяванията, приета през 2003 г. и влязла в сила на 1 юли 2005 г. Тя наложи на швейцарските банки да удържат 10% данък от авоарите на гражданите от Европейския съюз. Така събраните пари се предвиждаше да бъдат върнати на съответните страни, без да се разкрива самоличността на вложителите. Банкерите бързо измислиха и предложиха на своите клиенти вратичка – таксата засяга физическите лица, но не и компаниите. Така беше достатъчно да се създадат екстратериториални дружества – на Британските Вирджински острови, в Панама или на Бахамите – и да им бъдат открити необлагаеми сметки в HSBC. Стратегия, при която всички печелят – клиентите не плащат данъци, а банката пълни касите си с таксите за функционирането на тези дружества. Милионерите, които желаеха да останат в сянка, можеха да заличат следите чрез фиктивни адреси или като не получават извлечения от банковите си сметки.

ЗА ДА привлече голям брой клиенти, HSBC е прибягнала до агресивен маркетинг. Според списъците на Фалсиани за по-малко от пет месеца (от 9 ноември 2006 г. до 31 март 2007 г.) 180 милиарда долара са минали по сметки на HSBC в Женева и били насрочени 1645 срещи с клиенти на банката в 25 страни. Само че в много държави предлагането на услуги от чуждестранни банки по домовете или по телефона е нелегално. Днес поне пет от тях (Франция, САЩ, Аржентина, Испания и Белгия) са започнали разследване срещу HSBC–Швейцария за прикриване на данъчни измами и набиране на клиенти с такива методи на тяхна територия. Британската банка не е единствената, извършила подобни престъпления, и аферата „Суислийкс“ е само върхът на айсберга – и други учреждения, сред които швейцарската финансова компания UBS, са на прицела на правосъдието.

Независимо дали действията, целящи да не се плащат данъци, се наричат измама, данъчна оптимизация или финансово инженерство, политическият проблем си остава. На фона на нарастващото неравенство правителствата налагат политики на строги икономии, под претекст че липсват пари. А в това време богаташите – хора или предприятия – се опитват да избегнат облагането с данъци на своите авоари. Така например гигантите в цифровите технологии – „Епъл“, „Гугъл“, „Амазон“ и т.н. – обърнаха в своя полза данъчната конкуренция между държавите, за да плащат напълно законно съвсем нищожни данъци (5). През 2013 г. Организацията за икономическо сътрудничество и развитие се ангажира да сложи край на непочтените данъчни практики. Има основание обаче да се съмняваме в успеха на подобно начинание.

Навсякъде цари двойственост. Председателят на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер се ангажира да превърне борбата срещу укриването и измамите с данъците в един от своите приоритети. По време на неговото деветнадесетгодишното управление на Люксембург обаче той непрестанно насърчаваше многонационалните компании да плащат на страната му десетки милиарди данъци, като така лишаваше останалите европейски държави от полагащите им се стотици милиарди данъчни приходи. Следният куриоз е достатъчен, за да разберем мащабите на измамите (6). През август 2009 г. бюджетният министър на Франция Ерик Вьорт заяви, че разполага със списък на 3000 предполагаеми недобросъвестни данъкоплатци. С надеждата да избегнат санкции 4725 данъкоплатци тогава подали декларация пред публичната администрация, за да уредят положението си. Само 68 от тях фигурирали в списъка на Министерството на финансите.

---

* Доцент във Висшето училище по право и дипломация „Флетчър“ (Медфорд – Масачузетс, САЩ). Автор на *Propagande impériale et guerre financière contre le terrorisme* (Имперска пропаганда и финансова война срещу тероризма), Agone – *Le Monde diplomatique*, Марсилия, 2007.

(1) „HSBC's response: „Standards of due diligence were significantly lower than today“ (Стандартите за дължимия контрол бяха значително по-ниски, отколкото днес), *The Guardian*, Лондон, 8 февруари 2015.

(2) „US vulnerabilities to money laundering, drugs, and terrorist financing: HSBC case history“ (Уязвимостта на САЩ по отношение на прането на пари, на наркотиците и финансирането на терористична дейност: случаят с HSBC), Сенат на САЩ, Постоянна подкомисия за разследване, Вашингтон, 17 юли 2012.

(3) Вж. „САЩ глобяват банки“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 17 юли 2014.

(4) „HSBC: current accountability“ (HSBC: текуща отчетност), *Financial Times*, Лондон, 17 февруари 2015.

(5) По тази тема вж. документалния филм *Le prix à payer* (Цената, която трябва да се плати) от канадския режисьор Харолд Крукс (2014).

(6) „Доклад за прилагането на данъчните мерки от закона за бюджета“, представен от Жил Карез, Национално събрание на Франция, Париж, 6 юли 2011.

LE MONDE DIPLOMATIQUE
Превод Ивайло Буров

„Буиг“ в Туркменистан

Строителни безумия за диктатори

Вляво - радиотелевизионният център в Ашхабад, вдясно - статуя на Сапармурад Ниязов. Снимка Амос Чапл.

(От стр. 1)

Без особени скрупули „Буиг“ покрива отвътре минаретата и стените на джамията в Кипчак с цитати от *Рухнама*. Френската компания се престарава дотолкова, че финансира френския превод на втория том от това произведение. Затрапът оценява жеста и лично благодари на Карбонаро и заместника му Сантер по време на прием, организиран през септември 2006 г. В защита на „Буиг“ следва да уточним, че тя не е единствената компания, брънкала дълбоко в джоба си, за да задоволи и най-малкия каприз на Ниязов. В Германия преводът на *Рухнама* излезе на бял свят благодарение на „Даймлер-Крайслер“. Мултинационални компании от Унгария, Ирландия и Италия също плащат данък на ниязовската мисъл, както описва финландският журналист Арто Халонен в документалния си филм *Pyhän Kirjan varjo* (Сянката на светото писание, 2008). Присъждайки на този филм голямата награда на Международния фестивал за правата на човека в Париж, журито обяснява, че целта му е да *„привлече вниманието на френското обществено мнение върху компромисите на първата в света строителна компания* [„Буиг“] *по отношение на един тоталитарен режим, който системно нарушава човешките права“* (3).

Над Кипчак се свечерява. Изгубен в колосалния храм, способен да събере десет хиляди поклонници, един мъж се моли сам, с гръб към една от колоните и лице, обърнато към *михраба* (4). Няколко минути по-късно мюезинът призовава към молитва от върха на едно от четирите минарета, високи по деветдесет и един метра. По централната алея двама закъснели се затичват между водоскоците. Най-обширната култова сграда в Централна Азия, струвала 129 милиона евро на туркменското правителство, не вдъхновява тълпите. А осемстотинхилядният Ашхабад е съвсем близо. Джамията е почти празна през цялата година, с малки изключения. Страната е с пет милиона жители, гъстота на населението – малко над десет души на квадратен километър – е обратно пропорционална на богатите й природни ресурси. От пет години насам Туркменистан, на четвърто място в света по запаси от газ, се радва на стопански растеж от около 10%, главно благодарение на износа на този природен ресурс. Въпросната манна е обсебена от едно малцинство. Туркменистан е на второ място след Русия по неравенство в разпределението на доходите сред страните от бившия съветски блок. Безработицата засяга 40% от активното население, но туркмените разполагат с почти безплатна доставка на газ, електричество, бензин, вода и сол.

Взаимната любов от пръв поглед между „Буиг“ и Ниязов пламва на 27 май 1993 г. По време на тридневно частно посещение във Франция туркменският държавен глава е заведен в Сен Кентен ан Ивелин, недалеч от Версай. Изграден като палат и наречено „Чалънджър“, главното седалище на „Буиг“ разстила компактната си маса сред тридесет хектара зелени площи. Посетител от далечна и непозната страна, независима от едва две години, Ниязов е посрещнат така, както навремето са посрещали посланиците в двора на Луи XIV. *„Хубавичко го поразходихме покрай басейните и статуите“*, разказва високопоставен служител от екипа на „Буиг“. „Чалънджър“, фантастична витрина на компанията, *„неминуемо напомня за деспотизма на крал, който желае да управлява живота на своите поданици до най-малките подробности без никакви препятствия“*, отбелязват биографите на починалия през 1993 г. Франсис Буиг, основател на компанията и баща на сегашния й шеф Мартен (5). Разкошът запленява Ниязов, чийто стремеж е да контролира до абсурдна степен ежедневието на туркменското население: *„И най-обикновена забележка на президента, дори да не дава основание* (…) *за каквото и да било конкретно наставление, може незабавно да бъде приложена като закон.* (…) *През февруари 2004 г. той упрекна мъжете, че си пускат дълга коса и брада. Всички се подстригват и обръсват“*, обяснява изследователят Жан-Батист Жанжен Вилмер (6).

При първоначалната еуфория „Буиг“ не подбира средства. Разполага с решаващ коз, който никой от конкурентите му не притежава – телевизионния канал TF1, най-мощния в Европа. Съблазненият Туркменбаши възлага на новите си френски партньори обновяването на първия туркменски държавен канал. *„Качеството на образа беше плачевно, студиата им бяха разнебитени, дебели кабели висяха отвсякъде. Техниците на TF1 модернизираха оборудването, след което им преотстъпихме пакет от културни и забавни програми, заедно с няколко френски филма“*, уточнява ръководител на „Буиг“ от онова време, колкото подробен в техническите си описания, толкова дискретен по отношение на естеството на програмите, разпространявани от първия туркменски телевизионен канал. Ето и пример от петък, 25 юли 2014 г. – на екрана президентът Бердимухамедов говори, дава нареждания, докато министрите му си взимат бележки в пълно мълчание, като добри и послушни ученици. Такива предавания се преповтарят до безкрай по петте канала, контролирани от държавата и рядко гледани от туркмените, които предпочитат някой от петстотинте канала, достъпни по сателит.

Напразно бихме търсили „високото културно равнище“. Макар че точно за него става дума надълго и широко по време на едно специално предаване, предоставено на Туркменбаши. Заснемането става на 10 септември 1996 г. По покана на френския президент Жак Ширак Ниязов отново е на посещение във Франция, три години след като е гостувал на Франсоа Митеран. Тъкмо случай „Буиг“ да направи голям удар и окончателно да покори клиента си. След подписването в „Чалънджър“ на договор за строителството на конгресна палата в Ашхабад туркменският държавен глава е отведен в парижкото предградие Булон Биянкур. Там се намират студиата на TF1, където в компанията на Мартен Буиг и Патрик Льо Ле – президент и генерален директор на канала, той се среща с популярния водещ Жан-Клод Нарси за четиридесет и пет минутен кръстосан разговор. Шефът на TF1 насочва към една и съща тема – културата. *„Трудно е да се развива културата чрез телевизията при толкова малобройно население като в Туркменистан. Дори във Франция при десет-дванадесет пъти по-многочислено население виждаме, че е трудно на ниво телевизия* (…) *да продължаваме да развиваме френската култура“*, проповядва Льо Ле. Ниязов отвръща с не помалко сериозен тон: *„Вие разполагате с най-мощната телевизия на света, най-голям вектор на културата.“* Ако цинизмът се котираше на борсата, това изключително телевизионно събитие щеше да взриви пазара. Зад кулисите ръководният състав на „Буиг“ ликува. *„Знаехме, че интервю по френската телевизия ще зарадва президента. Разбира се, никога не е ставало дума интервюто да бъде излъчено, но ако е мислел така…“*, подмята с широка усмивка бивш ръководен кадър на компанията.

Багерите разполагат с всички права, гражданите с никакви

С риск да бъде обвинена в самореклама, TF1 можеше поне да осведоми зрителите си за архитектурните постижения на „Буиг“ в Ашхабад. Столицата, разположена в южната част на страната, се простира сред оазис, близък както до пустинята Каракум, така и до иранската граница, от другата страна на планината Копетдаг. Помпозният център на града, предназначен за върховната власт, начело с колосалния президентски комплекс *(вж. схемата)*, е изцяло проектиран от френската фирма. Три масивни позлатени купола, в комбинация с внушителна бяла колонада, превърнали се в символ на Ашхабад, напомнят за европейската класическа архитектура, примесена с ислямски ориентализъм. Забранено е да се ходи натам – взход от полицаи и военни охранява бункера от всички страни. Отсреща същият кордон забранява достъпа до луксозните сгради на министерствата на правосъдието и отбраната. Що се отнася до двореца „Рухиет“, предназначен за културни събития, охраната строго наблюдава подстъпите му, включително шадравана и разположените наоколо пейки… По-нагоре булевард „Битаран“ предлага същия безлюден пейзаж, с изключение на унифорените пазачи. От сутрин до вечер главните артерии на града, широки и оградени с обширни тротоари, са почти безлюдни. Рядко някой цивилен ще се осмели да премине по тази ничия земя, декор на президентския култ към личността, постоянно поддържан от независимостта през 1991 г. насам. Единствената промяна след 2006 г. – статуите на покойния Ниязов, съжителстват с гигантските портрети на неговия приемник Бердимухамедов, излязъл от същия калъп.

„Има повече полицаи, отколкото хора“, подхвърля минувач, проявил куражи далеч над средното статистическо ниво. Френски бизнесмен, който познава добре туркменската столица, споделя това мнение: *„Ашхабад е призрачен град, макет в реални мащаби.“* Багерите разполагат с всички права, гражданите – с никакви. За броени дни през 2008 г. руският квартал „Военная клиника“ бе съборен до основи, за да освободи място за президентския дворец, разширен по заповед на Бердимухамедов. *„Властите предупредиха жителите три дни преди събарянето. На едно семейство, което отказа да напусне, полицаите изхвърлиха покъщнината на пътя, изпочупиха домакинските съдове и сложиха белезници на майката“*, разказва свидетел на случая. След бурни протести на жените от квартала майката все пак била освободена и полицаите санкционирани. След като бил разчистен теренът, кранове на „Буиг“ заели мястото си на обекта.

На булевард „Аршабил“, в южния край на града, строителните екипи на френската фирма довършват нова конгресна палата. Извън работниците на многобройните обекти, разположени докъдето поглед стига по този околовръстен път, няма и следа от други човешки същества. Отговорен служител на „Буиг“ споделил пред американски дипломати, че в изграждащото се *„ново Министерство на комуникациите с обща площ на канцеларите петнадесет хиляди квадратни метра ще работят сто и седемдесет чиновници“* (7). Което прави средно осемдесет и осем квадратни метра за всеки от тях. Доста комфортно… В старанието си да смекчи критиките към режима, като разглежда авторитаризма му в исторически аспект, Пиер Лебович, посланик на Франция в Туркменистан от януари 2010 г. до август 2014 г., не се смущава от строителната треска, обхванала сегашния туркменски президент, по подобие на неговия предшественик. Не вижда нищо обезпокоително и в решаващия принос на зданията, построени от „Буиг“, за президентската пропаганда. *„Фактът, че един нов държавен глава се стреми да сложи свой отпечатък върху столицата на една страна със само двадесет и тригодишна история не ми изглежда лишен от основание. Как постъпваха нашите крале и по-наскоро нашите президенти на републиката?“*, пита Лебович.

Туркменските държавници, взискателни поръчители, лично следят за проектирането и строителството и не се колебаят да мъмрят публично френските си съдружници в случай на закъснение, включително пред телевизионните камери. *„Ниязов държеше да поддържа пряка връзка с френските строители, грижеше се за всичко до най-малките подробности и го обсъждаше с „Буиг Туркмен“ и с Мартен Буиг“*, обяснява Кристиан Лешерви, посланик на Франция в Туркменистан от 2006 до 2010 г. и съветник на президента Франсоа Оланд по азиатските въпроси от май 2012 г. до юли 2014 г. В качеството си на главен търговски представител на компанията Мартен Буиг посещава поне веднъж годишно Туркменистан за годишнината от независимостта на 27 октомври. Това дава повод за укрепване на личните връзки с президента и, разбира се, за парафиране на важни договори. *„По времето на Ниязов Мартен* [Буиг] *беше посрещан като държавен глава, по всички изисквания на протокола“*, разказва Карбонаро. Датата 27 октомври 2001 г. остава паметна като символ на апогея на това величие. Всички чужди посланици в Ашхабад са поканени на банкет след церемонията по подписването на три договора. За голямо съжаление на повечето дипломати, особено на американската посланичка, почетният гост е… Мартен Буиг. Като дисциплинирани войници сътрудниците на френския шеф изпълняват всички заповеди, без да гъкнат. Така постъпил и Карбонаро в деня, когато Ниязов го накарал да изпие цял литър водка пред развеселените туркменски министри…

Ако трябва да поставим „Буиг“ на почетната стълбица на сътрудниците на диктатори, това би било най-вече във връзка с Двореца на туркменската преса. Украсена с позлатения профил на Ниязов, фасадата му с формата на отворена книга напомня за *Рухнама* и за нулевата степен на свобода, с която разполагат вестниците и агенциите, събрани под един покрив, на няколко десетки метри от силовите министерства и президентския дворец. Фактът, че откриването му през октомври 2006 г. се извършва няколко седмици след като от изтезанията в затвора умира журналистката Угулсапар Мурадова, не трогва ни най-малко Мартен Буиг. Главният изпълнителен директор на френската компания се отдава на обичайните светски церемонии в компанията на Туркменбаши, за разлика от посланика на Франция, който изразява неодобрението си, бойкотирайки събитието. *„Казах на Мартен Буиг, че няма да присъствам на откриването“*, спомня си Лешерви.

Вечеря на важни особи в Ньои сюр Сен в чест на президента

Два месеца по-късно Ниязов умира, без това да повлияе ни най-малко на оборота на компанията. За французите – престижните сгради, за турците – обслужващите, за германците – болничното оборудване, за американците – електроцентралите. Така е решил президентът Бердимухамедов. Една сутрин Мухамедов Ичангулиев, роднина на държавния глава, поканва Карбонаро. Суперинтендантът на двореца възлага на шефа на „Буиг Туркмен“ изключително важна мисия – да купи яхта за държавния глава. Двамата взимат самолета за Кан и след редица лутания и перипетии успяват да открият скъпоценния плавателен съд. Благодарен за усилията, президентът дава своите напътствия на Карбонаро: *„Ако Ичангулиев поиска от вас неща, които не са част от предмета на дейността ви, върнете ги и не се страхувайте, ще ви бъде платено.“* Стократно, би могъл да добави. Освен скъпото разширение на президентския комплекс, Бердимухамедов поръчва и изграждането на бляскав хотел – „Огузкент“, срещу 270 милиона евро. Тези два обекта са най-големите на „Буиг“ в Туркменистан. И най-доходните. Въпреки че през повечето време са три четвърти празни, луксозната изработка на тези сгради, стопанисвани пряко от президентската администрация, свидетелства за крайната диспропорция на доходите в Туркменистан. *„Богатствата не се разпределят, а остават в ръцете на членовете на правителството и на облагодетелстваните от тях“*, отбелязва Вилмер (8).

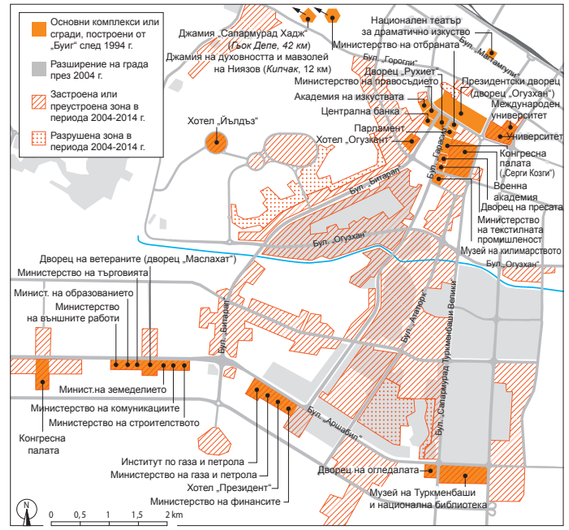
Смяната на президента е белязана от приемственост с ерата на Ниязов: *„След създаването на независим Туркменистан режимът не се е променял по своята същност. Бердимухамедов просто е по-млад от Ниязов. Иначе, извън някои дребни разлики, той упражнява властта по същия начин като Туркменбаши“*, смята Петер Залмаев, директор на „Демократическа инициатива за Евразия“, неправителствена организация със седалище в Ню Йорк. Бердимухамедов беше приет от френския си колега Никола Саркози през февруари 2010 г. В поинтимна обстановка, отколкото Ниязов, той вечеря в дома на Мартен Буиг в Ньой сюр Сен в компанията на главния изпълнителен директор на „Тотал“ Кристоф дьо Маржори, починал по-късно, и на Патрик Крон, шеф на „Алстом“.

На тридесет километра западно от Кипчак степта разстила обширното си еднообразно покривало под смазващата жега, която ви отказва от всякакви разходки. Добре поддържани насаждения с памук обкръжават град Гьок Депе, където се издига първата джамия, изградена от френската компания в Туркменистан в средата на 90-те години. На това паметно място се води последната героична битка на туркмените срещу руския нашественик през 1881 г. Днес жителите на града живеят под ритъма на текстилната промишленост. Под погледа на вездесъщия Бердимухамедов, чийто портрет заема центъра на града. Наоколо е пусто, включително и в двора на джамията, напечен от слънцето и отворен от всички страни. Ято гълъби е накацало по главното кубе. Невъзмутим, нашият водач възхвалява архитектурата на тази джамия *„в туркменски стил“*. Преструва се, че не разбира въпроса ни какъв е смисълът да се плащат 10 милиона долара на мултинационална компания за изграждането на светилище, в което хората не влизат. Запитан на свой ред, руският шофьор също не дава отговор. В Туркменистан и най-малката критика срещу режима може да доведе до арест. А жестокостта на местните тъмничари охлажда страстите и на най-дръзките. По-добре човек да не попада в злокобния затвор Овадан Депе, на тридесетина километра северозападно от Ашхабад. Десетките политически затворници там са подложени на тотална изолация при температури от плюс 50 градуса през лятото до минус 20 през зимата. Освен това са изтезавани с тояги или кучета.

Нищо ли не се е променило в страната, където Буиг е цар? Не е съвсем така. На небосклона на туркменския пазар се е примъкнал и друг гигант на френската строителна индустрия – „Венси“. Световният лидер в строителството ще трябва да се съобразява с този амбициозен новодошъл. Идва ли началото на края за компанията „Буиг“? *„Толкова пъти вече я отписват… Каквото и да се случи, градежите в Ашхабад ще останат като витрина на предприятието на световно равнище. Без Туркменистан вероятно нямаше да успеем да обновим две трети от най-луксозните парижки хотели“*, отсича бивш ръководен кадър на групата.

(3) *Пак там.*
(4) Ниша в стената на джамия, ориентирана към Мека.
(5) Elisabeth Campagnac, Vincent Nouzille, *Citizen Bouygues. L'histoire secrète d'un grand patron* (Гражданинът Буиг. Тайната история на един голям шеф), Belfond, Париж, 1988.
(6) *Turkmenistan, цит. съч.*
(7) WikiLeaks, цитирано от *Монд* на 14 декември 2010 г.
(8) *Turkmenistan, цит. съч.*

Давид Гарсия
Le Monde diplomatique
Превод Станимир Делчев

CÉCILE MARIN

Кичозен лукс

Нов град на царете, създаден през 1881 г., разрушен от земетресение през 1948 г., Ашхабад днес е с население от около един милион души. При изграждането на новия монументален център на града и строежа на символите на авторитарната власт компанията „Буиг“ е избрала да наложи „персийско-паладийски“ стил, осмислен от архитекта й Робер Белон.

Турски съперници в угодничеството

За петдесет и шестия си рожден ден туркменският президент Гурбангули Бердимухамедов си подарява частен концерт на известната американска певица Дженифър Лопес. Честването съвпада с откриването през юни 2013 г. на първия яхтклуб на страната в Аваза, морски курорт на брега на Каспийско море. Обектът се изгражда от много влиятелната турска компания „Полимекс“, която държи две трети от пазара на строителството в Туркменистан. Непозната в Европа, тази проспериращa фирма е спечелила двата най-големи договора в страната – новото летище на Ашхабад на стойност 2,4 милиарда евро и спортния комплекс за Азиатските игри през 2017 г., който се изгражда на три етапа и се очаква да донесе 5 милиарда евро на „Полимекс“. Дори повече от Мартен Буиг главният изпълнителен директор на турската мултинационална компания Ерол Табанджа се разкъсва на четири, за да угоди на високопоставения си клиент. *„По отношение на Бердимухамедов шефът на „Полимекс“ е заболепен като туркменски министър. „Нещата са отишли далеч отвъд нормалните взаимоотношения между доставчик и клиент. Той се е поставил изцяло в услуга на президента“*, пише френски предприемач, добър познавач на страната. Турция е вторият доставчик на Туркменистан след Китай.

Други турски компании, като „Ренесанс“, реализират значителни печалби. *„Туркменистан поддържа чести отношения с турскоезичния свят. Без значение дали годината е добра или лоша, около три хиляди турски бизнесмени пребивават в Ашхабад“*, съобщава Кристиан Лешерви, бивш дипломатически съветник на президента Франсоа Оланд.

От съветизъм към деспотизъм

1881 г. Номадските тюркоезични племена, населяващи пустинните области на Централна Азия от VI век, живели продължително време под властта на монголските ханове, са завладени от Руската империя след една последна битка, състояла се в Гьок Депе. Туркменската територия е включена в обширната провинция Руски Туркестан.

1924 г. Създава се Туркменската съветска социалистическа република в сегашните граници на страната. Туркмените са принудени да водят уседнал живот.

27 октомври 1991 г. Провъзгласява се независимостта на Туркменистан, който за пръв път се организира като държава под енергичното ръководство на бившия първи секретар на местната комунистическа партия Сапармурад Ниязов, бивш съмишленик на превратаджиите срещу Горбачов.

1992 г. Ниязов е избран за президент на републиката с 99,5% от подадените гласове. Разрешена е единствено бившата комунистическа партия, трансформирала се в Демократическа партия.

Май 1993 г. След като е приет от Франсоа Митеран, Ниязов посещава главното седалище на „Буиг“ в Сен Кентен ан Ивелин и се ангажира да възложи на компанията изграждането на една джамия.

27 април 1994 г. Посещение на Митеран в Ашхабад. Мартен Буиг и Ниязов подписват договор за изграждане на президентски дворец.

10 септември 1996 г. На официално посещение във Франция Ниязов се среща с президента Жак Ширак и участва в предаване на TF1, което така и не е излъчено.

1999 г. Ниязов е преизбран за пожизнен президент.

25 ноември 2002 г. Предполагаем опит за преврат. Ниязов обвинява като организатор на операцията Борис Шихмурадов, бивш министър на външните работи. Последният е арестуван на 25 декември и четири дни по-късно е осъден на доживотен затвор.

21 декември 2006 г. Официална дата на смъртта на Ниязов.

2007 г. Заместник министър-председателят Гурбангули Бердимухамедов е избран за президент.

РАЖДАНЕТО НА ЕДНА ПАЗАРНА ИКОНОМИКА ОТ ЖЕНСКИ РОД

Севернокорейките днес

Противно на предубежденията, сивотата постепенно се оттегля от улиците на Пхенян. Особено откакто столичанките взеха да следват модата, идваща от Китай. Освен че преобразиха облеклото и външния си вид, севернокорейките придобиха и нова сила, като започнаха да развиват паралелни сенчести пазари, които властта малко или много толерира.

СПЕЦИАЛЕН ПРАТЕНИК ФИЛИП ПОНС*

През пролетта на 2012 г. една елегантна млада жена се появи до севернокорейския ръководител Ким Чен Ун. Впоследствие се разбра, че името на дамата е Ри Сол Джу и че тя е негова съпруга. Това женско присъствие целеше да придаде по-модерен облик на режима и да скъса със забуления в тайна личен живот на Ким Чен Ир (починал през 2011 г.), предшественик и баща на Ким Чен Ун. Той рядко се появяваше заедно със своите съпруги. Но в дискретната елегантност на Ри Сол Джу няма нищо необикновено, тъй като вече доста млади пхенянки с подобен стил се срещат в столичните заведения, посещавани от новите заможни севернокорейски класи.

В града жените вече носят по-разнообразно облекло в по-живи тонове. Все по-често се виждат дами на висок ток или в обувки с платформа, дори сред младите жени военнослужещи в отпуск. Влиянието на китайската мода е видно и по щандовете на държавните магазини – главният производител на обувки „Потонган“ взе да пуска на пазара модели за една все по-взискателна клиентела. Модна тенденция станаха леко изсветлените коси, както и късите прически, като тези на изпълнителките от популярната музикална поп група „Моранбон Бенд“ (военни сака, фуражки на тила и тесни къси поли). Корейската народнодемократична република (КНДР) се стреми да стане по-лицеприятна, изпраща млади жени на бригада в севернокорейските ресторанти в чужбина (Китай, Камбоджа), както и мажоретки на различни спортни прояви. Както по телевизията, така и в самолетите на националната авиокомпания „Air Koryo“ непрекъснато се въртят кадри от концерти на севернокорейски женски поп състави.

Но дали Пхенян не е само мираж, показна фасада на страна, където провинцията често тъне в мизерия, а външният вид на женското население си остава неизменно старовремски? Едва ли е така просто. Поради затворените граници, оскъдната информация и липсата на преки контакти между посетители и местни жители, да вникнеш в същността на севернокорейската действителност е като да разгадаеш сложен пъзел. При всяко ново посещение обаче, щрих по щрих, под покривалото на един неподвижен режим постепенно изпъкват очертанията на едно променящо се общество. Отражение на тази еволюция са както облеклото, аксесоарите и поведението на столичанките, така и дейността, която развиват севернокорейките из цялата страна.

От „новата корейска жена“, появила се след освобождението през 1945 г., се изискваше най-напред да е революционерка, но и да „съхрани своята женственост“, както дори през 1989 г. продължаваше да настоява бащата на нацията Ким Ир Сен от страниците на списание *Чжосон Ниосон* („Жените на Северна Корея“). Според Хелън-Луиз Хънтър, бивша анализаторка от ЦРУ, севернокорейките *„запазват по-успешно женското си обаяние от съветските или от китайските жени“* (1). Облеклото им е било винаги по-разнообразно от това на китайките от времето на Мао, когато по плакатите те бяха изобразявани със заличени женски форми и облик на късо подстригани „свръхчовеци“. По същото време в КНДР жените нерядко се обличаха в традиционни рокли над глезена, за по-голяма свобода на движение. От края на 60-те години режимът дори призова корейките да носят въпросните традиционни рокли на официални мероприятия, тъй като са символ на приемствеността между минало и настояще. А в ежедневието повечето работнички, селянки или домакини ходят облечени по западен маниер, с вързана или накъдрена коса, понякога покрита с шалче (2).

„Що се отнася до облеклото, КНДР никога не е била „царство на отшелници“, отбелязва Андрей Ланков, преподавател от университета „Кукмин“ в Сеул, пребивавал в Пхенян през 80-те години. Но страната беше свенлива в това отношение. С настъпването на XXI век плахото навлизане на съвременната китайска мода беше посрещнато от една твърде праволинейна пропаганда, която обаче чувствително се смекчи през последните години. От 2002 г. насам през есента в Пхенян се провежда ежегодно модно ревю. На последното издание през септември 2014 г. бяха представени ефирни рокли в традиционен стил с по-пъстри багри, както и дамски костюми, напомнящи класическите модели в „стил Шанел“ от 60-те години.

Освен по облеклото, корейките се наложиха като движеща сила в обществото, след като развиха една процъфтяваща, на практика пазарна икономика, водеща своето начало от дейността им през годините на глада в Северна Корея (1995-1998). В политическата област тяхното присъствие в първите редици на властта е все още ограничено. Като пример за жени във властта могат да се дадат Ким Кион Хуи, сестра на Ким Чен Ир (напуснала

*Журналист

(1) Helen-Louise Hunter, „Kim Il-song's North Korea“ (*Северна Корея по времето на Ким Ир Сен*), Praeger Publisher, Уестпорт (САЩ), 1999.

(2) Вж. Koen De Ceuster, „On representation of women in North Korean propaganda posters“ (*За представянето на жените по севернокорейските пропагандни плакати*), International Convention of Asia Scholars, Аделаида (*Австралия*), 2009.

Русия повикана

За първото си посещение в чужбина ръководителят Ким Чен Ун избра Москва, а не Пекин. Все още плахото сближаване между Русия и Северна Корея може да окаже влияние върху регионалното равновесие.

Владимир Путин ще бъде първият държавен ръководител, който ще приеме Ким Чен Ун, поканен да присъства на тържествата на идния 9 май по случай седемдесетата годишнина от победата на Русия над нацизма. Това пътуване в чужбина, първото откакто наследи баща си през декември 2011 г., ще даде възможност на севернокорейския ръководител да се срещне с други държавни и правителствени ръководители и би трябвало да отбележи официалното му излизане на международната сцена. Посещението ще потвърди най-вече бързото сближаване между Корейската народнодемократична република (КНДР) и Русия.

Отблъсквана от Запада с международните санкции вследствие на конфликта в Украйна и присъединяването на Крим, Москва се обръща на Изток, укрепва отношенията си с Китай и преоткрива стратегическата тежест на КНДР в един регион, в който се пресичат американски, китайски, южнокорейски и японски интереси (1). Пхенян от своя страна се стреми да увеличи партньорите си.

В Потсдам през юли 1945 г. САЩ и СССР решиха Корейският полуостров, по онова време японско владение, да бъде временно разделен на две окупационни зони. Разделение, което в крайна сметка беше утвърдено през 1948 г. със създаването на две отделни държави. На север под опеката на Москва беше изграден режим, подобен на народните демокрации в Източна Европа. През юни 1950 г. Йосиф Сталин дава зелена светлина на Севера да нахлуе на юг. След намесата на силите на ООН под американско командване Китай (и по-малко СССР) оказва подкрепа на Пхенян и изпраща войски на полуострова. По-късно, отстранявайки както китайските, така и съветските поддръжници в редиците на управляващата партия и жонглирайки успешно със съперничеството между Китай и Съветския съюз през 60-те и 70-те години, КНДР води умела политика на равновесие между двата „социалистически“ опекуна и така си извоюва известна свобода на действие. Днес, без да се надява да съживи системата на баланс, тя се стреми да разхлаби политическата и най-вече икономическата прегръдка на Китай, която накърнява неудържимия ѝ стремеж към независимост.

Това търсене на нови партньори стана още по-наложително, защото след като дойде на власт президентът Си Цзинпин, Пекин не скрива раздразнението си от севернокорейския режим. Пхенян започна да ухажва активно Русия, особено по време на честването през юли 2013 г. на шестдесетата годишнина от края на Корейската война. На тържествата беше отдадена почит към СССР за подкрепата му и потвърдено предаващото се *„от поколение на поколение“* приятелство между двата народа.

Веднага след разпадането на СССР (1991 г.) Москва безцеремонно прекрати привилегированото отношение към КНДР като към „братска страна“ и поиска заплащане по пазарни цени на суровините, които ѝ доставя за производство на торове и енергия. КНДР не успя да отговори на изискванията и това се превърна в един от факторите, довели до икономическо крушение и глад през втората половина на 90-те години на миналия век. В началото на следващото десетилетие под ръководството на Путин Москва поднови отношенията с Пхенян. През февруари 2000 г. беше подписан нов договор за приятелство, добросъседство и сътрудничество. По-късно, през юли същата година, руският президент посети севернокорейската столица. Ким Чен Ир посети Москва година по-късно, а през 2011 г. дори се срещна в Улан Уде (Сибир) с президента Дмитрий Медведев.

Тогава бяха стартирани два крупни проекта – за газопровод, който да пренася руски газ до Южна Корея през КНДР, и за реконструкция на железопътната линия между град Хасан на руската граница и специалната севернокорейска икономическа зона в Расон. В перспектива се предвижда железопътната мрежата на Южна Корея да бъде свързана с транссибирската. Това би скъсило с две трети времето за пренос на стоките, които сега преминават през Суецкия канал.

Първият етап на железопътния проект беше осъществен през септември 2013 г. – с руско финансиране от 340 милиона долара бяха възстановени петдесет и четири километра от железен път, който позволява на Русия да използва пристанището Расон като терминал за контейнери и да облекчи задръстеното пристанище на Владивосток. Москва възнамерява да се включи в минния сектор и с цел улесняване на експлоатацията му да модернизира близо половината от севернокорейската железопътна мрежа – общо седем хиляди километра.

Газопроводът и „транскорейската“ жп линия изискват големи инвестиции и поставят много въпроси за сигурността на Сеул. Южна Корея не е безразлична, макар да не е дала съгласие. За това свидетелства участието на представители на корейската национална железопътна компания „Корайл“ в международната конференция по транспорта между Европа и Азия, която се състоя в Пхенян през април 2014 г.

В дискретната елегантност на Ри Сол Джу – съпругата на севернокорейския ръководител, няма нищо необикновено. В столицата могат да се срещнат доста млади пхенянки с подобен стил.
Снимка: ЕПА/БГНЕС

обществеността пространство след екзекуцията на нейния съпруг Чан Сон Тек през декември 2013 г.), и малката сестра на Ким Чен Ун – Ким Йо Чен, която през ноември миналата година, на 27-годишна възраст, беше назначена за заместник-завеждащ организационния отдел на Корейската трудова партия (КТП) – според други наблюдатели тя заема поста заместник-началник на отдел „Пропаганда и агитация“ на КТП. През 2002 г. (по последни статистически данни) жените са заемали малко под една четвърт от креслата във Върховното народно събрание и едва 4,5% в Централния комитет на Корейската трудовата партия.

Инициаторки на уличната сива икономика

Както сочи Ланков през 2004 г., *„новият севернокорейски капитализъм определено има женско лице“*. Десет години по-късно явлението се е наложило. Жените бяха основните жертви през бедствените години на глада – към глада и лишенията се прибавиха сексуално насилие, принудителни аборти и ред други злоупотреби (3). Тези изпитания са причина жените да добият повече независимост, по-голяма тежест в семейството и по-ясно съзнание за своите права, смята корейската изследователка Парк Киун Ае (4).

Многоликият и капсулиран в агонизиращата държавна икономика сенчест бизнес се ражда под натиска на обществените маси. След опитите си да усмири този търговски кипеж режимът осъзнава, че не е възможно връщане назад, и оттогава проявява повече гъвкавост, като се старае да съвмести планирането с пазарната икономика (5). Автономната стопанска дейност (търговия, производство и услуги) представлява значителен, макар и труден за измерване дял от националния продукт (6).

Тази сива икономика разедини интересите на едно относително равноправно в миналото общество, като обуслови появата на нова „облагодетелствана“ социална прослойка (предприемачи, посредници, продавачи на едро и дребно). Тя се присъедини към традиционно съществуващия елит (апаратчици, висши офицери, повечето наследници на партизани, сражавали се с Ким Ир Сен срещу японците). Но какво представлява въпросната класа? Поради липса на подробни данни се налага да се задоволим с откъслечни показатели, като например броя на мобилните телефони – два милиона и половина през 2014 г. С други думи, приблизително всеки десети севернокореец разполага с нужните 200 или 300 долара за покупката на такъв апарат.

Столичните магазини също отразяват новото социално разслояване – наред с държавните търговски обекти, които са по-добре заредени, отколкото преди, съществуват десетина покрити пазари с богато изобилие на хранителни продукти и вносни стоки (от Китай, Сингапур, Южна Корея...), където се тълпят купуващи (онези, които имат средства) или просто любопитни минувачи. В луксозните магазини щандовете, отрупани с вносни дрехи, алкохолни напитки и козметика, будят сериозни съмнения относно ефикасността на международните санкции, които забраняват износа за КНДР на т. нар. луксозни изделия. За по-голямата част от населението цените на предлаганите артикули са астрономически, но това не пречи да се купуват. И на всяко равнище на описаната паралелна икономика стоят жени.

Ако съдим по правните разпоредби, КНДР е авангардна държава в Азия – по граждански и политически права жените и мъжете в Северна Корея са равни (безплатно образование, избор на съпруг/а, право на развод и наследство). В резултат на аграрната реформа от март 1946 г. при преразпределението на земята всяко домакинство получи земя, независимо от това дали глава на семейството е мъж или жена. По този начин бяха подкопани материалните основи на патриархата. Жената беше освободена от традиционните си задължения в едно белязано от конфуцианството общество, в полза на партията – браковетe вече нямаше да се уреждат от родителите и партията пое ролята на сватовник на другарски начала.

Прогресивният в принципно отношение севернокорейски режим прояви обаче консерватизъм в своето схващане за ролята на жената и мъжа. Еманципацията на жената беше подчинена на социалистическото строителство. Заедно с профила си на революционерка, „новата жена“ трябваше да бъде също така „добра съпруга“ и „добра майка“ – именно този образ се превърна в „модел на гражданката революционерка“ (7).

След Корейската война (1950-1953) участието на жените във възстановяването на страната не беше само на теория. Много мъже бяха загинали на бойното поле, така че жените трябваше да запълнят недостига на работна ръка. През 50-те и 60-те години те бяха работнички в производството, участваха в занятията по идеологическа подготовка, изпълняваха квартална обществена дейност и раждаха деца... По-късно развитието на тежката промишленост доведе до намаление на работните места за жени и те бяха принудени да се ограничат с изпълнение на второстепенни трудови дейности.

Когато настъпи икономическият застой в средата на 80-те години, много жени се отказаха да работят след брака и се посветиха на домакинството, на отглеждането и възпитанието на децата. Официалната пропаганда взе да отстоява една по-традиционна представа за жените, като ги насърчаваше да раждат. Образът на майката като олицетворение на обич, доброта и скромност стана въплъщение на Трудовата партия, докато семейството се превърна в метафора на държавата. Главните героини на режима са майки: майката на Ким Чен Ир – Ким Чен Сук, „майка на революцията“, или тази на Ким Ир Сен – Кан Пан Сок, както и заслужили анонимни работнички и майки.

Преди гладните години жените представляваха близо половината от активното трудово население. В суматохата на бедствието те се превърнаха в основен инструмент за оцеляването на страната. Докато мъжете смятаха, че недостигът на храна ще бъде временен и, по думите на една бежанка в Сеул, само „виеха срещу луната“, жените поеха инициативата, с риск да злепоставят някой и друг безсилен глава на семейство. Жените домакини се заловиха с дребна търговия, а работещите се разкъсваха между изпълнението на майчинския си дълг и професионалните си задължения – дилема, описана в романите на севернокорейската литература от началото на първото десетилетие на XXI век (8).

(На стр.8)

(3) Lucia Jang u Susan McClelland, *Stars Between the Sun and Moon: One Woman's Life in North Korea and Escape to Freedom* (Звездите между Слънцето и Луната: животът на една жена в Северна Корея и бягството към свободата), Douglas & McIntyre, Мадейра Парк (Канада), 2014.

(4) „Economic crisis: Women's changing economic roles, and their implications for women's status in North Korea“ (Икономическата криза: променящата се икономическа роля на жените и последствията им за статута на жените в Северна Корея), *The Pacific Review*, т. 24, № 2, Сан Диего (САЩ), май 2011.

(5) Вж. Патрик Морюс, „Северна Корея вижда себе си като бъдещ дракон“, *Монд дипломатик* в *Дума*, 20 февруари 2014.

(6) През 2013 г. размерът на сивата пазарна дейност е от 1 до 3 милиарда долара, според Института за икономически изследвания ІВК.

(7) Suzy Kim, *Everyday Life in the North Korean Revolution, 1945-1950* (Всекидневният живот по време на Севернокорейската революция, 1945-1950 г.), Cornell University Press, Итака, 2013.

(8) Вж. Patrick Maurus, „Héroïnes de Corée du Nord“ (Героини от Северна Корея), в Béatrice Didier, Antoinette Fouque, Mireille Calle-Gruber (съставители), *Le Dictionnaire universel des créatrices*, Des Femmes, т. 3, Париж, 2013.

на помощ

„Корайл“, стоманодобивният концерн „Поско“ и компанията за търговия по море на групата „Хюндай“ придобиха половината от руските дялове в съвместното руско-севернокорейско предприятие, което управлява линията между Хасан и Расон. Въпреки това тези проекти могат да се осъществят само ако спадне напрежението между двете Кореи.

Като жест на добра воля Русия анулира през април 2014 г. 90% от севернокорейския дълг (10,9 милиарда долара), сключен по време на съветската ера. Останалите 10% са предназначени за енергийни проекти в КНДР. Партньорите решиха да използват рублата в двустранния си търговски обмен, за да ограничат зависимостта от долара. Този скромен обмен (100 милиона долара през 2013 г.) би могъл да нарасне десеторно до 2020 г. След 2013 г. Русия е изнесла петрол за 36 милиона долара (58,5% повече в сравнение с предишната година).

МОСКВА няма нито средствата, нито амбицията да измества Китай като главен партньор на КНДР. Но завръщането ѝ като влиятелен участник на корейската шахматна дъска би могло да има отражение върху световната стратегическа игра, като даде на Кремъл допълнителен коз в противопоставянето с Вашингтон. Макар да е благосклонна към ядреното разоръжаване на КНДР чрез диалог, Русия се обединява с Китай, за да блокира резолюциите, които заплашват да притиснат Пхенян до стената. Москва, като Пекин, иска да запази стабилността на полуострова.

Северокорейският въпрос е една от малкото области, в които Русия и САЩ имат единомислие. Те настояват да бъде прекратена ядрената програма на КНДР и да се спазва Договорът за неразпространение на ядрените оръжия. Кремъл проявява сдържаност в шестстранните преговори (Китай, двете Кореи, САЩ, Япония и Русия) по този въпрос, като оставя на Пекин ролята на защитник на КНДР. Независимо от това Москва често влиза в ролята на посредник (както през 2007 г. в аферата с банката „Банко Делта Азия“ в Макао, обвинена от Вашингтон в пране на пари за Пхенян). Под тежестта на американските и европейските санкции Русия може да се приближи още повече към позицията на Китай (2) и да се противопостави още по-твърдо на воденета от Вашингтон политика на изолация на КНДР, целяща да принуди Пхенян да се откаже от ядрените си амбиции.

(1) *Вж.* Isabelle Facon, „La complexe quête asiatique de la Russie“ (Сложното азиатско начинание на Русия), в „Poudrières asiatiques“ (Азиатският барутен погреб), *Manière de voir*, № 139.

(2) Georgy Toloraya, „A tale of two peninsulas: How will the Crimean crisis affect Korea?“ (Разказ за два полуострова: как кримската криза ще се отрази на Корея), 13 март 2014, http://38north.org.

Филип Понс
Le Monde diplomatique
Превод Методи Кръстев

LE MONDE diplomatique
българско издание

„Аз съм Макрон“, или урок по политическа непочтеност

ДАЛИ историята ще запомни, че на 11 януари близо четири милиона французи, поразени от атентатите в Париж, са манифестирали в подкрепа на… закона „Макрон“? На пръв поглед не се набива на очи връзката между убийствата в редакцията на *Шарли Ебдо* и този текст, с който се разширява обхватът на неделния труд, улесняват се колективните уволнения, приватизират се летища и се премахва наказанието със затвор за собственици на предприятия, които погазват синдикалните права.

За „ограничените“ умове, които не са схванали тази връзка, представител на лобистки кабинет обясни следното по канал „BFM Бизнес“ в деня след голямата манифестация: *„Проявата на национално единство около това, което се случи, може да има продължение с гласуването на този текст, защото първите стъпки са вече налице в един своеобразен консенсус за необходимостта да се либерализира икономиката“* (1). Без съмнение обхванати от свенливост, тълпите не бяха посмели до този момент да викнат с пълен глас колко много желаят закона на социалистическия министър Еманюел Макрон. Ако се вярва на гадателя Никола Баврез, това непреодолимо желание ще да е било истинският подтик за манифестацията. *„На 11 януари 2015 г.*, пише той, *французите отправиха към света и към своите ръководители послание за достойнство и кураж, чието съдържание е ясно: отказ от отрицанието, премахване на табутата, преминаване от думи към дела. Тези принципи (...) не могат да спечелят доверието на хората, ако не се приложат към икономическата и към социалната реформа“* (*Поан*, 12 февруари 2015). Всъщност, върху плакатите „Аз съм Шарли“ трябваше да се чете „Аз съм Макрон“.

Тази „шокова стратегия“ – да се използва едно травмиращо събитие, за да бъдат наложени непопулярни решения, изкуши също Пиер-Антоан Деломе. Журналистът вече е планирал следващия етап. *„Правителството на Манюел Валс днес е в силна позиция, за да не обръща внимание на крясъците на депутатите от социалистическата партия, които критикуват закона, на вайканията на синдикатите и на всички, които се противопоставят на мащабните реформи, от които Франция се нуждае, за да победи архаизмите си и да либерализира икономиката си, като се захване например с организацията на пазара на труда или с тридесет и петте часа работна седмица. За да подсили този либерален полъх, който носи законът „Макрон“, и за да отиде още по-далече (...) остава само да пожелаем на Франция г-н Валс да не пропусне този уникален икономически „шанс“, който му предлага трагедията от терористичните атентати“* (*Поан*, 5 февруари 2015). На 11 септември 2001 г. Джо Мур, съветничка на британския министър на транспорта, в електронно писмо по вътрешната поща беше изразила задоволство от „шанса“, предложен от „Ал Кайда“: *„Това е много подходящ ден да се кажат всички лоши новини.“* За разлика от Деломе обаче тя нямаше намерение да даде гласност на този урок по политическа „почтеност“.

Пиер Рамбер

(1) 12 януари 2015, цитирано в *La Décroissance*, № 116, Лион, февруари 2015.

Le Monde diplomatique
Превод Методи Кръстев

Раждането на една пазарна икономика от женски род

Севернокорейките днес

(От стр. 7)

Първото поле на действие на жените бяха селските пазари, които се превърнаха в огромни черни борси. Там те най-напред продаваха или разменяха срещу храна дребната семейна покъщнина – прибори, посуда, мебели или дрехи. По-късно взеха да разстилат направо на земята дърва за подпалки, билки, зеленчук от частни дворове или приготвени от тях дребни домашни сладки. Търгуваха на импровизирани сергии из отдалечени улички в жилищни квартали или покрай шосетата. Други пък предлагаха дребни услуги, като подстригване, поправка на обувки, шивашки услуги... Още от зори селянките тръгваха в дълга върволица към града, превити под тежки товари. Изминаваха дълги разстояния пеша или пък натъпкани една до друга в ремаркето на някой товарен камион. И до днес жените активно се занимават с амбулантна търговия – виждат се често по пероните, натоварени с огромни денкове, както на гарата в град Синъйчжу, на границата с Китай – контролно-пропускателен пункт, през който преминава, кога законно, кога не, по-голямата част от търговския обмен между двете страни. Севернокорейките продължават да държат силни позиции в дребната и амбулантната търговия, ресторантьорството и услугите (9).

Но конфуцианското наследство не е изчезнало. *„Патриархатът все още има дълбоки корени на Север“*, обяснява четиридесетгодишна бежанка, която живее в Сеул от 2011 г. *„Дори тук не можем да се отърсим от това възпитание“*. Явлението облагодетелства сватбените агенции, специализирани в бракове между севернокорейки и южнокорейци. Според древна корейска поговорка най-сполучливото бракосъчетание е това на *„южняк със севернячка“*. Така някои южнокорейци, които намират сънародничките си за „агресивни“, предпочитат да се женят за бежанки.

Повечето севернокорейки не протестират срещу това положението. По техните разбирания то е най-сигурното средство в дома да цари спокойствие. Независимо от това често именно те са основният източник на доход за домакинството, поради което авторитетът им нарасна (10). Бежанки споделят също, че по-младите севернокорейки вече не се чувстват задължени да се омъжват и отлагат максимално встъпването си в брак.

Хаосът в края на 90-те години и началото на първото десетилетие на новия век се отрази на отношенията между мъжете и жените, които станаха относително по-либерални. Това може да се проследи в художествената литература. Преди писателите поставяха ударението в романите си върху идеологическото разбирателство в отношенията между мъжа и жената. По-късно започнаха да описват романтични трепети, емоции, дори деликатно загатваха за плътско желание. Накрая се появиха и страстни героини, решени да се омъжат за своя избраник (11).

Все още боязливо освобождение на тялото и духа

До 70-те години в Северна Корея практически нямаше разводи, но сега те съществуват и дори зачестиха. Тъй като взаимното съгласие не се признава, най-простата причина, на която се позовават съпрузите, желаещи да разтрогнат брака си, е „реакционното поведение“ на брачния партньор. Всяка разведена жена обаче винаги е гледана с порицание. Разводът се счита за обществен акт, а не за лично дело, изтъква Патрик Морюс в предговора на преведения от него роман на Баек Намрион „Приятели“ (*Des amis*, Actes Sud, 2011). Бежанките разказват също за нарастващото домашно насилие, на което се дължат някои разводи.

Освен това, когато пътуват, севернокорейките се излагат на домогванията от страна на някои полицаи и военни, които очакват да получат сексуална отплата, за да си затворят очите пред някои дребни нарушения. Според бежанките в Южна Корея сексуалният тормоз се е увеличил, а сексуалното насилие в заводите и в армията, най-често не се сигнализира. Гладът взе много жертви и властите подеха кампания за увеличаване на раждаемостта. Това създаде редица трудности при набавянето на противозачатъчни средства. Въпреки че по закон абортите са разрешени, болниците не са особено склонни да ги извършват, което доведе до увеличение на нелегалните прекъсвания на бременността с всички съпътстващи ги рискове.

Севернокорейките съумяха да се възползват от последствията на катастрофалния период в края на 90-те години, за да си извоюват по-голяма самостоятелност (12). Те се възпротивиха на мярката на режима да наложи възрастова граница над 50 години за продавачките на пазарите и излязоха на протестни манифестации през октомври 2007 г. в Хуерьонг и през март 2008 г. в Чжонджин. Тези ограничени прояви на гражданско несъгласие говорят за съществуващата солидарност между жените, които са готови без колебание да се включат в една зараждаща се колективна дейност. Пленници както на заробващата традиция, така и на революцията, която ги освободи, но поиска от тях да бъдат пазителки на семейното огнище, севернокорейските жени бавно се отърсват от патриархалните традиции.

Филип Понс

(9) Вж. Stephan Haggard, Marcus Noland, „Gender in transition: The case of North Korea“ (Полът в преход: случаят на Северна Корея), *East-West Center Working Papers*, № 124, Хонолулу, ноември 2011.

(10) Jin Woong Kang, „The patriarchal state and women's status in socialist North Korea“ (Патриархатът и статутът на жените в социалистическа Северна Корея), *Graduate Journal of Asia-Pacific Studies*, т. VI, № 2, 2008.

(11) Lim Soon-hee, „Value changes of the North Korean new generation and prospects“ (Промените в ценностите на новото поколение в Северна Корея и прогнози), Korea Institute for National Unification, Сеул, 2007.

(12) Lee Mi-kyong, Ku Su-mi, „The life and consciousness of North Korean urban women after the economic crisis“ (Животът и съзнанието на градските жени в Северна Корея след икономическата криза), *North Korean Studies Review*, т. 8, № 2, Детройт (САЩ), 2005.

Le Monde diplomatique
Превод Христина Костова

Вестник „МОНД дипломатик“

Директор
проф. д.ф.н. Венко КЪНЕВ

Отговорен редактор
Юрий БОРИСОВ

Редактори
Дора Чичкова, Павлина Колева

„Монд дипломатик“ започва да излиза на български език през ноември 2004 г. под името „Свят и дипломация“. От ноември 2005 г. българското издание носи сегашното си име. От началото на 2010 г. „Монд дипломатик“ излиза всеки първи и трети четвъртък на месеца като приложение на в. „Дума“.

Във Франция вестникът се издава от *SA Le Monde diplomatique*, в което акционери са *SA Le Monde*, Асоциация *Gunter Holzmann* и Асоциацията на приятелите на *Le Monde diplomatique*.

Директор
Serge HALIMI
Главен редактор
Philippe DESCAMPS

За контакт с българската редакция:
София –1000
бул. „Позитано“ 20 А
Вестник „Дума“
(*Монд дипломатик* – българско издание)
тел. +359 2 8773447; +359 2 9705 209
e-mail: lmdbg@press.bg;
bg.mondediplo@gmail.com
www.bg.mondediplo.com

Очаквайте следващия брой на 2 април 2015 г.

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 19 МАРТ 2015

ИЛИЯНА ЙОТОВА ТВЪРДИ, ЧЕ НЕ Е ГЛАСУВАЛА РЕЗОЛЮЦИЯТА ЗА НЕМЦОВ

Опровержение от началника на кабинета на евродепутатката

Уважаеми колеги,

Във връзка с публикация във вестник "Дума" от 17.3.2015 г., на страница 14 със заглавие "Убийството на Борис Немцов и състоянието на демокрацията в Русия", моля за публикуване на опровержение на информацията, съдържаща поименно гласуване на въпросната резолюция.

По време на пленарната сесия в Страсбург, след проведена дискусия по текста на резолюцията, в пленарна зала НЕ се е извършвало поименно гласуване. Както е видно от видеоматериала от заседанието на 12.3.2015 г., гласуването е с вдигане на ръка. От самото начало на обсъждането на резолюцията госпожа Илияна Йотова е с отрицателна позиция по нея и е гласувала против текста. Нещо повече - госпожа Йотова е против обсъждане и гласуване на подобна резолюция от Европейския парламент въобще.

Информацията, която се съдържа в сайта Votewatch.eu, ясно показва, че поименното гласуване е по изменение 1, на параграф 19, а именно: "подчертава категорично факта, че съглашението за амнистия, постигнато в рамките на споразумението от Минск, не може да се приложи за извършителите на това престъпление и че те нямат право на амнистия".

Надявам се, че опровержението ще бъде публикувано още в следващия брой на вестник "Дума".

С уважение

Надя МЛАДЕНОВА

Началник на кабинета на евродепутат Илияна Йотова

Бел. ред. На 17 март ДУМА публикува резолюцията на ЕП по повод убийството на Немцов (RC-B8-0239/2015). Публикувахме справката за поименното гласуване като извадка от документ на ЕП: "Протокол. Резултати от поименно гласуване" от 12.03.2015 г., стр. 10 - RC-B8-0239/2015-Am-1. В ползвания документ не е упоменат параграф 19. В текста се цитират имената на гласувалите, сред които фигурират фамилиите Йотова и Неков. Публикуваме факсимиле от документа, който сме ползвали.

1. RC-B8-0239/2015 - Am 1 12/03/2015 12:11:45.000

568 +

S&D: Aguilera García, Anderson Lucy, Andrieu, Androulakis, Arena, Assis, Ayala Sender, Balas, Balčytis, Bayet, Benifei, Berès, Bettini, Blanco López, Blinkevičiūtė, Bonafè, Borzan, Bo?tinaru, Brannen, Bresso, Briano, Cabezón Ruiz, Caputo, Childers, Chinnici, Christensen, Cofferati, Corbett, Costa, Cozzolino, Cristea, Dalli, Dance, Dăncilă, Danti, De Castro, De Monte, Denanot, Dodds Anneliese, Drăghici, Ertug, Fajon, Fernández, Ferreira Elisa, Flašíková Beňová, Fleckenstein, Freund, Frunzulică, García Pérez, Gardiazabal Rubial, Gasbarra, Gebhardt, Gentile, Geringer de Oedenberg, Gill Neena, Giuffrida, Gomes, Grapini, Griffin, Groote, Guillieri, Guillaume, Gutiérrez Prieto, Hedh, Hoffmann, Honeyball, Howitt, Iotova, Ivan, Jaakonsaari, Jongerius, Kadenbach, Kammerevert, Kaufmann, Khan, Kirton-Darling, Kofod, Krehl, Kumpula-Natri, Kyenge, Lange, Lauristin, Leichtfried, Leinen, Liberadzki, Lietz, López, López Aguilar, Ludvigsson, Łybacka, McAvan, Mańka, Martin David, Martin Edouard, Maurel, Mavrides, Mizzi, Moisă, Molnár, Moody, Moraes, Morgano, Mosca, Nekov, Neuser, Nica, Niedermüller, Nilsson, Noichl, Panzeri, Paolucci, Pargneaux, Pa?cu, Peillon, Picierno, Piri, Pittella, Poc, Post, Preuß, Rebega, Regner, Revault D'Allonnes Bonnefoy, Rodrigues Liliana, Rodrigues María João, Rodríguez-Piñero Fernández, Rodust, Sant, Sârbu, Sassoli, Schaldemose, Schlein, Schuster, Serrão Santos, Silva Pereira, Simon Peter, Simon Siôn, Smolková, Steinruck, Stihler, Szanyi, Tănăsescu, Tapardel, Tarabella, Tola, Ujhelyi, Valenciano, Van Brempt, Vaughan, Viotti, Ward, Weidenholzer, von Weizsäcker, Werner, Westphal, Zala, Zanonato, Zemke, Zoffoli, Zorrinho

Родният ни трибагреник съвсем клепна

Поразени от синдрома на ниските заплати са поне два милиона души

Йонко БОНОВ

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Пазарът ни на труда постепенно се бил стабилизирал. Едва ли не вече сме били изгазили калта на кризата, едва прикриваше възторга си пред журналисти бившият изпълнителен директор на Агенцията по заетостта Асен Ангелов. Средногодишната безработица се оказала с 0,1 процентен пункт по-ниска в сравнение с предходната година. Както се казва, бръщолевения, достойни за пошла комедия, на които човек, надарен с малко съвест, няма как да се засмее. Те говорят красноречиво за това как властващите хвърлят нагло прах в очите на хората чрез разни угодничещи им висши чиновници от какви ли не стъкмически служби. Безработицата била намаляла, и то с... 0,1 процентен пункт.

Истината е, че населението ни намаля с няколко милиона. Този, който успя през последния четвърт век демокрация по нашенски, замина за чужбина, други достигнаха до мижава пенсийка, трети кършат пръсти без работа вкъщи, а нощем сън не ги лови откъде да изкарат прехраната за семействата си.

Пазарът на труда се бил подобрил. Май че на тези във властта им трябва само пазар на труда, ала без трудови хора. Комай тъкмо те са започнали да разсъждават по сталински един вид няма човек, няма и проблем.

Всъщност излиза, че основният проблем на останалите в България трудови хора са днешните властимащи. Преди изборите кътаха хляба, ножа и сиренето в пазарска торба, сшита от големи обещания. Сега си прибраха всичко и измъкнаха изневиделица лъжици с такива размери, че дори онези, които се занимават с рекордите на Гинес, биха ахнали. Да, то вече като че ли не остана нищо за изгребване от нашата клюмнала държавица. Не бойте се, още има, българинът е пословичен с изобретателността си, а пък българинът на власт - и с алчността си - ще изгребват нечувано високи заеми от чужбина в милиарди. Нямало безплатен обяд, ни поучаваха техните демократични предшественици, които най-напред се заеха да стискат вимето на държавата. Това дърпане си излезе късане на живо, само че в учебниците по история го стъкмиха като връщане към пазарната икономика. Та нямало безплатен обяд ли?... Сега такова лапане на аванта ще настане след този нечуван заем, че родният ни трибагреник съвсем ще клепне, останал без дъх, като види какви ризи ще се изредят да си шият от него коалиционните ни партньори. Все пак приказката за безплатния обяд не е фокусен трик. Вярна си е. Пак ще плащат безпаричните и докараните до просяшка тояга.

Президентът, премиерът, вкупом цялото правителство продължават при всеки удобен случай да се правят на ощипани госпожици на международни форуми или пред представителни институции на Европейския съюз, стане ли дума за пореден път, че приемането на България в Шенген се отлага за неопределено време. Според нашите управляващи страната ни е изпълнила всички технически изисквания и не би трябвало да има пречка за това. Така нашите елитарни политици си дрънкат фалшиво тази евтина мелодийка от времето на кабинета "Борисов - 1", та до де- днешен, без всякакви угризения или някакво елементарно чувство за неудобство.

Вярно е, че се опитвате, уважаеми властимащи, да замитате боклуците под кревата зад гърба на Европа, но как може да скриете ширеща се съвсем не по европейски мизерия и беднотия у нас? Нима Европа не вижда с очите си как поне една трета от българското население се изнизва по терлици към нейните страни или отвъд Океана? Мигар за тази Европа не е пределно ясно, че народът ни се топи като найевтина вощеница от недоимък. Та за богатите страни членки е видно като сред бял ден, че този народ е толкова докапал, че не смее дори да се възпроизвежда.

Били изпълнили техническите изисквания за членството на страната ни в Шенген... Как ще заметете тъжния факт, господа управляващи, че стандартът на живот у нас е паднал вече на дъното, редом до вашия, моралния, минимум?

Единственият начин за увеличаване на жизнения стандарт и на покупателната възможност на хората е като се изградя добре работеща икономика, с развити вътрешни и задгранични пазари за произвежданата продукция. Отличен пример за това беше плановата ни социалистическа икономика, която до края на 90-те години на миналия век беше сринатa и разграбена, а в частни банкови сметки в чужбина изчезнаха милиарди, изработени от трудовите хора.

До ден-днешен в градове като Бухово стърчат още руините (сякаш са декори от Втората световна война) на онова недостигнато в цялата история на страната ни икономическо израстване. На мястото на тази унищожена и ограбена планова икономика обаче не се появява адекватното лице на капиталистическото пазарно стопанство с характерните на Запад технологични предприятия и индустриални зони, гарантиращи висока производителност на труда и приличен жизнен стандарт.

Откъде да започне съживяването на родното ни стопанство? Възможна ли е реална реиндустриализация? Как да бъде съживено нещо, от което душата е отдавна излязла? Индустриализацията от социалистическото ни минало е не просто убита, тя е разчленена, а парчетата й бяха отмъкнати от хищници. Какво ли е останало от нея, за да се търси някаква реиндустриализация. Мисълта за съживяването й само предизвиква носталгични спомени от процъфтяващото ни минало, които днес не топлят. Още повече, че чисто финансовите печалби, които тя носеше за държавата, с които би могла да се рефинансира, също са разпределени отдавна в частни банкови сметки, както споменахме по-горе. Така че за възстановяването й няма нито стопанска база, нито необходимото инвестиране.

Впрочем чуждестранните инвеститори тук ни научиха да работим срещу подхвърляни трохи, докато те измъкват огромни печалби. Наскоро беше разпространено, че работещите бедни на пълно работно време, със заплата около 400 лева, у нас са 600 хиляди души. Ако към тях се прибавят техните семейства с децата, ще рече, че поразените от синдрома на ниските заплати са поне два милиона души. Ако примерно България бъде приета сега в Шенген, тези хора със своите ниски доходи ще бъдат принудени да се борят още по-мъчително със зъби и нокти буквално за физическото си оцеляване. Само че управляващите са много по-загрижени за очакваното рязко скачане на доходите за богатите при евентуалното приемане в шенгенското пространство, отколкото за тежката бедност, която би се стоварила върху мнозинството българи. За управляващите такава дилема очевидно не съществува. За тази част от така наречения политически елит моралът направо си е паднал под санитарния минимум.

ДУМА - моят Вестник

Благодаря на журналистите за възможността да прочета анализи и да науча за интересни събития

Снимка Благовеста ЦВЕТКОВА

Повече от 5 г. всяка сутрин, независимо дали вали или вятърът неприятно огъва клоните, аз отивам до жълтата тенекиена будка, за да си купя моя вестник. Защо "моя"? Защото е само един брой и го пазят за мен. ДУМА ми дава цялото богатство от информация, която често не присъства на телевизионния екран. Интересни автори и журналисти със задълбочени анализи на събитията и явленията в нашия живот. Всяка от рубриките има своя емоционален и информационен заряд. Срещи с депутати, евродепутати, експерти, личности. С тях може да разсъждаваш върху различни явления от нашия живот. Тях не ги допускат до телевизионния екран - който е превърнат в шоу. Но то се прави явно по-лесно, макар и с много пари, а събеседниците са толкова "изтъркани", че не ти остава нищо друго, освен да си потърсиш друго предаване. Благодарна съм за възможностите да се прочетат анализи и препечатки от чуждестранни автори. Не само за много нови и интересни неща и събития, но и потвърждения на лични изводи и оценки.

У дома има още един читател - съпругът ми. Интересно е да имаш съмишленик, с когото да обсъдиш интересен материал. Прочетеното понякога дискутирам с връстници от пенсионерския клуб. Там благодарение на арх. Мария Костадинова вече четвърта година се абонира най-възрастният член - нашата баба Мария, а тя, както казва, очаква с нетърпение пощальона да донесе вестника. Чете го и преглежда целия ден. След това вестникът се предава нататък. Това са съседките Ганка и Гинка. Те го предават на други. В петък вестникът се носи в клуба - пет броя за седмицата и всичките акуратно се поставят на масите. Някои бързат да се хванат с кръстословиците, но всеки брой има свои читатели, а интересните статии всички заедно обсъждаме.

По този начин два броя на вестника се преглеждат от още 20 читателя. Можем ли без нашия вестник? Сигурно, но той ни е много полезен с безпристрастните си анализи, с интересните материали от Неделника, с всичко онова, което го няма и не можем да го намерим в другите вестници или телевизионни предавания.

Затова искам да благодаря, че го има ДУМА такъв какъвто е, да благодаря на журналистите, на редакционната колегия. Понякога ми е малко неловко, когато мои съпартийци (баба Мария, нейните приятелки и останалите членове на пенсионерския клуб никога не са били членове на БСП) не оценяват богатството на ДУМА. Защо ли?

Румяна РАДКОВА

Мнение

Защо БСП се провали на изборите

Проведените избори на 5.10.2014 г. бяха фатални за БСП и за Ловешката община. За мен този провал не беше изненада, защото съм агитирал за БСП и съм наблюдавал каква е организацията от Общинския съвет. Не бях само наблюдател, а съм разтревожен от получената загуба.

Аз мисля, че основната вина за несполуките в изборите е, че се откъснахме от общинските партийни организации (ПО). От 1-2 г. ПО не живеят организационен живот и от 80 партийни организации в Ловеч са останали 15-20 и то само от партийни членове, които си плащаме членския внос. Организационна дейност няма. Има организации, които не си познават партийните секретари, защото общинският партиен съвет не работи с тях.

Не мисля, че подценяването на ОПО е единствената вина за провала в изборите, но ако работят и в бъдеще така, резултатите ще бъдат същите. Има и други причини, които способстват за слабите резултати. Една от тях е липсата на истинска идеология на партията, чиито основатели са марксистката група на Д. Благоев, Г. Димитров, В. Коларов и др. У нас сега БСП не е социалистическа, а социалдемократическа партия от постъпването на Георги Първанов като председател на БСП.

Трета причина е основаването на новата ренегатска партия АБВ от Г. Първанов. Аз мисля, че ще останат само тези три букви и нищо повече. Същото е и с партията на Татяна Дончева. Тези двамата са болни на тема Власт. За мен бъдещото ръководство на БСП и бюрото трябва да си направят добри изводи и да не допускат такива грешки, като включване на първите места в избирателните листи на К. Вигенин и А. Найденов, които намалиха избирателите. Досега предложените за ръководни органи на всички нива са избирани навсякъде по лични мнения, без да се отчитат техните способности и обича на народа.

Тодор МАРИНОВ, Ловеч, с 65 години партиен стаж

Разкрития

Прекратете безобразията във ВМА

Скандалните разкрития на журналиста Петър Нанев за станалите нарушения във Военномедицинската болница, излъчени по Би Ти Ви, предизвикаха широк отзвук в обществото. Шикалкавенето на бившия управител на тази елитна болница генерал Ст. Тонев поне за мен показва, че всички тези безобразия с частната клиника на проф. Кадурина са ставали с негово знание. Окаяното състояние на клиниката "Уши, нос, гърло" към ВМБ в сравнение с блестящото обзавеждане на частната клиника на проф. Кадурина е възмутително. Мълчанието на МЗ, отказът на директори на болници да участват в телевизионно предаване по този скандален случай показва, че проказата дълбоко е обхванала всички структури на здравеопазването. Редно е лекарският съюз да вземе мерки срещу тези безобразия, а не да излиза с декларации, че все не му достигат пари. Милиарди са отпускани за здравеопазването и нищо положително не се е случило през тези 25 години.

Св. ЗАХАРИЕВ

Съвремие

Пенсионерите - дежурният проблем

Какви варианти за решаване на пенсионерските проблеми са възможни при сегашната ситуация в страната?!

Първи. "Несериозен проблем" (взет от улицата): Вдигане на възрастта за пенсиониране: за мъжете 68 години, за жените - 72 години (почти толкова е средната продължителност на живота им). Няма да има пенсионери - няма да трябват пенсии, няма проблеми! Ще бъдем за "пример" в Европа!

Втори. Логичен, а не утопичен вариант: Приема се, че всички пенсионери са равни и следва да получават еднакви пенсии. Лесно приложимо, справедливо, хуманно. Размерът на пенсията се определя от средната заплата, нормално да бъде 70%, но при сегашните възможности - може да се приеме 55-60%, с едно необходимо отклонение до плюс 20% за работилите над и под земята. Логично е възрастта за пенсиониране да бъде 58-60 години, а трудовият стаж 30-35 години, като се зачита и времето, когато човек е бил без работа, но бюрата по труда не са му намирали подходяща такава. Няма значение за кого и от кого, колко пенсионни отчисления са правени (има такива примери в напреднали страни). За равните пенсии не би следвало да се реагира. Нали този, който е получавал високо възнаграждение, си е решавал по-пълно финансовите нужди, може да има и спестявания, да има и дрехи за износване.

Трети. Възможен вариант в настоящия период: Държавата гарантира средни пенсии по категории и съобразно отчисленията, с разлика между минимална и максимална до два пъти, с прагове за минимален и максимален размер. Който желае да получава по-голяма пенсия, прави допълнителни лични вноски през последните 10-15 години, но в държавна институция - НОИ.

Как да се постъпи със сегашните пенсии: При запазване на прага на минимални и максимални пенсии, всяка година размерът се увеличава с процента на инфлацията и ръста на БВП, изчислен към средния размер на пенсия в страната. След това пенсиите се разделят на групи: до 300 лв., до 400, до 500 и до максималната. Повишението се диференцира, като за най-ниските се дава най-висок процент, за следващите се намалява, а за най-високата се компенсира само процентът на инфлация. Логично е социалната пенсия да бъде 50% от минималната. Смятам, че с горепредложеното даваме база за сериозна дискусия, за да се стигне до рационално решаване на проблема.

Снимка Марието ТОМОВА

Ст.н.с., д-р Тодор ИВАНОВ

Въпрос

ОПАСНА ЛИ Е ЮНОШЕСКАТА ВЪЗРАСТ

40% от юношите страдат от главоболие. Опитът да се търси причината в начина на преподаване на учебния материал изглежда несериозен, защото всички ние - и възрастни, и млади, сме обучавани по същата система, но не сме страдали от главоболие. Причините са други. Почти същият процент юноши получават късогледство. Получава се затлъстяване при нарушаване обмяната на веществата. При появата на хормоните се получава сътресение на целия организъм.

Родителите невинаги разбират затрудненията на юношите и ги обвиняват в нежелание да продължат четенето или работата. Юношите възразяват остро и конфликтът е налице. Родителите не трябва да се изказват негативно, а винаги да използват израза: "Почини си, или се раздвижи". "Ти можеш, ти ще се справиш."

На какво се дължи силата за растежа и развитието на юношите през този период? Преди всичко солидната основа, която са получили в детската градина и в началното училище. Най-голяма услуга им прави паметта. Тя запечатва паметните следи за всичко учено и преживяно за цял живот. Юношите се увличат в поезията и лесно я запаметяват. Могат да рецитират Ботев, Вазов, Яворов, Смирненски, Вапцаров и др.

Голямо престъпление допуснаха възрастните, че разпуснаха младежките организации и не създадоха други, в които да обхванем цялата младеж, и я оставиха на произвола на съдбата. Налага се да има квартални клубове за децата и младежите. Да се въведат народните хора и ръченици задължително в часовете за физическо възпитание.

Атанаска ТАСЕВА

www.duma.bg

ДУМА

ЧЕТВЪРТЪК 19 МАРТ 2015

Мъката Раданова

Отговорността на политиците не се изчерпва с кухи стратегии, концепции и политики, както и с нарцистични тръшкания от екрана на телевизора

Константин ИВАНОВ

Малката Фатме вече има обувки, за да ходи на училище всеки ден

Радан Кънев се кахъри, че чиновничка в НАП не го познала

...и обувките на Фатме

Имаше стар виц от съветско време: явява се чукчата на изпит по руска литература, пада му се да говори за поезията на Пушкин, но той отказва: "Я не читал." ("Не съм го чел.") Професорът му предлага Достоевски, но и него "не читал", същото с Тургенев, Толстой. А на въпроса кого е чел, отговаря: "Чукча не читатель, чукча - писатель". Нашите политици доста приличат на чукчата - изявяват се главно като телевизионни звезди, но не би било зле от време на време да седнат пред телевизора и като зрители. За да видят колко смехотворно е тяхното фръцкане, колко фалшиви са проблемите им, с които занимават обществото, което има други, реални, а понякога трагични дертове. И не става дума само за извънредни ситуации като природните бедствия през последните месеци, а за делничните драми на обикновените хора. Каквато ни показаха тези дни в предаването "Би Ти Ви репортерите", но за това по-нататък.

Напоследък особено ярко затрепкаха на политическия небосклон звездите на вождовете на Реформаторския блок, затъмнявайки дори такива ярки телевизионни светила като премиера Борисов и дясната му ръка по герберска линия Цветан Цветанов. "Лично обиденият" на Бойко и великодушно простил му за подценяване ролята на РБ в миналогодишните протести Радан Кънев разкрил тези дни пред колегите си какви терзания го връхлетели преди време, когато на асамблея на ЕНП трябвало да решава сложната дилема да се снима или да не се снима в едно кадро с Цветанов. Буквално: "Сега като дойде Цветанов с фотографите, да се снимаме ли с него или не". Е, снимал се "на ползу роду", както казваше навремето друг политически палячо. Буквално: "Изядохме жабетата в името на това хората в България да живеят по-добре". Хамлет с неговото "Да бъдеш или да не бъдеш" ряпа да яде. А за да не остане назад в модното сред част от политическия ни "елит" русофобство, прививдя в "опитите за десталибизация на РБ влиянието на режима на Путинова Русия". Услужливо му подаде "опорни точки" бившият наш посланик в Москва Илиян Василев, според когото чрез компрометирането на РБ с обвинението за преяждане с власт се целяло дестабилизиране на правителството. На шурея му шуренайката! Ако перифразираме проф. Андрей Пантев - този Илиян да не би да е женен за руския, та така е намразил Русия.

Но да се върнем на Радан. Истинското, голямото му страдание го връхлетяло, когато чиновничка на гишето на НАП го попитала на каква нова работа е постъпил от 5 октомври 2014 г., както било отбелязано в документите му. Справедливо, не, належащо е да бъде уволнено цялото ръководство на НАП за това, че не е закачило на стената потретите на представителите на "политическия елит" и не е задължило служителите си да се научат да ги разпознават, а не да им задават неуместни, обидни въпроси. И тези хора в НАП телевизия не гледат ли - Радан и радановци там гастролират всяка вечер, както вече стана дума. А някаква невзрачна чиновничка го подлага на унижението да го пита къде работи! Нищо не са терзанията на многострадална Геновева пред фрустрацията на този политически вожд. И все пак, г-н Кънев да се определи последно Хамлет ли е или е Геновева.

От сходна незабележимост, откакто е влязъл в парламента, се жалва и неосъществениятвътрешен министър в несъстоялото се правителство на "България без цензура" Росен Петров. По-рано като журналист по вършел работа "на ползу роду". Кой им е виновен на Радан и Росен, че не са си вързали ново шалче на врата и да вземат като Лили Павлова да обикалят, следвани от камери и микрофони, преспите и свлачищата на България.

На обратния полюс са кахърите на премиера. Той пък страда от прекомерната си популярност, плод на журналистическа свръхактивност в отразяване на всеки миг от всекидневието му. "От такива като тебе (репортерката, която се осведомява накъде му предстои да запраши) не мога да се оженя". Няма съмнение, че Бойковият проблем е далеч по-сериозен от неразпознаването на Радан, но то си е нормално: единият е министър-председател, а другият не е дори прост председател, а само съпредседател на нещо си.

А сега за истинските, за драматичните проблеми, за един от които разказа споменатото предаване "Би Ти Ви репортерите", предизвикало изключителен обществен отзвук. 11-годишната Фатме от търговищкото с. Стража е петокласничка, най-добрата в класа. Но дали ще отиде на училище зависи от това дали по-голямата ѝ сестра ще ѝ даде единствения чифт обувки, с които разполага семейството. "Тя понякога ми ги дава, понякога не. Аз оставам вкъщи заради обувките", споделя без злост, с мъка детето. А те, обувките, единствените - със зейнала дупка. Фатме признава, че няма стотинки за закуска, "понякога господинът ми дава".

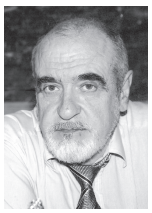
"Ще ми даде ли така днес обувките да ида на училище или няма да ми ги даде" - това е днешната българска драма, а не вашите тюхкания, че чиновничка на НАП не ви разпознала или сте ручали жабета, защото сте се снимали с Цветанов, господин Кънев. При това Фатме не е изолиран случай. Статистиките сочат, че през миналата учебна година от училище са отпаднали поради бедност 902 деца. От началото на тази учебна година над 30 деца са отпаднали поради същата причина само в Хасковска и в Търговищка област.

Веднага след като беше излъчен репортажът за Фатме, в интернет десетки хора поискаха повече подробности: какъв е адресът на детето, на който може да бъдат изпратени дрешки и обувки, или банкова сметка, за да се приведе парична помощ. В понеделник вечер Би Ти Ви излъчи репортаж от с. Стража, където се получават помощи, благодарностите на щастливото дете и баща му, на когото обещават и постоянна работа. Те споделят, че ще раздадат и на други деца от махалата от получените многобройни подаръци.

Не ме учуди, че в дългия списък на желаещите да помогнат, обявили това в интернет, не срещнах известно име на политик. Нормално: откъде да научат за драмата на Фатме, те телевизия не гледат, тях ги дават по телевизията.

Всъщност не в това е вината на политиците. Проблемът с обувките и дрешките на Фатме и нейните братче и сестра е решен благодарение на разгласяването му по телевизията. А на десетките, стотиците, хилядите деца, не само отпадналите, но и другите, които продължават да ходят на училище без стотинки за закуска, с пробити обувки и кърпени дрешки? Не може да се направи телевизионно предаване за всяко от тези хиляди българчета, та да тръгнат колетите и паричните помощи. Това вече е отговорността на политиците, тя не се изчерпва с дотеглените на всички през последните 25 години кухи стратегии, концепции, политики. Още помалко с нарцистични тръшкания на неразпознати от плебса политически метеорити, които само в собствените си представи са слънца ясни.

Каквито политиците, такива и талантите...

Лозан ТАКЕВ

Издържах над три часа пред телевизията с България да търся таланти... Не беше лесно пред малкия екран, защото вървяха големи простотии... И ако бях срещнал и чул след тричасовото изтезание поне трима да харесват шоуто, нямаше да се хващам с поредните свои зрителски бележки.

Имам надежда, че може и да му потръгне след време на телевизионното събитие - поне така ни го представяха преди това всички ангажирани - сценаристи, водещи, членове на журито... Социалните мрежи доста енергия хвърлиха в негативните оценки и предположения. И този път мисля, че имаха основание...

Какво жури, какви пет лева, би казал дори премиерът, който по-често ни забавлява със своите остроумия, дебелашки хумор и подмятания също от малкия екран... Става дума за "фъш-фъш" в косите на Павлова и Мая, за циничната препоръка да правим бебета, като нямаме ток, за постенето и преяждането, за снеготопенето, за ченгеджийските игрички, за краставата жаба България, за селянчето пак ще изтегли каруцата ни, за всички останали правителствени подвизи, шменти капели и бойковизми..., които, ако не бяха тъжни, щяха да са много смешни...

Наистина какво жури, какви пет лева!... Не трябваше ли първо да има състезание и номинации за членове на журито и с "Да" да се определи комисията, а сетне да поканим кандидатите за български таланти!? Гледаме танцьори, фокусници, певци, зевзеци, какви ли още не кандидати за слава, а кой ги оценява? Експерти например без елементарна професионална подготовка... "Актрисата" Дарина Павлова, "режисьорът" Ники Илиев, специалистката по всичко и режисьорка Бенковска, снимала дори филм за Павлова... А натискането на "златния бутон" ми прилича повече на златното пръстче в парламента, извинете...

Не са голяма изненада елементарните номинации, оценките на журито, "кандърмите" да остане по-нататък този или онзи "талант", компромисите на "експертите", които най-често се самозабавляваха, отколкото да бяха сериозни и истински оценяващи номерата... Впрочем защо така бързо се уплашиха от руската песен и реч от сцената, та мигновено отстраниха от микрофоните кандидата за талант Лев? Песента обещаваше и добро изпълнение, и добро настроение... В същото време бяха допуснати други "чужденци" - сирийци, роми и пр., които с нищо не заявиха повече таланта си? Отново политика и конюнктура ли ще определят и забавата ни?

Водещите много се "кефили". Поне Сашко Кадиев ни уверяваше в това. Да се "кефят", ама как зрителите да се "кефят" с равнището на подобно шоу? Как зрителите да издържат до края на телевизионния формат с подобна забава!

Без да подценявам нивото на художествената ни самодейност, ще отбележа, че повечето изпълнители бяха на твърде ниско, читалищно ниво. Най-впечатляващи бяха например децата от Ботевград, представили се с танци, песен и мажоретки... Всичко останало поне засега беше на равнището на българската политика.

Каквито са управляващите в страната, такива са и кандидатите за таланти... А очакванията от тях са по-големи... Дотук форматът "България търси талант" е поблизо до свлачище в телевизионната култура... Нищо, че го представят като атрактивно, блестящо, изумително, потресаващо и успешно...

Кич и ламтеж за пари вместо история

Ще бъде ли запазен в автентичен вид древният паметник Небет тепе в Пловдив?

Пенка КАЛИНКОВА

Дискусията за надстрояване на крепостта на Небет Тепе продължава втора година. На Небет тепе - Хълма на стражите, се е намирало едно от четирите праисторически селища на територията на днешния Пловдив. Този хълм е люлката на античния град. Пловдивчани знаят, че от тази част на Трихълмието, с височина 203 м, започва историята на Пловдив, съизмерим по възраст с Троя и Микена. Останките от праисторическото селище съжителстват с крепостните съоръжения от елинистическата и римската епоха. В най-северната част са руините от първите елинистически фортификационни съоръжения, изградени от огромни каменни блокове, т.нар. циклопов строеж. Крепостна стена, дълга 1650 метра, обгражда територия повече от 80 хектара, цитадела и светилище. Основният дял от разкритите крепостни градежи се отнася към средата на IV век преди Христа до средата на I век след Христа - установяването на римската власт в Тракия.

Още през 90-те години на XX век беше известен идеен проект на арх. Вера Коларова и арх. Румяна Пройкова за консервация и експониране на крепостния комплекс. По-късно арх. Пройкова подготви работен проект. В него се предвиждат завършване на археологическите разкопки, експониране на запазените градежи с обозначаване на отделните строителни периоди. Както вече съм писала в ДУМА, планира се озеленяване с алейна мрежа, ограда на паметника на културата, информационен пункт при входа на комплекса, ефектно осветление. Търсеха се възможности за финансиране.

И така до края на 2013 г., когато се появи проектът на арх. Юлий Фърков, известен с реализацията на крепостта Цари Мали град над самоковското село Белчин, заговори се за надграждане, за ефекта от туристическите атракции и т.н. Проектът му предвиждаше средновековна кула-музей, надстрояване на крепостната стена, дори ескалатор до върха на Небет тепе. Дискусията възникна моментално и се води с избухвания и притихвания през цялата 2014 г. По предложение на своите колеги от Пловдив Националната камара на архитектите излезе с критично към проекта становище, подкрепяно и от граждани. В онлайн петиция над 900 души се обявяват за запазване на автентичността. Националният институт за недвижимо културно наследство заяви свое становище. Въпреки всички забележки, направени от експертите, проектът на арх. Фърков беше съгласуван в Министерството на културата. Наистина стените вече няма да се надстроят "до зъбер", акцентът щял да падне върху тракийския период на застрояване на хълма, наричан още "акт за раждане" на града.

Напоследък е очевиден засиленият интерес към темата за възстановките на крепости и надстрояването на крепостни зидове из цялата страна. Очевидно, това е свързано и с определена от Европа солидна сума от 300 милиона евро през новия програмен период до 2020 г. именно за реставрации и поддържане на паметници на културата. В национален ефир директорът на НИМ Божидар Димитров употреби нечуван за академичните среди език спрямо проф. арх. Тодор Кръстев. Арх. Кръстев впрочем е автор заедно със свой екип на разработката за културно-историческото наследство в ОУП на Пловдив от 2006 г., както и на идейния проект за ревитализацията на Римския стадион в Пловдив, получил две награди през 2014 г - на публиката и специална в раздела "сгради - паметници на културата" в националния конкурс.

В пловдивски вестник от началото на март Божидар Димитров продължава атаката си срещу опонентите на проекта за надстрояване на крепостните стени на Небет тепе. Позовава се и на съществуващи изображения, на големия туристически бум в Белчин и на други места. Обявява: "Не крия, че съм родоначалник на идеята за Небет тепе". За всички обаче, които познават историята на Пловдив, истината е съвсем друга - преди него има археолози, има архитекти реставратори и т.н., но това в случая не е най-важното.

Опасенията на критиците на надстрояването са свързани с бутафорията, с използването на съвременни строителни материали, с помитането на части от автентичния градеж, видно от резултатите в крепостите "Кракра Перникски", "Яйлата", Созопол... Известен е великият принцип от Венецианската харта на ИКОМОС: "Реставрацията завършва там, където започва хипотезата". Така е или поне така би трябвало да бъде. Има и сполучливи реализации като крепостта Перистера в Пещера, издигната почти от нулата и открита за публиката в средата на 2014-та. Там, където крепостта е извън градската среда, където се ражда на гол хълм, се получава симпатична сценографска възстановка. Случаят с Пловдив обаче е друг - тук има крепостни стени, има основа на кула, има дори таен вход в крепостта, стълбите към който могат да бъдат унищожени от проектиран фуникулор, има наслагване на различни епохи и не бива да бъде предпочетена една за сметка на друга, защото се нарушава усещането за многопластовост, заявява експертното си мнение арх. Антоанета Топалова. Ако с крепостта на Небет тепе се случи това, което се случва на други места в страната, Пловдив няма шанс да влезе в Списъка на световното културно и природно наследство на ЮНЕСКО, твърди проф. арх. Тодор Кръстев. До момента градът успя да опази автентичните си паметници и неповторимия си дух на културно средище, пазещо за днешните и бъдещите поколения следите от няколко цивилизации. Съвременният кич може само да унищожи неговата уникалност - именно тя привлича туристите, а не бутафорията от ламтеж за европейски пари, с която се опитват да я заменят.

На 27 март от 14 ч. е предвидено публично обсъждане в залата на Общинския съвет в Пловдив.

Възстановяват тракийско рибарско селище в Дуранкулак

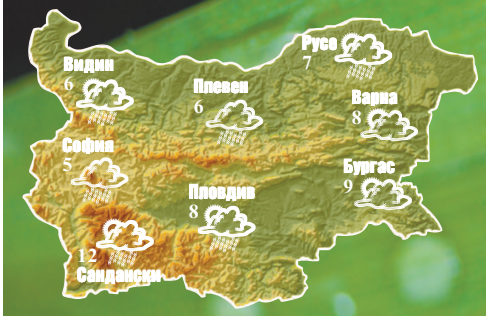
Дана РУСЕВА

Възстановка на тракийско рибарско селище "Брия" ще бъде направена край село Дуранкулак по проект, финансиран от местната инициативна рибарска група "Шабла - Каварна - Балчик" по оперативната програма "Рибарство", съобщават от община Шабла, която подписа договор за изпълнение.

Строително-монтажните работи трябва да приключат за 100 календарни дни, а стойността на обекта е 130 742 лв.

"Брия" ще представлява малко, укрепено и защитено средище за занаяти и търговия, свързани основно с рибарството. Ще се практикуват занаяти, обслужващи рибарите, търговията и мореплаването - дърводелство, грънчарство, обработка на метали, тъкачество, плетене на мрежи. Проектът предвижда изграждане на рибарска хижа за нуждите на рибарите от Дуранкулак. Тя попада в непосредствена близост до "Брия", така че туристите и посетителите да могат да се запознаят и със съвременното рибарство и да се възползват от предлаганите от рибарите услуги - покупка на риба, организиран риболов и плаване.

ВРЕМЕТО

Днес времето над страната ще бъде предимно облачно, със слаби превалявания от дъжд и сняг. Вятърът ще е слаб. Минималните температури ще са между минус 3 и 2 градуса, максималните ще са между 4-9 градуса, в София 5 градуса. По Черноморието облачността ще остане значителна, но ще бъде почти без валежи. Вятърът ще слаб до умерен. Максимални температури 6-7 градуса. Вълнението на морето около 2 бала. Над планините ще е облачно и мъгливо, с превалявания от сняг. Вятърът по билата ще е умерен до силен. Температурата на 1200 м около минус 2 градуса, на 2000 м около минус 6 градуса.

Изгледи за

20
максимални
5°/7°

21
максимални
8°/13°

В петък времето ще се задържи сравнително студено. Все още на места ще има и слаби превалявания. В събота максималните температури ще се повишат и ще са между 8-13 градуса.

ДУМА
www.duma.bg
duma@duma.bg

Основател
Стефан Продев

Издател „ДУМА 2008" ЕООД
Николай Малинов

Русия и България
Монд дипломатик
СЪВМЕСТНО ИЗДАНИЕ С ДУМА

И. д. главен редактор
Юрий Борисов
yborisov@duma.bg

Зам. главни редактори
Георги Георгиев
ggeorgiev@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg

Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

ТЕЛЕФОН НА ЧИТАТЕЛЯ:
97 05 200,
810 73 78

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано" 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен номератор 97 05 + вътрешен номер

Управител Павел Бебов

ЖУРНАЛИСТИЧЕСКИ ЕКИП

НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

БЪЛГАРИЯ: Александър Симов - завеждащ отдел - 230; Аида Паникян - 218; Десислава Велева; Мария Нинова - 230; Милена Николова - 233; Павлета Давидова - 215; Станка Динева - 224; Юлия Кулинска - 224

ИКОНОМИКА: Наталия Гергова - завеждащ отдел - 247; Мая Калпачка-Йовановска - 246; Светлана Велева - 246

СВЯТ: Галина Младенова - завеждащ отдел - 219; Албърт Аврамов - 220, Кристиела Симеонова - 220

КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240; Альона Нейкова - 239

ОБЩЕСТВО: Велиана Христова - завеждащ отдел - 238; Ина Михайлова - 214; Светла Василева - 231; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229

ЧЕТИВО: Борис Данков - завеждащ отдел, редактор на "Пегас" - 244; Неделник: Богдан Иванов - 225; Пардон: Чавдар Шинов; Художник: Анатолий Станкулов

СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245, Марин Милашки - 245

ФОТО: Благовеста Цветкова - 206; Мариета Томова - 206

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров; Желязко Тенчев; Кристина Станимирова; Спаска Венева; Снежана Христова

АДМИНИСТРАЦИЯ

ОФИС МЕНИДЖЪР: Ели Мишева - 200; факс - 975-26-04

ДИРЕКТОР МАРКЕТИНГ: Дея Йорданова - 207

ДИЗАЙН: Велислава Хубавий - 201

РЕКЛАМА: Петрана Сомлева - 205, Ива Костадинова - 221; e-mail - reklama@duma.bg, Експонатор: 91975 в. 112; Печат: „Нюзпринт" ЕООД, 1113 София, ул. „Тинтява" 100; "Национална агенция разпространение - АД" - 02/962-23-23; "Национална дистрибуция" ООД - 02/975 20 35

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Мирослав Александров, Румяна Кирилова - 203; abonament@duma.bg

КАСА - 97-05-249

НАБОР: Хрисула Василева - 227, e-mail: korespondenti@duma.bg;

ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

ВЕСТНИК „ДУМА" Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ „РАБОТНИКЪ", „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК" И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО"

ИЗПОЛЗВАНИ СА И ЕМИСИИТЕ НА БТА, "ФОКУС", БГНЕС, БНР, ФРАНС ПРЕС, ИНТЕРНЕТ И ДР.
РЪКОПИСИ НЕ СЕ РЕЦЕНЗИРАТ И НЕ СЕ ВРЪЩАТ

1 БНТ

06.00 Денят започва Информационен сутрешен блок
09.00 По света и у нас
09.15 Денят започва с Култура
10.30 Здравето отблизо Здравно предаване с водещи Мария Андонова и Ивайло Захариев
11.35 Телепазарен прозорец
11.50 Пари за вашия бизнес
12.00 По света и у нас
12.30 Бързо, лесно, вкусно: Рецепта на деня /п/
12.45 Телепазарен прозорец
13.00 Love.net /100 години българско кино/ /п/
14.55 Телепазарен прозорец
15.10 Младият Дракула тв филм / 13, последен епизод/
15.40 Телепазарен прозорец
16.00 По света и у нас
16.10 Новини на турски език
16.25 Малки истории /п/
16.35 Светиците /91 епизод/
17.20 Бързо, лесно, вкусно: Рецепта на деня /п/
17.30 Дързост и красота тв филм /3511 епизод/
17.55 Зелена светлина
18.00 По света и у нас
18.30 Още от деня с Димитър Цонев информационно предаване
19.15 Тегленe тиражите на ТОТО 2 и Втори ТОТО шанс
19.45 Лека нощ, деца!: Маша и Мечокът
20.00 По света и у нас
20.50 Спортни новини
21.05 Американска мечта. Произведено в България /Димитър Пенев/
21.30 Студио „Футбол"
22.05 Футбол: Среща от турнира на Лига Европа пряко предаване
00.00 По света и у нас
00.10 Зелена светлина
00.15 Отчуждение /100 години българско кино/ игрален филм /България, 2013г./, режисьор Милко Лазаров, в ролите: Христос Стергиоглу, Марияна Жикич, Ованес Торосян и др.
01.40 Бързо, лесно, вкусно /п/

bTV

06.30 „Тази сутрин"- информационно предаване с водещи Антон Хекимян и Биляна Гавазова
09.30 „Преди обед" - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.30 „Шоуто на Слави" /п./ - вечерно токшоу
13.30 „Тайните на времето"- сериал
15.30 „Светлината на моя живот" - сериал
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице"- публицистично предаване с водещ Цветанка Ризова
18.00 „Бинго милиони" - телевизионна лотария
18.05 „Опасни улици" - сериал
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.00 „Завръщане" - сериал, еп. 27
21.30 „MasterChef"- кулинарно шоу
22.30 „Шоуто на Слави" - вечерно токшоу
23.30 bTV Новините - късна емисия
00.00 „Кости" - сериал, с. 7, еп. 2
01.00 „Али Макбийл" - сериал, с. 5, еп. 9
02.00 „Преди обед" /п./ - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
04.00 „Папараци" /п./ - новините от шоубизнеса с водещ Николета Лозанова

NOVA

05.15 „Часът на Милен Цветков" - предаване на НТВ /п/
06.20 „Здравей, България" - сутрешен блок на НТВ
09.30 „На кафе" - предаване на НТВ
11.30 „Бон Апети" - предаване на НТВ
12.00 Новините на Нова
12.30 „Огнено сърце" - сериен филм
13.30 „Моята карма" - сериен филм
14.30 „Надежда за обич" - сериен филм
16.00 Новините на Нова
16.30 „Малката булка" - сериен филм
18.00 „Сделка или не" - телевизионна игра
19.00 Новините на Нова - централна емисия
20.00 „Съдби на кръстопът" (премиера) - предаване на НТВ
21.00 „Кошмари в кухнята" - предаване на НТВ
22.00 „Мистични истории" - предаване на НТВ
23.00 „Господари на ефира" - забавно предаване
23.30 Новините на Нова
00.00 „Часът на Милен Цветков" - предаване на НТВ
01.00 „Военни престъпления" - сериен филм, 7 сезон
02.00 „На кафе" - предаване на НТВ /п/
03.30 „Ангелският остров" - сериен филм
04.30 „Готова на всичко" - сериен филм

1

05.00 Телеканал „Добро утро"
08.00 Новини
08.15 Телеканал „Добро утро"
08.40 „Контролна покупка"
09.05 „Живей здраво!"
10.05 „Модна присъда"
11.00 Новини
11.20 Сериал: „Дългият път към дома"
13.25 „Времето ще покаже"
14.00 Новини
14.15 „Времето ще покаже" (продължение)
15.05 „Мъжко / Женско"
15.55 „Насаме с всички"
17.00 Вечерни новини
18.00 „Хайде да се оженим"
19.00 „Нека говорят"
20.00 Време
20.35 Сериал: „Дългият път към дома"
22.30 „Вечерният Ургант"
00.00 Нощни новини
00.15 „Насаме с всички"
01.05 „Времето ще покаже"
01.50 „Нека говорят"
02.40 „Модна присъда"
04.00 Новини
04.05 „Мъжко/Женско"

ОВЕН
Днес прагматично ще подходите при решаване на служебен или друг въпрос, с което ще си спестите време, пари и много главоболия.
21 март - 20 април

РАК
Прекалено многото отговорности и умора на работното място ще подтикне някои от вас да потърсят по-добри възможности за реализация.
22 юни - 23 юли

ВЕЗНИ
По-често днес ще търсите компанията на човек, с когото се чувствате спокойни. Избягвайте начинания, за които не сте подготвени.
24 септември - 23 октомври

КОЗИРОГ
Днес, ако бъдете по-внимателни в отношенията си с околните, денят ви ще премине много по-спокойно и преди всичко успешно.
22 декември - 20 януари

ТЕЛЕЦ
Днес ще жънете успехи в поредния конфликт, свързан с професионалната ви заетост, с отношения с партньорите или в личните ви дела.
21 април - 21 май

ЛЪВ
Днес ще се справите с всички трудности и ще приключите навреме всичко започнато. Ще получите добри новини в професионален план.
23 юли - 23 август

СКОРПИОН
Всяко непоискано добро може да се върне към вас с обратен знак. За това не хабете енергията си напразно, очакват ви по-важни дела.
24 октомври - 22 ноември

ВОДОЛЕЙ
Днес превърнете недостатъците си в предимство. Насочете енергията си към нещата, които ви харесват и ви носят удоволствие.
21 януари - 19 февруари

БЛИЗНАЦИ
Днес разчитайте преди всичко на себе си, с практичната си мисъл и бързи реакции ще постигнете повече, отколкото работа в екип.
22 май - 21 юни

ДЕВА
Днес ще съумеете да предразположите околните към идеите ви. Прощавайте на себе си и на другите допускането на грешки.
24 август - 23 септември

СТРЕЛЕЦ
Днес трансформациите ще внасят промени в усещането ви за нещата. Трябва да пристъпите към по-важните задачи целенасочено.
23 ноември - 21 декември

РИБИ
Днес се абстрахирайте от дразнителите. Запретнете ръкави и покажете това, на което сте способни, разбира се, в най-добрия смисъл.
20 февруари - 20 март

www.duma.bg

Очаквайте

„ОПАСНИ ВРЪЗКИ" С ПРЕМИЕРА ВЪВ ВАРНА В ДЕНЯ НА ТЕАТЪРА

„Аларма пънк джаз" с нови имена в балканския джаз

Сръбският квартет "Eyot" изнася концерт в Първо студио на БНР четири години по-късно

Слушали ли сте балкански джаз, който да съчетава енергията на "Нирвана" и атмосферата на "E.S.T.", запазвайки обаче и специфичния вкус на нашите географски ширини? Ако не ви се вярва, че такова нещо съществува, заповядайте на 26 март в БНР, за да се убедите с ушите и сърцата си, съобщават организаторите от БНР. Сръбският ню-джаз квартет "Eyot" ще представи новия си албум "Similarity" в рамките на радиофестивала "Аларма пънк джаз". Денят е четвъртък, а вратите на Първо студио на БНР отварят в 21 ч. Третият албум на групата, който излезе преди няколко месеца, е записан и продуциран от Джим Бар (басиста на "Get The Blessing" и "Portishead"), като в една от пиесите гостува и брас-секцията на Get The Blessing в лицето на тромпетиста Пийт Джъдж (и него ще го видим по-късно, през април, в София) и саксофониста Джейк Макмърчи.

"Eyot" има своя история с "Аларма пънк джаз" и Първо студио на Националното радио. През септември 2011 г. там беше един от последните им концерти като "малка група"... и само няколко месеца по-късно последва наградата на MIDEM в Кан, участията им на международните джаз фестивали в Лондон, Дубай и Хонконг, турнетата из Русия и цяла Европа, пълните зали на тяхна родна територия.

Групата носи нещо от звука и енигмата на великани като "E.S.T." и "The Necks", следвайки своя собствен джаз, в който има и пост-рок, и минимализъм, и далечни балкански реминисценции в мелодиите, и много, много ембиънт.

"С гордост го казвам вече втори път, а знам за тях едва от вчера, "Eyot" са една от онези млади групи, които доказват, че за музиката няма бариери, ако е качествена", посочва Рамбо Амадеус. "Неочаквано красив и ясен звук", допълва Давид Албахари.

Програмата на "Аларма пънк джаз" до края на юни включва още концерти на италианците "La Confraternita Del Purgatorio", бристълското ембиънт джаз дуо "Eyebrow", King Dude, Хюго Рейс, гръцките рокендрол герои Voodoo Healers и The Noise Figures, както и няколко съвместни начинания с български ъндърграунд проекти.

Билетите са по 15 лв., продават се в "Дюкян меломан", "Ticketplus" и "Ивентим". 20 лв. ще струват на входа на залата преди концерта.

Сто порции „Спанак с картофи" за приятели

След 3 години, 30 града в България и 50 хиляди зрители, Владимир Карамазов, Захари Бахаров и Юлиан Вергов се завръщат отново там, откъдето започнаха - голямата сцена на Държавния сатиричен театър "Алеко Константинов". За да забъркат стотната порция "Спанак с картофи" по рецептата на Золтан Егреши.

Така те доказаха, че Земята е кръгла, светът е смешен, а най-хубавите неща се правят от приятели и за приятели. Вероятно и след още 200 представления Владо, Захари и Юли няма да се научат да готвят спанак с картофи, няма да разбират жените, нито пък ще оправят футбола, но техните герои за пореден път ще ни предадат урока, който все не научаваме - в този несигурен свят най-сигурното нещо е любовта, подчертават от Сатирата.

100-тното представление ще се играе на 28 март от 19.30 ч. на голямата сцена на Сатиричния театър "Ал. Константинов".

"Спанак с картофи" е първото самостоятелно представление на трима актьори и е съвместна продукция на "Three Bears Entertainment", "Артишок" и Сатиричния театър. Вторият проект на трима актьори - постановката "Арт" на Ясмина Реза, също се радва на успех. Тя е играна 65 пъти и е видяна от над 35 000 зрители.

Корейски кът откриват в Столичната библиотека

Тържествено откриване на Корейския кът в Столичната библиотека ще се състои днес от 11 ч. на IV етаж, научи ДУМА от посолството на Република Корея у нас. Корейският кът е създаден в резултат от сътрудничеството между двете институции. По света вече работят 30 подобни центрове по проект на Министерството на външните работи на Република Корея, създадени от 2012 г. до днес на основата на партньорство с чуждестранни организации-домакини, сред които университети, обществени библиотеки и културни центрове. Първият в България Корейски кът в Столична библиотека е място, където читателите могат да усетят атмосферата на Корея и да открият информация, свързана с историята, икономиката и туризма на тази интересна и далечна страна. Предоставените около 800 броя книги, списания, албуми, аудиовизуални материали, учебници по корейски език, компютри, DVD-плеър и презентационна техника превръщат Корейския кът в предпочитано място за интеркултурен диалог.

Работното време на Корейския кът е от понеделник до петък от 9.30 до 17.45 ч.

кратки

Благотворителна изложба „Да помогнем на Еми"

Изложба за събиране на средства за лечение на Еми ще бъде открита на 21 март от 11 до 18 ч. в столичната галерия "Ракурси". Еми е на 11 години и от двегодишна страда от автоимунно заболяване, което успешно лекува в Германия. За да бъде овладяна болестта, която засяга зрението й, лечението трябва да приключи до година. Родителите на Еми са художници и досега са събрали 26 000 евро, но са необходими още 4000 евро за довършване на терапията. Много автори предоставиха безвъзмездно свои произведения за тази благотворителна акция - Андрей Даниел, Капка Кънева, Атанас Атанасов, Васил Колев, Михаил Лалов, Валентин Ангелов и много др.

„Пепеляшка" е най-гледаният филм за миналия уикенд

Опреснената класическа история по мотиви на Шарл Перо и братя Грим "Пепеляшка" на компанията "Дисни" е най-гледаният филм за миналия уикенд, съобщи БТА. Популярната приказка, оживена от Лили Джеймс, Хелена Бонъм Картър, Кейт Бланшет, Ричард Мадън и Стелан Скарсгаард, излязла у нас в дублиран и субтитриран вариант, е гледана от 31 049 зрители и има 239 459 лева приходи за първите три дни. На втора позиция е "Спондж Боб: Гъба на сухо". Популярната анимационна история са видели 89 742 зрители, 785 893 лева са приходите за времето, откакто е на големия екран у нас. Другата премиера - "Среднощно преследване", е на трета позиция. Екшънът, в който наемен убиец се обръща срещу бившия си шеф, за да защити сина си, е гледан от 6786 зрители и има 56 442 лева приходи за първите три дни. На четвърто място е "Kingsman: Тайните служби", създаден по комиксите на Марк Милър и Дейв Гибънс. Екшънът има вече 62 444 зрители и 530 789 лева от билети. Пети поред в топ 10 е "Чапи" от Нийл Бломкамп, който вече показа своите възможности в "Сектор 9" и "Елизиум". На шеста позиция е "Американски снайперист". Филмът на Клинт Истууд по книгата на Крис Кайл с Брадли Купър в главната роля е гледан от 28 510 зрители и е събрал 245 060 лева. Седми се нарежда "Петдесет нюанса сиво". Създаденият по едноименната книга на Е.Л. Джеймс с Дакота Джонсън и Джейми Дорнан е гледан от 181 264 зрители и има 1 427 974 лева от билети за месец на екраните.

„Не ни безпокойте!” ЗЕЛЕНА КАМПАНИЯ НА „СОФИЯ ФИЛМ ФЕСТ”

Прожекция на филма на Вим Вендерс „Солта на земята” и дискусия за опазването и залесяването на горите ще има в кино „Одеон” на 20 март

Снимка СФФ

Кадър от филма на Вим Вендерс “Солта на земята”

Дискусия на тема “Опазване и залесяване на горите в България” организира 19-ият международен “София филм фест” в навечерието на Деня на гората - 21 март. “Не ни безпокойте!” е зелена инициатива на фестивала в партньорство с “Прозрачни планини” и международната природозащитна организация WWF, научи ДУМА от Светлана Дамянова. Датата на събитието е 20 март, началото е в 17 ч., мястото - кино “Одеон”.

Кампанията “Не ни безпокойте!” е вдъхновена от най-новия документален шедьовър “Солта на земята” на Вим Вендерс и неговия сърежисьор Жулиано Рибейро Салгадо. Филмът разказва историята на Себастиао Салгадо - един от най-талантливите фотографи на всички времена. Творбата разкрива живота на легендарния творец, пътуващ през различни континенти, следвайки ритъма на променящото се човечество. През и чрез обектива си той става свидетел на едни от важните събития в историята на света, запечатва международни конфликти, глад, страховити кризи и масово преселение. Салгадо се впуска в откриването на девствените територии, на дивата флора и фауна, успява да улови с камерата си грандиозни пейзажи като част от уникален фотографски проект - преклонение пред красотата на планетата, като сериозно застъпва темата за опазването на горите от изсичане и социалната отговорност по залесяването им.

Филмът е удостоен със Специалната награда на журито и Наградата на екуменическото жури в програмата “Особен поглед” от фестивала в Кан 2014, с Наградата на публиката в Сан Себастиан 2014, има номинация за “Оскар” за най-добър документален филм. Непосредствено след дискусията от 18.30 ч. е предвидена прожекция на “Солта на земята”. По време на дискусията от “Прозрачни планини” ще научим за дисбаланса в българските гори и какво може да направи обществото по този проблем. По въпроса защо не трябва да се изсичат вековните дървета ще чуем и експертната позиция на Сашо Дунчев от WWF, и ще научим как да залесяваме.

Кулинарна надпревара в столичното НЧ „Димчо Дебелянов-1960”

Столичното Народно читалище “Димчо Дебелянов-1960” в кв. “Яворов”, бл. 29, и тази година инициира традиционната кулинарна надпревара и празнува деня на пролетта. Организаторите канят всички желаещи на 21 март (събота) от 11 ч. в салона на читалището. “Здравословната храна като начин за провокация на мисленето на хората” е идеята на корифеите в кухнята. Кулинарното състезание между поколенията, с участието на възпитаници на читалището и техните родители, съквартанци и преподаватели, събужда творческото начало в приготовленията на гозбите, предизвиква естетически вкус и усет към красивото.

В този ден участниците и гостите ще се насладят на изпълненията на младите певци и творци, всички заедно ще попеят любими и незабравими мелодии.

Миглена ИВАНОВА, организатор събития

Авторът на „Най-доброто лекарство сте вие” гостува у нас

Д-р Фредерик Салдман

Д-р Фредерик Салдман, световна знаменитост в областта на кардиологията, нутриционизма и хармоничния начин на живот, пристига у нас на 24 март. Авторът на току-що издадената на български език “Най-доброто лекарство сте вие” (“Колибри”) ще изнесе безплатна лекция на тема “Как да живеем без болести”, която ще бъде излъчена по Френската национална телевизия. Събитието ще се състои във вторник, 24 март, от 19 ч. в столичната книжарница “Хеликон България” на бул. “Цар Освободител” 4.

“Най-доброто лекарство сте вие” е смело и прагматично четиво, което громи множество заблуди по темата за здравето и адекватните хранителни навици и заслужава вниманието на всеки родител, учител и медицински работник, както и на всеки човек с крехка имунна система, пояснават издателите. “Ако трябва да сравня книгата си с някакъв предмет, бих избрал швейцарското ножче: то е многофункционално и позволява на човек да подходи непосредствено и прагматично към всяка ситуация. Моята амбиция е да ви покажа как да надмогвате болестите и

как по-добре да се предпазвате от тях с вашите собствени възможности, за да живеете дълго и в добро здраве”, уверява читателите си д-р Салдман. Събитието се осъществява с партньорството на Френския културен институт - София. Входът е свободен.

Снимки Благовеста ЦВЕТКОВА

Изложбата “Красота от близо и далеч. Великденски яйца от Чехия, Словакия и България” е подредена в залите на Националния етнографски музей при БАН до 30 април. Показани са около 300 образци на яйца, рисувани и украсени чрез различни традиционни и модерни техники, прилагани в трите държави. Всяко шарено яйце символизира възкресението, живота, любовта, а според изписването си носи и своето послание за здраве, дълголетие, късмет и благоденствие. От 7 до 9 април експозицията ще бъде съпътствана от демонстрации на традиционни български и чешки техники за изписване на великденски яйца

СКРЪБНА ВЕСТ

С прискърбие съобщаваме, че на **17.03.2015 г.** почина

О.З. ГЕНЕРАЛ-ЛЕЙТЕНАНТ

МАТЕЙ АНГЕЛОВ МАТЕЕВ

1927-2015

ЗАВЪРШИ ЕДИН СКРОМЕН И СЪЗНАТЕЛЕН ЖИВОТ. МИР И ПОКОЙ ЗА СВЕТЛИЯ ТИ ДУХ!

Поклонението ще се състои на 20.03.2015 г. /петък/ от 13.30 часа в Ритуалната зала на Централните софийски гробища.

От семейството

www.duma.bg

Очаквайте

АСЕН БЛАТЕЧКИ СПАСИ ОТ ПРОВАЛ СПЕКТАКЪЛ С ТОНИ ДИМИТРОВА

Пазят в тайна носителите на „Златна игла“

Академията за мода ще връчи престижната награда в 6 категории

Снимка ХАЙЛАЙФ/ОТ ИГЛА ДО КОНЕЦ

Статуетката “Златна игла” по традиция е дело на най-добрия български бижутер Анжело Красини

Имената на тазгодишните носители на приза “Златна игла” отново са обвити в тайна. Отличените с престижната награда, връчвана от Академията за мода с председател проф. Любомир Стойков, ще бъдат съобщени на официалната церемония в присъствието на много ВИП гости и представители на медиите. Тържественото връчване на приза ще се състои на 31 март (вторник) в “Рамада София хотел”.

Победителите ще са в 6 категории: “Дизайнер на годината”, “Модна къща на годината”, “Моден фотограф”, “Най-добър млад дизайнер”, “Моден гримьор” и “Цялостен принос”.

За големите призове вече гласува жури от 30 най-добри лайфстайл журналисти от печатните и електронните медии у нас.

“Най-голямата награда на Академията “Златна игла 2015” се връчва в момент, когато определено се индикира оживление в българския моден дизайн, а отчасти и в родната модна индустрия. Нашата амбиция е да оценим и стимулираме най-ярките представители в модната сфера и особено онези от тях, които ни радват със запомнящи се изяви в публичното пространство. Модата е не само естетически, но и комуникационен феномен и затова българските лайфстайл журналисти отличават и по този белег най-добрите. Искрено се надявам журналистическият избор да съвпадне с избора на широката публика - на модните потребители и ценители”, уточни проф. Любомир Стойков.

ПОСВЕЩАВАТ ВЕЧЕР НА ФРАНК СИНАТРА

На вечер, посветена на Франк Синатра, са поканени меломаните днес, 19 март, в столичния Culture Beat Club (бул. “България” 1). Талантливият Васил Петров в компанията на магнетичната изпълнителка Амалия Ненова ще превърнат пространството в джаз сцена от световна величина. Артистите ще бъдат акомпанирани от виртуозния пианист Ангел Заберски, господаря на китарата Кирил Пелтеков-Стемли, бас торнадото Венко Кръстев и Деян Драгиев-Даката, който ще покаже майсторски умения зад барабаните. Меломаните ще имат възможност да чуят непреходните хитове на Франк Синатра в перфектно изпълнение и аранжимент. Ще звучат песни като “Fly me to the moon”, “New York, New York”, “Strangers in the Night”, “You`re Sensational”, “I`ve Got You Under My Skin”, а атмосферата ще бъде празнична. Във втората част на събитието зад пулта ще застане DJ Emo a.k.a EK, който ще се погрижи всички да танцуват като през 80-те. Събитието, което се провежда под наслов Jazz It Up, е част от новата концепция да се представя всеки месец по-различен поглед към джаз сцената чрез трибюти на култови артисти. Вход - 10 лв.

100-годишна скочи с парашут и се гмурна при бели акули

Южноафриканска прабаба столетница, след като скочи с парашут, продължи с предизвикателствата и се гмурна в клетка в компанията на големи бели акули, съобщи агенция ЮПИ. Джорджина Харууд реши да отбележи своя вековен юбилеен рожден ден, като вдигна адреналина си до най-висока точка. Като оцеля при парашутен скок, дамата продължи тържествата, изправяйки се лице в лице с големите бели акули, отделена от тях само от метална клетка.

Щом се потопи във водите на Гаансбей, Джорджина изрази съчувствие към морските хищници: “Те се хранят предимно с риби хек. Ние, хората, ги ловим изпод носа им, после се сърдим, че акулите идват в заливите и си ни похапват!”

Windows 10 разпознава лица

Новата операционна система Windows 10 ще позволява на потребителите да влизат в устройствата си без парола, използвайки разпознаване на лице, съобщиха от “Майкрософт”. Функцията Windows Hello ще поддържа биометрична идентификация като част от усилията за намаляване на употребата на пароли, които често може да бъдат хакнати.

“Това означава да използвате лицето, ириса или отпечатък от пръста си, за да отключвате вашите приспособления. Единствено вие и вашето устройство сте ключът към вашите приложения, данни, уебсайтове и услуги, а не произволна комбинация от букви и цифри, която лесно може да бъде забравена, разкрита или записана и окачена на таблото със съобщения”, написа в блога си вицепрезидентът на “Майкрософт” Джо Белфиоре.

Този ход беше предприет след вълна от съобщения за хакнати бази данни, което може да доведе до кражба на лична информация и други престъпления.

“Епъл” и “Самсунг” вече започнаха поставянето на сензори за пръстови отпечатъци на смартфоните си и разработват други типове биометрични джаджи в редица продукти и услуги.

РОБИ УИЛЯМС ЩЕ ПЕЕ НА ПЛАЖА В БУРГАС

Легендарният британец - Роби Уилямс - идва с най-големите си хитове на “Spirit of Burgas 2015”. Новото издание на фестивала се очертава да е най-голямото музикално събитие за лятото, а може би и за годината в България.

Изгрял като част от състава на “Take That”, Роби Уилямс добива истинска популярност в средата на 90-те, когато започва самостоятелната си кариера. С главозамайващите си 11 солови албума и продадени над 70 млн. копия, музикантът е най-успешният британски изпълнител в света. След като за ден продава 1,6 млн. билета за концертите си от турнето “Intensive Care”, Роби Уилямс е вписан и в Книгата с рекордите на Гинес.

Новото му турне “Let Me Entertain You” стартира след по-малко от 2 седмици и ще включва само 25 спирки в целия свят, една от които ще бъде и “Spirit of Burgas” на 7 август. Шоуто се очаква да бъде незабравимо пътешествие през дискографията на лошото момче на британската сцена, чийто репертоар включва само хитове: “Angels”, “Feel”, “She is the One”, “Freedom”, “Eternity”, “Me and My Monkey”, “Rude box”, “Let Me Entertain You”, “Rock DJ” и мн.др.

Първите 5000, закупили билет за събитието в Бургас, ще получат и допълнителен подарък - участие в томбола за ексклузивна среща с всички групи в бекстейджа и кратка обиколка на фестивалното градче на артистите. Пропуските се продават в мрежата на Eventim.bg в цялата страна по 150 лв. и ще важат не само за шоуто на Роби Уилямс, но и за пълните два дни на фестивала - 7 и 8 август.

Вицове

- Защо не си купуваш кола?
- И за какво ми е?! Като ми е готино - ме вози полицията, ако ми е кофти - “Бърза помощ”...

ЧРД

ИВАН ВУКАДИНОВ, художник
ИВАН ВУТОВ, футболен деятел
Доц. д-р ИВО ДРАГАНОВ, медиен експерт, преподавател в НАТФИЗ
Проф. ОГНЯН ГЕРДЖИКОВ, юрист, политик
Инж. ПЕТКО АРНАУДОВ, политик

ЦЪРКОВЕН КАЛЕНДАР

19

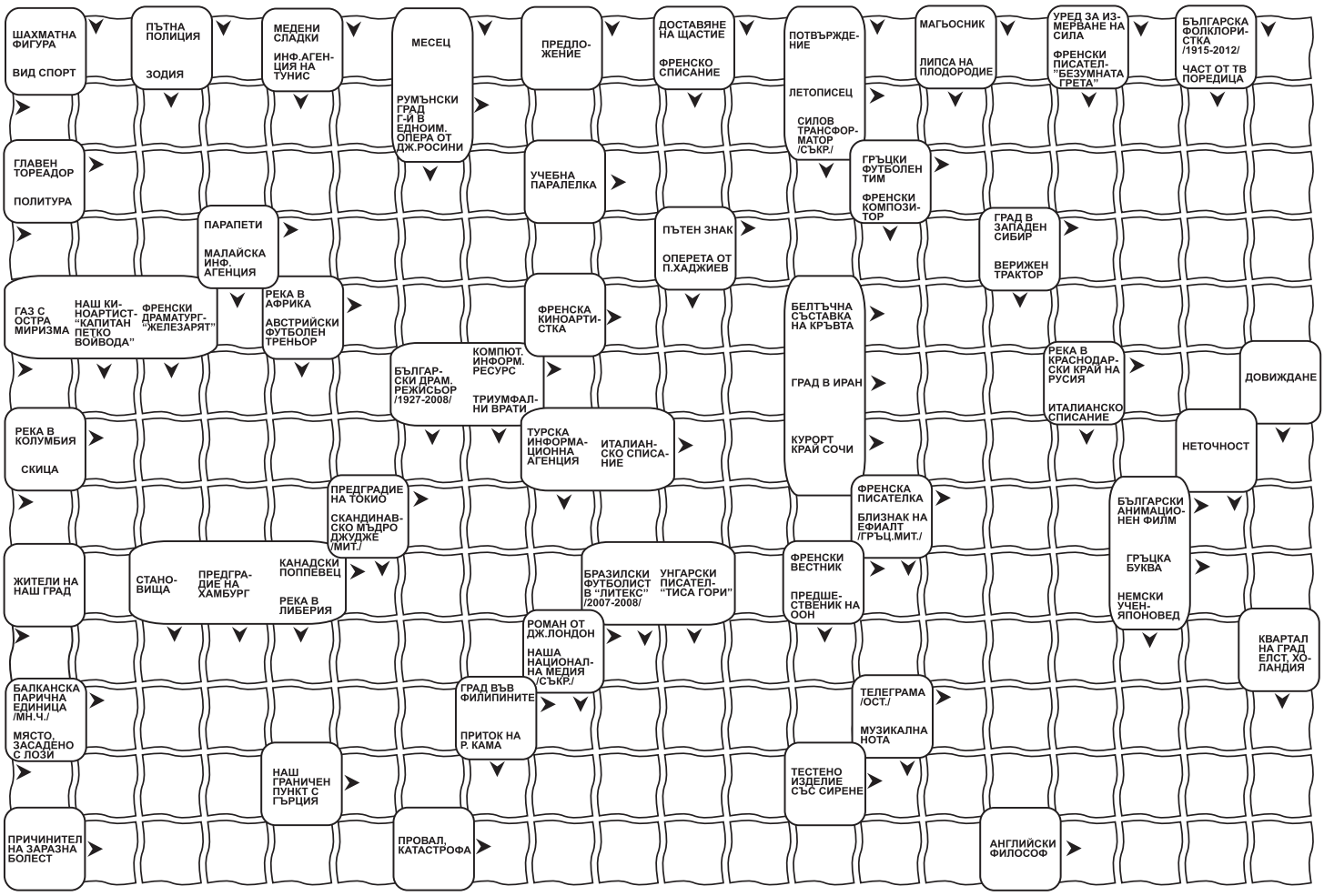

Св. мъченици Хрисант и Дария Римски

Хрисант бил син на знатен човек и се учил и възпитавал при най-знаменитите философи. Бидейки надарен с големи способности, бързо преуспявал във всички науки с голямо прилежание. Между другите книги Хрисант попаднал и на светото Евангелие. Като го прочел с внимание, то силно подействало върху душата на момъка. Хрисант познал, че в тая книга има истина, светлина и премъдрост. Дария, научена от Хрисант на християнския закон, също се покръстила и двамата започнали да живеят само за служение на Бог и полза на ближните, усърдно проповядвайки Евангелието и обръщайки езичниците. Хрисант и Дария били предадени на жестоки мъчения, заради вярата им в Христа. Императорът ги осъдил на мъчителна смърт: заповядал да ги изведат вън от града при известния римски път Салария и живи да ги закопаят в земята, което било изпълнено в 284 г.

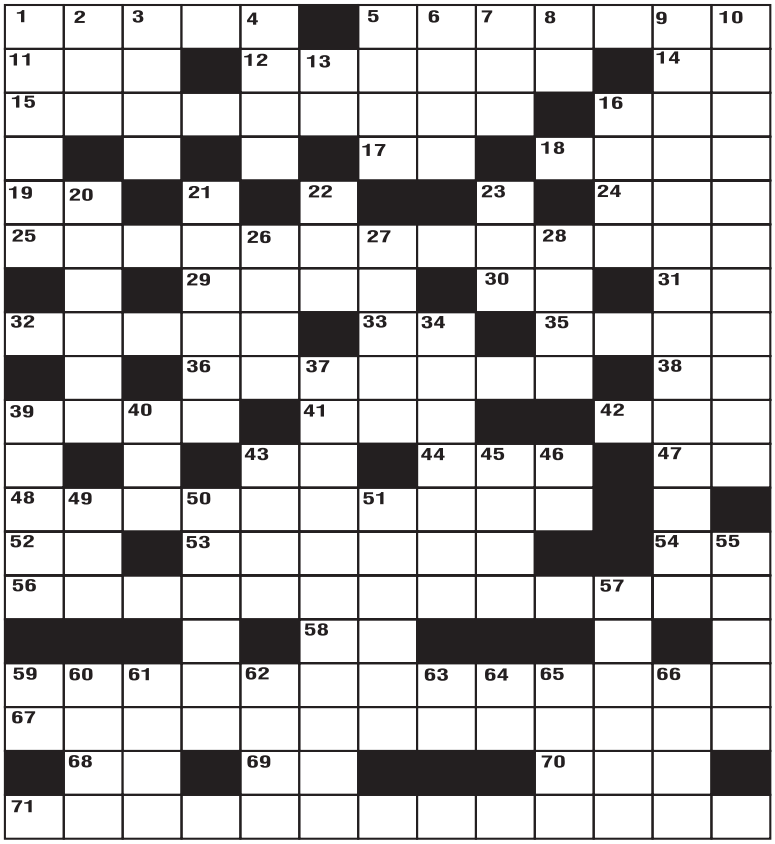
„Умно” портмоне вече не може да се изгуби

Ново “умно” портмоне известява собственика си чрез мобилно приложение, ако падне от чантата или бъде оставено на масата в ресторанта, пише Ingenieur.de. Създателите на изобретението от Полша, наречено Woolet, провеждат кампания за финансирането му в онлайн платформата Kickstarter. Собственикът на разработката разполага с възможност да зададе максимално позволено разстояние между портмонето и смартфона си в диапазона от 6 до 25 метра. Ако бъде забравена, ценната вещ задейства звъняща аларма. Това е възможно благодарение на минисензори в тънкото 9,9 мм портмоне, което се свързва със смартфон чрез Bluetooth. Наред с това портфейлът издава звуков сигнал при натискане на определен бутон в приложението.
Ако въпреки всичко портмонето се загуби и не може да бъде открито, мобилната програма показва карта с мястото, където е загубена връзката с него. Предвидена е възможност и за включване на всички останали потребители на Woolet в акция по издирване. В такъв случай мобилните телефони ще сканират района, където се намират, и ще изпратят данните директно към собственика на загубеното портмоне.
Идеята очевидно се радва на успех. В Kickstarter създателите на Woolet отдавна са надминали първоначалната си цел от 15 000 долара, събирайки 10 пъти повече - над $150 000.

РЕЧНИК: АНИМ, Аракава, Дуду, "Европео", Инирида, Лану, Оана, Окам, Стоин.

КЛАСИЧЕСКА КРЪСТОСЛОВИЦА

ВОДОРАВНО:

1. Калфа. 5. Планинари. 11. Японска гмуркачка за бисерни миди. 12. Част от закон. 14. Регионална лаборатория. 15. Лице, получаващо пенсия. 16. Героиня в българския сериал "Под прикритие". 17. Остров в Абу Даби. 18. Ободряваща напитка. 19. Пъкъл. 24. Френски департамент. 25. Насочване на подозрения. 29. Руски диригент. 30. Икономически институт. 31 Транспалетен нископовдигач. 32. Малка река. 33. Рибарска мрежа. 35. Партия в България. 36. Каптирания. 38. Парагвайски град. 39. Поема от Д. Габе. 41. Израстък на животинска глава. 42. Българска федерация по ръгби. 43. Древен японски театър. 44. Сорт домати. 47. Френски геолог. 48. Призрак. 52. Изпълнителна агенция. 53. Част от оптически уред. 54. Град в САЩ, Алабама. 56. Продуцентска дейност. 58. Шотландски остров. 59. Аскетизъм. 67. Средства за приятен аромат. 68. Древен турски град. 69. Приток на р. Кама. 70. Турско езеро. 71. Американски филм.

ОТВЕСНО:

1. Украсена тока на женски колан. 2. Название. 3. Язва. 4. Ремък. 5. Утайка. 6. Унасяне. 7. Френска река. 8. Река в Иркутска област на Русия. 9. Имената на български икономист. 10. Имената на руски писател. 13. Шотландски икономист. 16. Роман от Емил Зола. 20. Подаръци. 21. Направление. 22. Спектакъл. 23. Число. 26. Столицата на Бангладеш. 27. Благороден метал. 28. Стара английска партия. 34. Арменски шахматист. 37. Жена, финансираща дадено предаване. 39. Автомобилна горивна уредба. 40. Румънски парични единици. 43. Японски филм. 45. Средиземноморски храст. 46. Японски писател. 49. Немски политолог. 50. Водохранилище. 51. Лирически стихотворения. 55. Стаи в дворец. 57. Легендарна руска кънкобегачка. 59. Клас във водомоторния спорт. 60. Немски град. 61. Път. 62. Дилетант. 63. Чешки мотори. 64. Наше издателство. 65. Мебел за сядане. 66. Шия.

РЕЧНИК: „Амо", Banun.

СКАНДИ

ОТГОВОРИ ОТ МИНАЛИЯ БРОЙ

ВОДОРАВНО: СТИЛИСТИКА -ЪЛА -ОСИЛИ - ТИРАНИН - АНТРАКТ - АЕЛИТА - ЧАРАС - ИСОП - КЕВО - МИНОМЕТ - ДЪМПИНГ - АВОКА - СИЛАО - ИЛОНА - АЛ - ЛЕЯРИ - ИКА - ФСБ - СИВ - ТРОЯН - МИКУ - БАИР - ОМОНИМ - ОБОР - НИРВАНА - ОРОПОН - РАЛО - ИВАНА - ОТСЕК - РА - ИРАКИТ - ОПАН - АБА - ТРОПИ - ЕНИ - РУИНИ - ОМЛЕТ - ПЕРГЕЛИ - УАЙЛАС - КАОР - БАЛЕТИСТ.

ОТВЕСНО: СТОН - ЕДИЛИ -БОВ - БРЕК! - ИСТ - ВЪЛЕВ- ОРА - АУРА - ИЛИР - ИМАЯ - БРОНИ - ИГО - ИЛАЧ - ПОРТА - ПАРТНЕР - ИСИКАМИ - ИРИНО - АРИЛ - ТРИНИ - ОРИНОКО - ИБ - КИТ - АНГЛИЯ - ТИПО - КИАСО - ОКНОВ - СТИМУЛ - КАРЕ - МАНА - МАРЕ - ЛАЕ - АЛИЕВА - МОНАКО - ЕЙТ - МЪНИСТО - ФИНАЛ - ПЕТЛИ - ЛИТО - КАСКИ - ОРАН - АС - КАНАП - АЛБУМИ - АНИКСТ.

ТЕМЕНУЖКА СТОЯНОВА

Бербатов и Монако на 1/4-финал

Атлетико М също се промъкна в топ 8 след дузпи срещу Байер Л

Димитър Бербатов и Монако се класираха за 1/4-финалите в Шампионската лига. В реванша на ст. "Луи II" домакините паднаха с 0:2 след голове на французина Оливие Жиру (35) и на уелсеца Аарън Рамзи (80), но продължават заради победата си с 3:1 в Лондон в първия мач, когато и българинът се разписа. 34-годишният благоевградчанин започна титуляр и бе на терена до 70-ата мин., когато бе заменен от португалеца Бернардо Силва. Бербо се класира за тази фаза с 3-ти различен отбор. Преди това той е играл на този етап с Байер Леверкузен и Манчестър Юнайтед и 2-та пъти е достигал до финала. В края на мача солидната защита на "монегаските" удържа атаките на "артилеристите".

Монако прекъсна успешната си серия от 3 поредни домакински победи в Шампионската лига. Така Бербо и компания пропуснаха да изравнят най-добрата си серия в турнира от 4 последователни домакински успеха (през 1997 г.). Арсенал пък няма загуба в последните си 12 гостувания на френски отбори в Европа, но това беше първи успех с повече от един гол разлика. Тимът на Арсен Венгер (Фр) досега винаги (5 пъти) беше елиминирал френските си съперници в евротурнирите. Мениджърът на Арсенал, който е бивш треньор на Монако (1987-1994), пък записа първа победа в 8-те си мача срещу тима от Княжеството като треньор. Досега той имаше 4 равенства и 3 загуби. Арсенал обаче отпадна на 1/8-финалите за 5-и пореден път и ако догодина отново спре в първия плейоф, ще изравни антирекорд на Реал М, който обаче е рекордьор с 10 титли от турнира.

"Не мисля, че много хора очакваха да елиминираме Арсенал. Вярвахме, че сме способни да направим нещо специално, защото имаме добри играчи. Нашият отбор е млад, имаме голям талант и както виждате, изненадахме доста хора. Класирахме се за следващия етап срещу силен отбор като Арсенал, с малко късмет, но в крайна сметка продължаваме. Борихме се като отбор. Ключова бе победата в първия мач, която ни даде комфортна преднина. Последните 10 минути бяха напрегнати за нас. Футболистите на Арсенал искаха да вкарат решаващ гол. Преди това ни отбелязаха 2 от наши грешки, което е нормално, защото отборът ни е млад. Все пак всички се раздадоха на 100% и удържахме на натиска", обяви Бербо.

В другия мач вицешампионът от турнира и шампион на Испания Атлетико М се класира напред след драма с дузпи с Байер. "Дюшекчиите" спечелиха реванша в Мадрид с 1:0 и така изравниха общия резултат. След продължения без гол те се наложиха с 3:2 при наказателните удари. В редовното време точен бе Матиас Суарес (27), който се разписа след пас на Кани и рикошет в защитника на гостите Йомер Топрак. Малко преди това домакините направиха принудителна смяна на вратаря си, след като Мигел Анхел Моя се контузи и на неговото място влезе Ян Облак.

При дузпите словенският страж на испанците отрази удара на Хакан Чалханоглу, а Йомер Топрак и Щефан Кислинг не уцелиха вратата му. Облак бе пронизан само от Симон Ролфес и Гонсало Кастро. За домакините вкараха Антоан Гризман, Марио Суарес и Фернандо Торес, Раул Гарсия шутира над вратата, а Бернд Лено отрази удара на капитана Коке.

"Облак свърши чудесна работа и показа, че на него винаги може да се разчита. Доволен съм от раздаването на всички в отбора. Постарахме се да решим всичко още в редовното време, но не се получи. Нямам предпочитания за следващия противник, важното е, че отново сме сред осемте най-добри тима в Европа", призна треньорът на Атлетико Диего Симеоне. Жребият за 1/4-финалите е утре.

Снимка БГНЕС

Димитър Бербатов е атакуван от Франсис Коклен и Дани Уелбек при победата на Арсенал с 2:0, но Монако продължава на 1/4-финалите в Шампионската лига след успеха с 3:1 в първия мач в Лондон

Бербо прави школа в София

Димитър Бербатов ще изгради детско-юношеска школа в София върху част от територията на бившето военното поделение, на 4-ти км срещу доскорошната база на ЦСКА и зала „Арена Армеец". Футболната школа ще бъде в съседство с Научно-технологичния парк, чието построяване вече върви. Идеята на Бербатов съществува от 2 години, но той не успяваше да осигури терен за реализацията ѝ. Първоначално идеята му беше школата да се намира в съседство до НСА. Впоследствие бяха водени преговори и за конната база в Борисовата градина, както и на други места. В крайна сметка теренът, където ще се издигне базата, вече е уреден. Проектът включва изграждането на няколко футболни игрища, които ще разполагат с възможно най-висококачественото тревно покритие. Ще има и уникален пансион, в който ще бъдат настанени младите футболисти. Планът е изцяло готов, след като Бербатов е нает двама архитекти.

„Митко ще налее милиони за проекта си. Всичко ще бъде невероятен лукс. Най-късно през есента строежът ще започне. До година, година и половина школата ще функционира, а на откриването ѝ Бербатов още отсега е предвидил да покани 2 световноизвестни личности, с които е имал удоволствието да работи", твърдят близки на най-скъпия български футболист пред БЛИЦ.

Бившият старши треньор на Любимец Красимир Мечев

ТРЕНЬОР ОСТАНАЛ БЕЗ РАБОТА ЗАРАДИ „ЧЕРНОТО ТОТО"

Мони ГЕОРГИЕВ

Бившият старши треньор на Любимец Красимир Мечев отрича да е уговарял мачове и не знае случаи, в които негови футболисти да са били част от схема за манипулиране на резултати. Мечев даде пресконференция, на която се оплака, че след недоказаните твърдения за негово участие в подобни схеми му излязло име на „тотаджия" и повече от година не можел да си намери работа. Това било и конкретна причина да не поеме Локо ГО и някоя от юношеските ни национални гарнитури. „Заради интриги и клюки съм изхвърлен от любимата игра и отказват да ме наемат на работа, защото съм викан и разпитван заради „черно тото". Навсякъде ми викат „тотаджия". Бях разпитван от полицията за „черно тото", но нито са повдигани обвинения, нито нещо друго. Взеха ми телефоните и лаптопа и ме пуснаха. Питаха ме „Защо паднахте от ЦСКА? Какъв трябваше да бъде резултатът?". Те са полицаи, как да им обясня, че отидохме с 13 човека, дори имаше юноши, които не ги и познавах. Аз и Данчо Петков се молехме на Вальо Илиев да спрат да вкарват. Ние играхме с момче, което по принцип боядисва пейките", обясни Мечев загубата на Любимец с 0:7 от ЦСКА. Мечев, бивш треньор в ДЮШ школа на Славия, отрече и обвиненията на вратаря Стефано Кунчев, че му бил предложил 20 000 евро, за да пусне 2 гола. Юношата на „белите" не споменал имена, но президентът на Славия Венци Стефанов впоследствие заяви, че предложението дошло именно от Мечев. „Обадиха ми се, бях на почивка. Предадоха ми думите на Стефано. Намерих му телефона от колеги, звънях, той ми каза, че това са интриги. След това звънях повторно, но Стефано вече си беше изключил телефона. Консултирах се с адвокати и предприех действия", завърши Мечев.

гледайте

ФУТБОЛ

ЛИГА ЕВРОПА
ПО БНТ 1
22.05 Интер - Волфсбург
ПО БТВ ЕКШЪН
20.00 Рома - Фиорентина
22.05 Севиля - Виляреал
ПО РИНГ
20.00 Динамо Киев - Евертън
22.05 Торино - Зенит

резултати

Шампионска лига, 1/8-финали, реванши

Монако - Арсенал 0:2 (общ резултат 3:3) 0:1 Жиру (35), 0:2 Рамзи (80)***; Атлетико Мадрид - Байер Леверкузен 1:0 (1:1, 3:2 след дузпи)*** 1:0 Суарес (27)***; снощи:*** *Барселона - Манчестър Сити (2:1) и Борусия Дортмунд - Ювентус (1:2); 1/4-финалисти са още Байерн М, ПСЖ, Реал М, Порто.* ***Жребият ще бъде теглен утре.***

кратки

Бабангида и Аврамов смениха Кокала в Хасково

Ръководството на Хасково прие оставката на старши треньора Емил Велев, който обяви напускането си след тежката домакинска загуба с 1:5 от Славия в отложения мач от 21-ия кръг на "А" група. Вместо Кокала отборът временно ще бъде воден от Емил Ангелов - Бабангида и Левент Аврамов. Двамата досега бяха помощници в щаба на Велев. Другата седмица ще се обсъжда кой ще води отбора до края на сезона.

Берое кани феновете за мача в София

НЦ "Национален фенклуб Берое – Стара Загора" организира пътуване за срещата от XXIII кръг на "А" група ЦСКА - Берое, която е в събота от 17.00 ч. на стадион „Българска армия". Феновете ще плащат 5 лв. срещу членска карта на "НФК Берое" и 10 лв., ако нямат такава. За предишното гостуване цените бяха 4 и 5 лв. и тогава Берое спечели с 1:0. По изключение след 12 ч. в петък ще се приемат желаещи, които обаче ще доплатят по 5 лв.

ФИФА И УЕФА ОСЪДИХА АПЕЛИТЕ ЗА БОЙКОТ НА РУСИЯ 2018

Президентът на ФИФА Йозеф Блатер и президентът на УЕФА Мишел Платини, който е и председател на организационния комитет на Русия 2018, осъдиха призивите за бойкот на световното първенство. Това обяви руският спортен министър Виталий Мутко след края на първото заседание на организационния комитет на ФИФА, което се проведе в Цюрих. "Беше обсъждан и този въпрос с призивите за бойкот. Президентът на ФИФА и целият организационен комитет се изказаха, че спортът трябва да бъде просто спорт и да не бъде замесван с политически казуси. Всички подобни призиви бяха осъдени. За първи път този въпрос беше обсъден и аз съм благодарен на ФИФА за подкрепата", каза още Мутко, цитиран от агенция ТАСС. „Календарят на Мондиала вече е утвърден, но ще бъде обнародван през юли. Постигнахме споразумение с ФИФА да не го обявяваме предварително. Това ще бъде направено, когато се тегли и предварителният жребий на 25 юли в Константиновския дворец в Санкт Петербург", обяви Мутко.

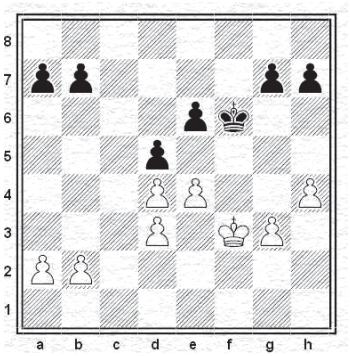
„Българският принос“ за оттеглянето на Каспаров стана на 10 години

През март се навършват 10 години от официалното оттегляне на Гари Каспаров от професионалния шахмат. Решението си гениалният шампион обяви след поражението от Веселин Топалов в последния 14-и кръг на супертурнира в Линарес. Тази партия тринадесетият световен шампион игра като победител в турнира, тъй като бе недостижим на върха на временното класиране. Според собствените му признания той вече е бил взел решението за оттегляне от шахмата и затова не можел да играе нормално. Зрителите, непосветени в шампионските намерения, обаче остават в недоумение: Каспаров първо доброволно преминава в пешечен ендшпил без пешка, а след това изпуска шанса да направи реми.

ТОПАЛОВ – КАСПАРОВ (ЛИНАРЕС, 2005)

Белите току-що са сбъркали, изигравайки 27.h2-h4? вместо печелившото 27.Цg4! Каспаров обаче не забелязва възможността за спасение и избира 27...g6? Правилно беше 27...h6! и след 28.b4 b5 29.Цg4 g6 (или 29.Цf4 g5+) белите не могат да пробият. 28.b4 b5 29.Kf4! h6 30.Kg4 - сега черните са в цугцванг – **1:0.**

Стефанова прескочи I кръг в Сочи

Българката се спаси с вечен шах с белите фигури, но спечели с черните срещу виетнамката Ти Тан Нгуен

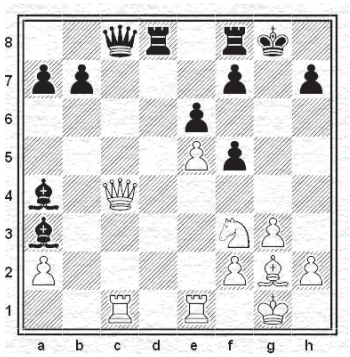
Иван Чепаринов (на преден план), който преди седмица в Йерусалим спечели квота за участие в турнира за Световната купа, вече е в Сочи и помага на Стефанова в нокаут шампионата

Антоанета Стефанова продължава във II кръг на световното първенство по шахмат за жени в Сочи. В първата партия с белите фигури срещу виетнамката Ти Тан Нгуен тя изпадна в трудна позиция и бе принудена да прави реми чрез вечен шах.

СТЕФАНОВА – НГУЕН

25.Да4 Ос1 26.Дh4 h6 27.Дf6 Дс3 28.Tf1 Td7 29.h4 Tfd8 30.Kh2 Td1 31.Ob7 Tf1 32.Kf1 Td1 33.Og2 Дс7 34.Of3 Td7 35.Oh5 Ob2 36.Дh6 Де5 37.Дg5 Цf8 38.Of3 Td3 39.Цg2 Tf3 40.Дd8 Цg7 41.Дg5 Цf8 42.Дd8 Цg7 43.Дg5 ?.

Във втората партия вчера обаче бившата световна и европейска шампионка показа класа и след като в топовен ендшпил остана с фигура и 2 пешки повече, азиатката се предаде на 32-рия ход.

Стефанова ще мери сили във II кръг с победителката от украинския сблъсък Наталия Жукова - Инна Гапоненко, които продължиха националния спор до късно снощи, а първата партия помежду им завърши наравно.

В Сочи сред 64-те участнички има 3 бивши световни шампионки – освен Стефанова в олимпийското градче са руските Александра Костенюк и украинката Анна Ушенина. Сред претендентките за първото място са и трикратната шампионка на Русия Валентина Гунина, вицесветовната шампионка Хъмпи Конеру (Индия) и редица силни гросмайсторки от Китай, Индия, Русия, Украйна, Полша и САЩ. В първите 5 кръга съперничките ще играят по две партии помежду си с разменен цвят на фигурите и с контрола 90 мин. за 40 хода и добавяне на 30 сек. след всеки ход, считано от първия. Финалният мач ще бъде от 4 партии, като в случай на равенство шампионката се определя чрез тайбрек от 2 партии с контрола 10 мин. и добавяне на 10 сек. на ход. При нов равен резултат следват нови две блиц срещи (5 мин. + 3 сек.). Ако и след тях не е излъчена победителка, се пристъпва към решителна партия – „Армагедон“, в която белите имат 5 мин., а черните – 4, като ремито се смята за победа на играещата с черните фигури.

Наградният фонд на шампионата е $540 000, от които 60 000 отиват при победителката. Предвид непредвидимостта на женските шахматни партии, както и голямата роля на късмета в нокаут надпреварите, поне 20 от участничките могат да претендират за първото място. Според Сергей Шипов, един от коментаторите на първенството, победителката по всяка вероятност ще е азиатка.

Широв: Бъдещето на шахмата като спорт е ускореният му вариант

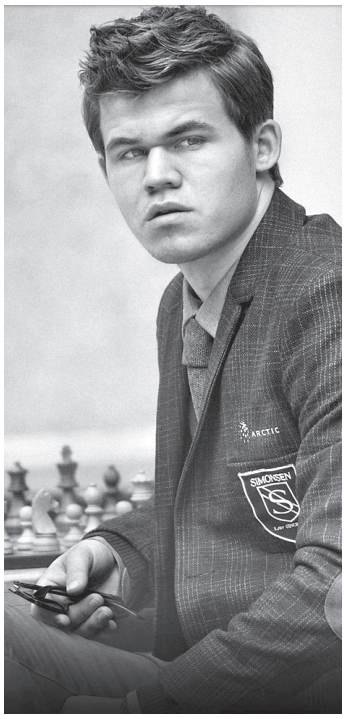

Заради яркия си и брилянтен стил на игра Алексей Широв винаги е смятан за наследник на великия си сънародник Михаил Тал

Сериозният спорт не може да бъде само за десетина души, той трябва да обхваща масите, затова бъдещето на шахмата е в ускорения му вариант. Такова мнение изказа един от водещите шахматни анализатори Алексей Широв. Испанският гросмайстор от латвийски произход е убеден също така, че бързият шах ще доведе до решаването на още едно сериозно изпитание пред съвременния шахматен спорт – проблемът с подсказването и използването на електронните технологии. И тъй като при ускорените партии шахматистът няма никакво време да става, за да ходи до тоалетна и т.н., той няма как и да получи помощ „отвън“. Широв, един от най-силните гросмайстори от средата на 90-те години на XX век, е убеден, че нивото на игра в ускорения шах може да бъде много високо, а към предимствата на тази форма на черно-бялата игра той добавя и изключителната й атрактивност. Тя закономерно води след себе си и спонсорите, подсигуряващи впечатляващи наградни фондове. Широв споделя тази идея не само от гледната точка на професионален състезател, но и като успешен организатор на различни шахматни събития, като какъвто се изявява в последните години.

кратки

Марката „Магнус Карлсен“ продължава да се развива с нови продукти

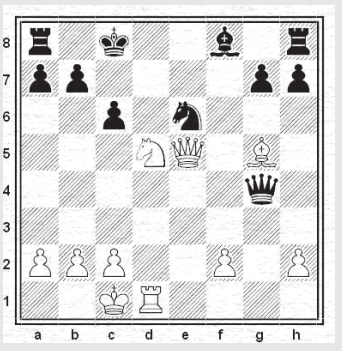
Карлсен продължава успешно да налага името си като шахматна марка

Екипът на световния шампион продължава да работи върху налагането на марката „Магнус Карлсен“. След като преди година беше пуснато приложение за мобилни устройства „Играй с Магнус“, сега на пазара е нов продукт с неговото име. Той представлява шахматен комплект, който може лесно и удобно да носите със себе си. В него няма нищо сензационно или революционно - таблото е от мека кожа, която се навива на руло и се пъха в продълговат калъф, в който се поставят и фигурите. На първо време продуктът ще се предлага в книжарниците в Норвегия, като цената му е сред най-високите за подобен род комплекти - 45 евро, но производителите разчитат преди всичко на купувачи от САЩ, Германия, Русия и Индия.

Страница на Лейла ДИМИТРОВА

Задача

БЕЛИТЕ НА ХОД ПЕЧЕЛЯТ

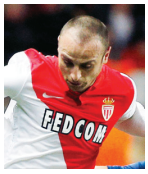

Отговор:

1.Дc7+! Kc7 2.Kb6 ab6 3.Tb8x.

www.duma.bg

Бербатов с трети отбор на 1/4-финал в Шампионската лига

Стр. 31

Стойчо остава в ЦСКА поне до лятото

Марин МИЛАШКИ

Стойчо Младенов остава треньор на ЦСКА и решението е окончателно, обяви председателят на Надзорния съвет на "армейците" и сложи край на 3-дневната драма около ключовия пост при 31-кратните шампиони на България. Младенов подаде оставка в понеделник, но Томов не я прие и 2 дни уговаряше специалиста да остане.

"Нормално е след 3 загуби треньорът да поеме отговорността и да подаде оставка, но тя не е приета. Стойчо е морален човек, а освен това е качествен треньор. Има 3 аргумента да не приема оставката му. 1. Трудно е да се намери качествен треньор в разгара на сезона. 2. Младенов се ползва с подкрепата на играчите. 3. Който и да дойде на негово място, ще му трябва време да навлезе в обстановката и да се приспособи."

Според Томов сблъсъкът с Берое в събота ще бъде "Мач на живот и смърт". Той очаква победа, с която да започне прелом в представянето на ЦСКА. "Още в събота очакваме пречупване и спиране на негативната серия. Призовавам и публиката за масово присъствие на стадиона, с което да изразим подкрепа за отбора", каза още бившият политик.

Испанец спря Гришо

Снимка БГНЕС

Григор Димитров връща с бекхенд топката срещу Томи Робредо (№19 в света) при загубата от испанеца с 4:6, 6:1, 5:7 в III кръг на "Мастърс"-а в Индиън Уелс

Испанецът Томи Робредо (№19 в света) спря Григор Димитров (№11) в III кръг на "Мастърс"-а в Индиън Уелс ($5,4 млн.). Хасковлията падна с 4:6, 6:1, 5:7 и така не успя да премине за първи път до топ 16 на турнира, известен като "Петия от Големия шлем". Първата ни ракета изигра много силен втори сет, с който напомни за най-добрата си форма. Но в началния и в решителния показа проблемите от последните месеци, в които не се представя на високо ниво. Така българинът допусна 2-ро поражение в третия си мач срещу 32-годишния Робредо, за когото това бе едва 3-ти мач на твърда настилка този сезон. Иберецът затвори мача за 1,47 часа и ще играе на 1/8-финал за 4-ти път при 11-ото си участие.

Испанецът не даде нито една точка за пробив на съперника си в първата част. Гришо спечели първите си 4 подавания, но 2 пъти спаси топки за пробив. В деветия гейм той отрази още 2, но при петата си възможност Робредо все пак го проби и взе сета. Във 2-рата част Димитров го проби още при първата си възможност в целия мач и това му вдъхна голяма увереност. Почти всичко в играта на българина се получаваше и той проби испанеца още веднъж, за да поведе с 4:0, което се оказа решаващо. В решаващия сет първите 11 гейма преминаха под тоталната доминация на сервиращите. Българинът обаче отново се пропука, допусна 2 двойни грешки и даде 2 поредни мачбола на Робредо. Испанецът реализира още първия и прескочи в IV кръг, където ще срещне Милош Раонич (Кан, №6), победил Александър Долгополов (Укр, №41) със 7:6 (2), 6:4.

"Щастлив съм, че победих един от тези състезатели, които винаги са трудни. Мисля, че победата е чудесна, защото в началото на сезона не бях здрав, а сега играх толкова добре", призна Робредо.

Хасковлията пак не прескочи III кръг в Индиън Уелс

следайте

ПО ЕВРОСПОРТ
СКИ
10.15 и 12.00 СК
Мерибел
БИАТЛОН
14.45 СК
в Ханти-Мансийск
ПО ЕВРОСПОРТ 2
СКИ СКОКОВЕ
12.00 СК в Планица (квалификация)
ПО Ф+
ТЕНИС
20.00 "Мастърс" в Индиън Уелс

кратки

Аоияма с 3-ти успех в Осака

Трета победа постигна "маегашира" Даниел Иванов-Аоияма на Големия пролетен турнир в Осака. След две поредни загуби сумистът от Елхово избута от дохиото монголския си колега по звание Токитенку и пасивът му е 3-8. Днес българинът ще се бори с японския "маегашира" Такарафуджи, който е с пасив 5-6.

Хамилтън нападна Фетел, за да защити Мерцедес

Люис Хамилтън продължи доминацията на Мерцедес от миналата година с победа при откриването на сезон 2015 в Гран при на Австралия. Това накара конкурентите на германския тим, начело с Ред Бул, да поискат изравняване на мощността на двигателите, за да имат шанс да се борят за титлата. Според двукратния световен шампион (2008 г. с Макларън и 2014-а с Мерцедес) бившият пилот на Ред Бул Себастиан Фетел е правил същото, но в продължение на 4 години не му се е налагало да се бори със съотборника си Марк Уебър по нареждане от бокса. "Докато стояхме заедно със Себастиан Фетел след финала на Гран при на Австралия, му казах: Себастиан, ти правеше същото в продължение на 4 години. Ти също ни побеждаваше с 30 секунди преднина. Сега знам как си се чувствал тогава", сподели Хамилтън.

Вон с 66-а победа и 18-а световна купа

Снимка ПРЕСФОТО/БТА

Американката Линдзи Вон и норвежецът Шетил Янсруд спечелиха спусканията в Мерибел и малките световни купи в дисциплината

Линдзи Вон спечели последното спускане за сезона и триумфира с малката Световна купа в дисциплината. Американката финишира първа в Мерибел, Франция, за време 1:29,87 мин. и изпревари австрийките Елизабет Гьоргъл и Никол Хосп.

Това бе четвъртата победа на спускане и общо седма за Линдзи Вон през този сезон, която подобри рекорда си на 66 успеха за Световната купа. Американкната звезда спечели малката Световна купа в спускането за седми път в последните 8 години. Тя има общо 18 кристални глобуса, от които 4 големи. 33 от победите ѝ са на спускане. Вон спечели трофея с 502 т., пред Анна Фенингер (Ав) 399, която води за големия глобус с 1373 т.

И при мъжете Шетил Янсруд (Нор) спечели последното спускане в Мерибел и малката световна купа в дисциплината. Той финишира за 1:40.86 мин. и също записа 7-а победа за сезона, но едва 10-а в кариерата си. Второ време показа олимпийският шампион от Ванкувър 2010 Дидие Дефаго (Швейц). Норвежецът грабна трофея с 605 т., пред Ханес Райхелт (Ав) 511 и Гийермо Файед (Фр) 389.